

Begroting 2020-2023

November 2019

Inhoudsopgave

Deel 1 Inleiding

Algemeen
Financiële begroting in één oogopslag

Deel 2 Programma's

Programma 1: Bestuurlijk domein
Programma 2: Sociaal domein
Programma 3: Fysiek domein
Algemene dekkingsmiddelen
Overhead

Deel 3 Paragrafen

A Lokale heffingen
B Weerstandsvermogen & risicobeheersing
C Onderhoud kapitaalgoederen
D Financieringen
E Bedrijfsvoering
F Verbonden Partijen
G Grondbeleid

3	Deel 4 Financiële begroting	83
4	Toelichting op de financiële positie	84
7	De gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd	84
	Overzicht geraamde incidentele baten en lasten	86
8	Personeel en arbeidskosten	87
9	Overzicht investeringen	88
17	Stand en gespecificeerd verloop van de reserves	89
34	Stand en gespecificeerd verloop van de voorzieningen	91
43	Geprognosticeerde balans	93
46		
47	Deel 5 Bijlagen	94
48	Samenstelling gemeentebestuur en opbouw gemeentelijke organisatie	95
53	EMU saldo 2020-2023	98
57	Taakvelden	99
64		
66		
71		
79		

Deel 1

Inleiding

Algemeen

Het college biedt u hierbij de Begroting 2020-2023 van de gemeente Heemskerk aan.

De begroting 2020-2023 van Heemskerk is gebaseerd op de Kadernota 2019, de Voorjaarsnota 2019 en het coalitieakkoord die door de Raad zijn vastgesteld. De effecten zijn in deze begroting verwerkt.

De meerjarenraming sluit alleen in 2023 met een positief resultaat. Conform de afspraak bij de Voorjaarsnota 2019 presenteert het college de Raad een Begroting 2020-2023 die niet structureel meerjarig sluitend is. Het verwachte resultaat is ook na het verwerken van de Meicirculaire en de taakstellingen uit de voorjaarsnota nog negatief.

Hoewel de reservepositie ruim voldoende is om het tekort in de jaren 2020 - 2022 op te vangen, is het college van mening dat in 2019 de nodige actie moet worden ondernomen om vanaf het begrotingsjaar 2021 weer een structureel sluitend meerjarenperspectief te bieden. Op het moment van schrijven is de septembercirculaire nog niet gepubliceerd, waardoor de daadwerkelijke omvang van de financiële opgave nog niet bekend is. Bij een significant positievere septembercirculaire kan de opgave wellicht beperkt blijven tot het doen van enkele aanpassingen op verschillende budgetten. Maar bij een negatieve uitkomst van de septembercirculaire zijn meer ingrijpende keuzes noodzakelijk. Daarom start nog dit najaar een taskforce om de mogelijkheden en keuzes voor bijstellingen in kaart te brengen.

Juist met het oog op de komende ontwikkelingen in Heemskerk die nog financieel vertaald dienen te worden, is het zoeken naar financiële ruimte voor de komende jaren noodzakelijk. Met name het integraal huisvestingsplan onderwijs, de ontwikkelingen met betrekking tot het zwembad, het mogelijk invoeren van een sportpas zijn zaken die grote financiële impact op de meerjarenbegroting hebben. Landelijk spelen de financiële zorgen bij de jeugdinstanties. Op het vlak van de Wmo is sprake van stijgende kosten als gevolg van hogere tarieven, een vermindering van inkomsten als gevolg van de invoering van abonnementstarief en een stijging van het aantal aanvragen met name als gevolg van vergrijzing en het langer zelfstandig wonen van inwoners die ondersteuning behoeven (en mogelijk mede als gevolg van een aanzuigende werking van het abonnementstarief).

In het fysieke domein zijn de voorbereidingen op de invoering van de omgevingswet en de digitaliseringsslag die dat met zich meebrengt in volle gang. En ook de opgaven uit het Interbestuurlijk programma moeten nog tot uitvoering komen. Verder zijn momenteel niet alle punten uit het coalitieakkoord vertaald in de meerjarenbegroting. Allemaal zaken die in de komende jaren om meer middelen vragen.

Het college neemt de tijd om de mogelijkheden en keuzes in kaart te brengen. Voorkomen moet worden dat de focus primair op quick-wins of de bedrijfsvoering ligt. De wat-vraag staat centraal en bedrijfsvoering is volgend op de keuzes. Nadrukkelijk moet worden gekeken of dingen slimmer dan wel goedkoper kunnen, of activiteiten nog noodzakelijk zijn en of er nieuw beleid voor oud beleid in de plaats kan komen. Dit proces vraagt tijd. Tijd om zorgvuldig te onderzoeken en tijd om de keuzes voor te bereiden die het college aan de raad kan voorleggen. Het college presenteert de resultaten van de taskforce bij de komende voorjaarsnota.

Ontwikkeling Algemene uitkering

Wat de inkomsten van gemeenten betreft is sprake van een grote afhankelijkheid van het Rijk. Deze inkomsten worden door het Rijk verstrekt vanuit het Gemeentefonds. Enerzijds in de vorm van de Algemene uitkering, op basis van specifieke gemeentelijke kenmerken (de zogenaamde maatstaven), landelijke normbedragen en indexering (accres). Anderzijds in de vorm van integratie- en decentralisatie-uitkeringen.

Op drie momenten gedurende het jaar wordt het Gemeentefonds geactualiseerd. Met (aanpassing van de) beleidsvoornemens en bijgestelde prognoses van het Rijk, zoals het effect van de economische ontwikkeling en prijsindexering. Deze actualisaties worden bekend gemaakt aan de hand van circulaire. In de Meicirculaire zijn de ontwikkelingen uit de voorjaarsnota van het kabinet financieel vertaald.

De ontwikkelingen met betrekking tot de omvang van het Gemeentefonds worden voor een belangrijk deel bepaald door de hoogte en ontwikkelingen van de rijksuitgaven.

Als gevolg van deze systematiek hebben mutaties in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het Gemeentefonds en derhalve op de hoogte van de Algemene uitkering. Als de rijksuitgaven stijgen of dalen, neemt het Gemeentefonds met hetzelfde percentage toe respectievelijk af. Deze systematiek is bekend als samen de trap op, samen de trap af.

De ontwikkelingen in de rijksuitgaven zijn de oorzaak van substantiële schommelingen in de omvang van het Gemeentefonds. De gedurende 2018 gepubliceerde circulaire hebben dit duidelijk aangetoond. Vanwege het grillige en onvoorspelbare karakter van deze ontwikkelingen en de gevolgen die deze hebben voor het te voeren beleid en beheer op het gebied van planning en financiën wordt het onderwerp opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting en van de overige P&C-documenten. Op deze wijze blijven de ontwikkelingen in beeld en is het mogelijk beter te anticiperen op eventuele toekomstige fluctuaties in het Gemeentefonds.

Meicirculaire 2019

De Meicirculaire kende een aantal tegenvallers; met name een lager accres door onderuitputting bij het Rijk, een groter beroep op het BTW-compensatiefonds en een lagere geraamde inflatie.

Daartegenover zijn er wel extra middelen beschikbaar gesteld voor de Jeugdhulp. Het kabinet heeft besloten om naar aanleiding van de geconstateerde volumegroei voor de komende drie jaar extra financiële middelen toe te voegen aan het budget Jeugdhulp. Het Rijk kan gemeenten op dit moment structureel niet tegemoetkomen.

Het is van belang dat de provinciale toezichthouders de gemeentelijke situatie meeweegt in de beoordeling van de meerjarenraming in de gemeentelijke begroting. Het Rijk heeft hiertoe in overleg met de provinciale toezichthouders een richtlijn opgesteld. Deze richtlijn is erop gericht dat de toezichthouder meeweegt dat nog onderzoek loopt om een nieuw kabinet te laten besluiten over een passend budget voor 2022 en de daaropvolgende jaren.

Met betrekking tot dit onderwerp kan resumerend worden gesteld dat:

- De extra middelen Jeugdzorg voor de jaren 2019 tot en met 2021, die onderdeel uitmaken van de Algemene uitkering, als algemeen dekkingsmiddel worden aangemerkt.
- Voor de jaren 2022 en 2023 door de gemeente een stelpost Uitkomst onderzoek Jeugdzorg kan worden geraamd: per gemeente naar rato van de € 300 miljoen.
- Deze stelpost als structureel kan worden geraamd.
- Voorwaarde is dat de gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom Jeugdzorg, mede gericht op beheersing van de kosten. Gemeenten spelen immers zelf ook een actieve rol in de transformatie en daarmee ook in het kunnen beperken van de uitgaven.

Besluit begroting en verantwoording (Bbv)

Voor het opstellen van de begroting is de wet- en regelgeving Bbv van toepassing. Voor de duidelijkheid wordt hieronder beknopt een aantal belangrijke onderdelen met betrekking tot de leesbaarheid van de begroting toegelicht.

1. Programma's en taakvelden

Gemeenten zijn vrij in het bepalen van de eigen programma-indeling. De indeling in taakvelden daarentegen is verplicht voorgeschreven. Hierdoor is het makkelijker om de prestaties van gemeenten onderling te vergelijken. De begroting ingedeeld naar taakvelden is als bijlage in de begroting opgenomen.

2. Verplichte set indicatoren

Er is een basisset indicatoren opgesteld die alle gemeenten in de begroting en jaarstukken moeten opnemen. Deze indicatoren zijn op het niveau van programma-onderdeel in de begroting verwerkt. Naast deze verplichte indicatoren is tevens een actualisatie van de indicatoren opgenomen zoals die in de afgelopen jaren zijn gehanteerd. Deze indicatoren worden gebruikt om te toetsen of de doelstellingen zijn behaald en zijn specifiek van toepassing op de gemeente Heemskerk.

3. Taakveld Overhead

In het gewijzigde Bbv worden de kosten voor overhead niet langer onder de programma's geregistreerd, maar centraal op een afzonderlijk taakveld. De totale kosten van overhead zijn daarom in een apart overzicht zichtbaar gemaakt. Indirecte kosten die een rechtstreekse relatie hebben met een specifiek taakveld zijn zoveel mogelijk wel toegerekend.

4. Verbonden partijen

De (beleids-)ontwikkelingen inzake verbonden partijen zijn, conform de voorschriften van het Bbv in de programma's opgenomen, waarop de samenwerking met de verbonden partij betrekking heeft. Hierdoor kunnen de bijdragen van verbonden partijen en de daaraan verbonden risico's makkelijker in de beschouwingen over de begroting en jaarrekening worden meegenomen. In de paragraaf Verbonden partijen zijn de overige verplichte gegevens opgenomen.

Prestatie indicatoren

Per programmaonderdeel zijn prestatie-indicatoren opgenomen. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt in de indicatoren die deel uitmaken van de verplichte basisset en de door de organisatie geformuleerde indicatoren. Informatie over de verplichte indicatoren is ontleend aan de website <https://www.waarstaatjegemeente.nl>. De door de organisatie geformuleerde indicatoren zijn toegespitst op de in de begroting opgenomen beleidsdoelstellingen en de lokale omstandigheden. Informatie met betrekking tot deze categorie indicatoren wordt onttrokken aan uitgevoerde onderzoeken, peilingen en uitvragen.

De opgenomen streefwaarden zijn indicaties waar de uiteindelijke werkelijke waarden van kunnen afwijken. Dat is inherent aan het cyclische systeem van planning en realisatie. In de begroting wordt getracht een inschatting te maken op basis van de op dat moment bekende data uit het verleden en een prognose van toekomstige ontwikkelingen en beleidsvoornemens.

Om het verloop en ontwikkelingen in de indicatoren uit de verschillende documenten goed te kunnen volgen zijn de realisatiecijfers uit de Jaarrekeningen 2017 en 2018 overgenomen. Deze kunnen vanwege het tijdsverloop afwijken van de waarden zoals die op <https://www.waarstaatjegemeente.nl> staan. Op deze website staan de meest actuele waarden.

Motie Sturen op effecten en prestaties

Bij de behandeling van de Begroting 2019-2022 heeft de raad de motie Sturen op effecten en prestaties aangenomen. In deze motie roept de raad het college op om in nauwe samenwerking met een breed samengestelde werkgroep uit de raad de indicatoren zoals die in de Begroting 2019-2022 worden gebruikt te evalueren en te verbeteren. Dit met als uiteindelijke doel om in de Begroting 2020-2023 met aangepaste indicatoren te werken.

Onder begeleiding van de griffie is de werkgroep gestart met evalueren van de in gebruik zijnde indicatoren. Hierbij wordt onderzocht welke indicatoren binnen het Sociaal domein op welke wijze kunnen worden aangepast naar voor de raad bruikbare effect-indicatoren. Resultaat is dat er drie op outcome gerichte indicatoren per 2021 in de begroting worden toegevoegd. Deze indicatoren richten zich op het verkrijgen van inzicht in:

- Wat en in welke mate draagt ertoe bij dat Heemskerkse ouderen zo lang mogelijk thuis kunnen wonen
- Wat en in welke mate draagt bij aan de algehele gezondheid van inwoners
- Welke ondersteuning draagt bij eraan bij dat inwoners zich beter kunnen redden en in welke mate heeft die ondersteuning daaraan bijgedragen.

Deze aanpassingen zullen in de begroting vanaf 2021 doorgevoerd worden.

Risico's

Per programmaonderdeel zijn de belangrijkste risico's opgenomen. Bij de kwantificering worden het soort risico en, indien van toepassing, de financiële gevolgen in categorieën weergegeven. Daarnaast wordt op basis van alle gemeentebrede onderkende risico's, in de paragraaf Weerstandsvermogen een Monte Carlo-simulatie uitgevoerd. De risico's zullen zich immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang voordoen. In de paragraaf Weerstandsvermogen wordt de risico top 10 weergegeven.

Autorisatieniveau

Om de bedrijfsvoering zo efficiënt mogelijk te laten verlopen is het college geautoriseerd om de beschikbare budgetten in te zetten voor andere doeleinden dan waar deze oorspronkelijk voor waren bedoeld. Voorwaarde is wel dat deze verschuivingen binnen hetzelfde programma

plaatsvinden. Dit in verband met het zogenaamde begrotingscriterium. Dit criterium houdt in dat de financiële beheershandelingen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde begroting tot stand komen. In het overzicht van lasten en baten in de financiële begroting is aangegeven tot welke bedragen de raad het college autoriseert.

Financiële begroting in één oogopslag

Begrotingsresultaat

De geraamde lasten en baten voor de jaarschijf 2020 bedragen € 98.852.000 respectievelijk € 98.076.000. Per saldo € 776.000 **negatief**. De beoogde onttrekking aan de reserves ten gunste van de exploitatie bedraagt € 1.585.00. Dit is conform bestaand beleid en besluitvorming door uw raad.

Voor 2020 t/m 2022 kan nog geen sluitende begroting worden aangeboden. In 2023 is er wel een positief begrotingssaldo.

De financiële positie (saldo van lasten en baten) op middellange termijn ziet er als volgt uit:

Tabel: Financiën in één oogopslag

Bedragen in € 1.000

No	Programma's	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	
		2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
1	Bestuurlijk Domein	6.089	6.891	6.889	7.137	7.313	7.210
2	Sociaal Domein	37.779	41.056	41.663	42.542	42.603	42.340
3	Fysiek Domein	5.828	7.283	6.804	7.330	7.499	7.551
	Algemene dekkingsmiddelen	-60.009	-62.722	-66.121	-67.497	-69.071	-70.257
	Overhead	12.457	12.802	13.075	13.145	13.308	13.625
	Heffing Vennootschapsbelasting	76	24	0	0	0	0
	Onvoorzien	0	50	50	50	50	50
A	Totaal geraamd saldo baten en lasten	2.220	5.384	2.360	2.707	1.702	518
B	Totaal beoogde toevoeging en onttrekking aan reserves	-2.453	-3.508	-1.585	-1.290	-1.135	-1.062
C	Geraamd resultaat (A en B)	-233	1.876	776	1.417	567	-544

In het Bbv wordt onderscheid gemaakt tussen een resultaat 'voor en na' toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Het resultaat na mutaties op de reserves (C) is het relevante resultaat. Daarin is het saldo van lasten en baten van het desbetreffende jaar opgenomen (A) als ook de beoogde mutaties in de reserves (B). De uitgaven van een gemeente worden gedeeltelijk bekostigd uit de baten van het lopende jaar en voor een ander deel uit reserves waarover de raad een besluit heeft genomen. De raad heeft eveneens besluiten genomen om middelen uit de exploitatie over een jaar toe te voegen aan een bestemmingsreserve. Dit resultaat na mutaties op de reserves wordt in de Bbv het geraamd

resultaat (C) genoemd en bedraagt voor het jaar 2020 conform bovenstaande tabel afgerond € 776.000 negatief.

Voorgesteld wordt om het tekort over het jaar 2020 te dekken met een onttrekking uit de Algemene reserve.

Een uitgebreidere toelichting op de verschillende onderdelen van de financiële positie van de gemeente treft u aan in het onderdeel Financiële begroting en de paragrafen.

Deel 2

Programma's

Programma 1: Bestuurlijk domein

Algemeen

Het Bestuurlijk domein omvat de onderdelen bestuur, samenwerking, dienstverlening, economische zaken, veiligheid, vergunning en handhaving. Belangrijke opdrachten binnen dit domein zijn het intensiveren van zowel de regionale samenwerking als de digitale dienstverlening.

Daarnaast wordt een verdere ontwikkeling en invoering van de Bedrijfsinvesteringszones (BIZ) verder ondersteund. Fysieke veiligheid en de veiligheidsbeleving van de inwoners vraagt continue aandacht en inzet van middelen.

Programmaonderdelen

1.1 Bestuur, participatie en samenwerking

Wat willen we bereiken?

1. Een betrouwbaar, doelmatig en doeltreffend functionerend gemeentebestuur, met betrokkenheid van de burger en een effectieve en efficiënte besluitvorming.
2. Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers krijgen de kans om aan de voorkant mee te praten, mee te denken en mee te doen. Daarnaast krijgen initiatieven van inwoners de ruimte.

Context en achtergronden

Burgerparticipatie

In de nota Burgerparticipatie (juli 2017) is vastgelegd wat het bestuur met burgerparticipatie wil bereiken. Door samen met de lokale samenleving te werken aan nieuwe plannen en projecten, is het mogelijk een hogere kwaliteit te realiseren. Kwaliteit betekent in dit kader ook dat plannen worden gedragen. Heemskerkers maken tijdens een participatietraject kennis met de werking van politiek en de gemeentelijke organisatie. Dat kan bijdragen aan het vertrouwen in de lokale overheid. Bestuur en ambtenaren krijgen meer inzicht in hetgeen bij inwoners en bedrijven leeft.

Jongerenraad

Doel van de Jongerenraad is om jongeren een stem te geven in de gemeente. Dat doen zij door de gemeente en andere organisaties gevraagd en ongevraagd advies te geven over kwesties die jongeren aangaan. Zij organiseren activiteiten en vragen Heemskerkse jongeren actief om hun mening. Thema's waar de Jongerenraad een bijdrage aan levert zijn bijvoor-

beeld: huisvesting, uitgaansbeleid, duurzaamheid, ontmoetingsplekken, welzijn, mantelzorg en toegankelijkheid van voorzieningen.

Internationale samenwerking en mondiale bewustwording

Uitvoering wordt gegeven aan de op 9 maart 2017 aangenomen raadsnotie Werelddoelen 2015-2030. Het bestuur verleent ondersteuning aan het comité De wereld in Heemskerk, dat zich ten doel stelt om de vijf thema's binnen de VN-werelddoelen op natuurlijke wijze te verbinden aan bestaande dan wel nieuw te ontwikkelen economische, culturele, educatieve, historische en/of muzikale activiteiten in Heemskerk.

Wat gaan we ervoor doen?

Stimuleren van bewonersinitiatieven

Met Burgerkracht stimuleert de gemeente initiatieven van inwoners voor de leefbaarheid en sociale samenhang in hun buurt of wijk. Het gaat daarbij om kleinschalige initiatieven, waarvoor structureel budget beschikbaar is gesteld. Het geeft inwoners de gelegenheid om zelf vorm te geven aan hun straat of buurt. De gemeente heeft een ondersteunende en faciliterende rol.

Actief betrekken van de lokale samenleving

Ook in 2020 wordt de lokale samenleving actief betrokken bij een breed scala aan beleidsplannen, projecten en activiteiten in de verschillende domeinen. De jaarplanning burgerparticipatie geeft hiervan een overzicht. In het jaarverslag dat begin 2020 verschijnt, beschrijft het college bij welke onderwerpen burgerparticipatie is toegepast, op welke manier dit is gebeurd en welke resultaten dit heeft opgeleverd.

Keuzes en afstemming

Het goed vormgeven van participatietrajecten kost tijd en geld. Burgerparticipatie hoeft en kan niet overal en altijd. Daarom zet het bestuur in op het maken van keuzes. Ook het risico op overvraging van inwoners noodzaakt daartoe. Afwegingen voor het al dan niet betrekken van inwoners zijn - naast beschikbare tijd en geld - bestuurlijke prioriteit, de impact van een project voor de omgeving, ruimte voor inbreng en de mogelijkheden om een onderwerp transparant en open te bespreken. Daarnaast is afstemming nodig tussen participatietrajecten. Het bestuur wil toe naar een meer integrale aanpak.

Breder instrumentarium

De gemeente stelt bij elk participatietraject een optimale mix samen aan online en offline middelen om inwoners en andere betrokkenen te bereiken. In 2020 onderzoekt de organisatie de uitbreiding van het huidige instrumentarium.

Samenspel

De meervoudige democratie stelt nieuwe eisen aan de manier van lokaal besturen. Er is onder andere duidelijkheid nodig over de rollen en posities van hen die samen het openbaar bestuur vormen: wie doet wat op welk moment in het participatieproces. Daarom investeert het college in constructieve samenwerking tussen representatieve en participatieve democratische vormen. In 2019 zijn de eerste stappen gezet op weg naar een beter samenspel tussen raad, college en organisatie bij participatietrajecten. In 2020 krijgt dit een vervolg.

Prestatie indicatoren

Nr.	Omschrijving	Realisatie		Prognose / streefwaarde				
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Opkomstpercentage verkiezingen	82,9	51,0	50,0	0,0	80,0	50,0	51,0

Toelichting

- De streefwaarde 2019 is gebaseerd op de historische uitslagen van de Provinciale Staten verkiezingen, Waterschap en Europees Parlement.
In 2020 vinden er geen verkiezingen plaats.
In 2021 is de streefwaarde gebaseerd op de historische uitslagen Twee Kamer verkiezingen.
In 2022 is de streefwaarde gebaseerd op de historische uitslagen van de Gemeenteraadsverkiezingen
In 2023 is de streefwaarde gebaseerd op de historische uitslagen van de Provinciale Staten en Waterschapsverkiezingen.

Bronnen

- Gemeente Heemskerk.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
De ambitie van de gemeente op het gebied van burgerparticipatie kan ertoe leiden dat inwoners en andere stakeholders worden overvraagd.	Imago	Sturing van bestuur en management op strategische en integrale toepassing van burgerparticipatie.
Bij inwoners kan een beeld ontstaan dat de burgerparticipatie betekent dat het bestuur hun wensen in alle gevallen overneemt.	Imago	Voorafgaand aan participatie duidelijke kaders stellen waarbinnen de participatie plaatsvindt.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Bestuur, participatie en samenwerking	2.438	2.069	1.850	1.893	1.897	1.935
Baten Bestuur, participatie en samenwerking	677	0	0	0	0	0
Saldo	1.761	2.069	1.850	1.893	1.897	1.935

1.2 Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

1. Een toegankelijke, betrouwbare en kwalitatief goede dienstverlening aan burgers en bedrijven waarbij de digitale dienstverlening een hoge prioriteit heeft. De digitale dienstverlening beschouwen we hierbij niet als een doel op zich.

Context en achtergronden

Digitalisering dienstverlening

Digitaliseren van de dienstverlening is geen statisch project maar een voortdurend gebruikmaken van de mogelijkheden die er in den lande ontstaan. Het bestuur hanteert daarbij de strategie van slimme volger. Daarbij wordt de zogenaamde Digitale Agenda 2020, een initiatief van VNG realisatie, gevolgd. De Digitale Agenda gaat niet over technologie maar over de wijze waarop informatie als grondstof kan worden gebruikt om als één transparante overheid middenin de participatie- en informatiesamenleving te kunnen staan. De Digitale agenda 2020 stimuleert samenwerking en aansluiting op landelijke voorzieningen (zoals <https://mijn.overheid.nl> en de berichtenbox).

De werkzaamheden hebben een permanent karakter en worden per onderdeel projectmatig opgepakt.

De benodigde middelen voor deze digitaliseringsslag van de dienstverlening zijn tot en met 2020 geraamd.

Digitaliseren is geen doel op zich. Het gaat om dienstverlening en daar ligt dan ook de focus op. Hoewel voor de dienstverlening het digitale kanaal de voorkeur geniet is dit niet het enige kanaal. Inwoners die niet digitaal kunnen of willen werken kunnen altijd terecht bij een ander, meer traditioneel kanaal.

Basisregistratie personen (BRP)

Op dit moment zijn enkele grote steden doende om te bepalen hoe de BRP verder kan worden ontwikkeld. Ook zijn de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) en VNG realisatie in den lande actief om de discussie “Hoe nu verder met de moderne basisregistratie personen?” te starten.

Audits

Jaarlijks worden door middel van zelfevaluatie audits op de persoonsgegevens en reisdocumenten uitgevoerd. Deze dienen ter controle op de juistheid van persoonsregistratie, beveiliging van de persoonsgegevens en het juist toepassen van de verschillende procedures. De

wijze van beveiliging van de persoonsgegevens en waardedocumenten is vastgelegd in de Verordening Basisregistratie personen, het privacyreglement en in het Beveiligingsbeleidsplan Basisregistratie personen.

In 2020 worden de voorbereidingen getroffen voor een dienstverleningsvisie, die in 2021 van kracht zal worden.

Wat gaan we ervoor doen?

Dienstverlening

In 2020 wordt de gemeentelijke dienstverlening herijkt. Hierbij wordt nagegaan of en zo ja op welke wijze de dienstverlening – zowel digitaal als niet-digitaal – verder kan worden verbeterd. Om de digitalisering voor de inwoner zo toegankelijk mogelijk te maken wordt onderzoek naar een voor Heemskerk geschikt digitaal portaal (MijnHeemskerk) gedaan. De aansluiting op de berichtenbox van Mijn Overheid die er nu al is wordt uitgebreid met de OZB aanslagen. Daarnaast ontvangen inwoners waarvan het reisdocument verloopt via deze berichtenbox melding van het verlopen van het reisdocument. Het in 2019 ingezette Iburgerzaken wordt uitgebreid met inzetten op levensgebeurtenissen. Gedacht moet dan worden aan het volledig regelen van je huwelijksvoltrekking of geboorteaangifte online.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Geen dienstverlening mogelijk als gevolg van uitval van geautomatiseerde systemen.	Imago	Uitval van de elektriciteit wordt opgevangen door een noodaggregaat. Om het risico van uitval van de geautomatiseerde systemen op te vangen draaien twee systemen naast elkaar. Eén van deze systemen is op een locatie buiten het gemeentehuis gevestigd. De verbinding loopt via een glasvezelkabel. Inrichting architectuur is conform wettelijke vereisten BRP en continue ondersteuning ICT tijdens openingstijden.
Frauduleuze handelingen met reisdocumenten.	Financieel: € 1 - € 50.000	Er zijn beveiligingsprocedures voorhanden waarin onder meer functiescheiding in de processen is geregeld.
	Imago	
Agressie richting medewerkers.	Financieel: € 50.000 - € 200.000	Er is een agressieprotocol beschikbaar. Er wordt getraind en de inrichting van faciliteiten is conform de wettelijke eisen.
	Imago	

Prestatie indicatoren

Nr.	Omschrijving	Realisatie		Prognose / streefwaarde				
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Aantal formeel geregistreerde klachten	33,0	34,0	20,0	20,0	20,0	20,0	NB
2	Aantal gegrond verklaarde klachten	8,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
3	Formele klachten die binnen de wettelijke termijn van zes weken zijn afgehandeld (percentage)	94,0	89,0	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0
4	Huwelijken/geregistreerde partnerschappen niet-kosteloos	143,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
5	Huwelijken/geregistreerde partnerschappen kosteloos	68,0	65,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
6	Aantal naturalisaties	60,0	67,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
7	Aantal reisdocumenten	9.142	7.330	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
8	Aantal rijbewijzen	4.377	4.318	4.800	4.800	4.800	4.800	4.800

Toelichting

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7 In maart 2014 is de geldigheid van reisdocumenten van vijf naar tien jaar verlengd. De verwachting is dat vanaf 2019 het aantal reisdocumenten als gevolg hiervan daalt.
- 8

Bronnen

- 1 Gemeente Heemskerk.
- 2 Gemeente Heemskerk.
- 3 Gemeente Heemskerk.
- 4 Register burgerlijke stand.
- 5 Register burgerlijke stand.
- 6 Register burgerlijke stand.
- 7 Register burgerlijke stand.
- 8 Register burgerlijke stand.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Dienstverlening	1.103	1.059	1.157	1.202	1.248	1.273
Baten Dienstverlening	748	505	572	590	586	611
Saldo	354	553	585	611	662	661

1.3 Economische zaken

Wat willen we bereiken?

1. Verbeteren van de verblijfskwaliteit, de bereikbaarheid en het (verder) versterken van het winkelaanbod in het centrum.
2. Herkenbaar en benaderbaar aanspreekpunt voor ondernemers.
3. Verbeteren en uitbreiden van de online (digitale) dienstverlening aan bedrijven.

Context en achtergronden

Economie

Heemskerk zet zich in voor het versterken van het vestigingsklimaat, zowel lokaal als regionaal. Lokaal zijn de kwaliteit van het centrum, het stimuleren van de verduurzaming op de bedrijventerreinen door het aanbieden van energiescans en de dienstverlening aan ondernemers aandachtspunten.

Regionaal wordt via de Economische Samenwerking IJmond (ESIJ) vooral geïnvesteerd in de stimulering van de maakindustrie en techport. Tevens maakt Heemskerk onderdeel uit van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Daarnaast is Heemskerk toegetreden tot het Platform NoordzeeKanaalGebied.

Wat gaan we ervoor doen?

Evaluatie Centrummanagement en structureel voortzetting Centrummanagement

Sinds september 2018 wordt de Bedrijven Investeringszone (BIZ) Centrum Heemskerk ondersteund door een centrummanager. De centrummanager helpt de BIZ-vereniging bij het creëren van focus en professionaliteit in de activiteiten en doelstellingen van de BIZ.

Opstellen van drie toekomstscenario's

In het coalitieprogramma is opgenomen om drie toekomstscenario's voor het centrum te laten ontwikkelen. Dit wordt als onderdeel opgenomen bij het opstellen van de Omgevingsvisie.

Energiescan

Het is een verantwoordelijkheid van een ieder om bij te dragen aan een beter milieu. Met het klimaatakkoord zet de rijksoverheid het doel. De gemeente Heemskerk brengt de energiescan onder de aandacht bij ondernemers, de eerste 100 aanmeldingen worden gratis aangeboden, zodat het bedrijven inzicht geeft in het huidige energieverbruik en welke energiebesparende mogelijkheden en kansen er zijn voor duurzame energieopwekking.

GreenBiz

Het primaire doel van GreenBiz is om individuele bedrijven te faciliteren bij het verduurzamen en om als collectief een energiepositief bedrijfsterrein te creëren door initiatieven voor en door ondernemers, ondersteund door Omgevingsdienst IJmond (en gemeente). Doordat ondernemers de keuze hebben tussen kleine individuele oplossingen of voor grote(re) collectieve deelname is er voor elk bedrijf een passende oplossing om stappen te zetten in verduurzaming.

Aandachtspunten 2020:

- Awareness creëren bij ondernemers en pandeigenaren op het gebied van verduurzaming (energiebesparing en duurzame opwek), informatievoorziening, bijeenkomsten, nieuwsbrieven en één op één gesprekken gericht op ondernemers (al dan niet via een kerngroep van ondernemers per bedrijventerrein).
- Continuering en integratie van inzet van instrumenten als datalogger, warmtecamera, E-scans op bedrijfsniveau.
- Ontwikkeling van monitoringsinstrumenten op bedrijfsniveau (CO2- reductie/voldoen aan energiewetgeving).
- Ontwikkelen en begeleiden van nieuwe collectieve verduurzamingstrajecten.
- Inbedding van de Lokale Energie Markt (GreenBiz Energy) en stimulering en facilitering van duurzame energie, waar mogelijk in samenwerking met lokale energie coöperaties.

Dienstverlening ondernemers

We gaan onderzoeken hoe de dienstverlening van de gemeente aan onze ondernemers door hen wordt ervaren. De uitkomst van dit onderzoek wordt gebruikt om onze dienstverlening gericht te verbeteren.

Prestatie indicatoren

Nr.	Omschrijving	Realisatie		Prognose / streefwaarde				
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Func tiemenging (percentage)	34,9	NB	36,0	36,5	37,0	37,0	37,0
2	Vestigingen (van bedrijven, aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	84,4	76,3	81,4	81,5	81,6	83,0	83,0

Toelichting

- 1 De functiemengingsindex (FMI) geeft de verhouding tussen banen en woningen aan. De index varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. De schaal waarop afstemming tussen 'economische ontwikkeling/werkgelegenheid' en 'wonen' moet plaatsvinden is regionaal. Werknemers zijn niet altijd op zoek naar woningen in de gemeente waar ze werken of werk is. Deze indicator is gebaseerd op het verleden en niet op de toekomst (bron is www.waarstaatjegemeente.nl) daarom niet te prognosticeren.
- 2 De statistieken laten een gestage groei over de afgelopen jaren zien.

Bronnen

- 1 LISA.
- 2 LISA.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Onvoldoende aansluiting bij het bedrijfsleven en (sub)regionale ontwikkelingen.	Imago	Periodieke afstemming met Provincie, regiogemeenten en georganiseerd bedrijfsleven.
Het ontbreken van centrummanagement.	Imago	Het continueren van centrummanagement.

Financiën

Bedragen x € 1.000						
Programmaonderdeel	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Economische zaken	671	715	712	720	730	738
Baten Economische zaken	453	488	436	445	451	459
Saldo	218	226	276	275	280	280

1.4 Veiligheid, vergunning en handhaving

Wat willen we bereiken?

1. Bieden van een zowel objectief als subjectief (sociaal) veilige woon-, leef-, werk- en uitgaansomgeving aan de inwoners van de gemeente Heemskerk.
2. Bestrijden van de gevolgen van een ramp of crisis en daarbij goed zorgen voor de bevolking, waarbij zelfredzaamheid leidend is.
3. Een voor iedereen toegankelijke, aantrekkelijke en veilige leefomgeving mede door te vergunnen in overeenstemming met de regelgeving, toe te zien op een juiste uitvoering en te handhaven daar waar in afwijking van de regelgeving wordt gehandeld.
4. Een veilig verloop van evenementen met aandacht voor duurzaamheid in brede zin.

Context en achtergronden

Veiligheid

Veiligheid is een kerntaak van de overheid. Landelijk zijn onderstaande vijf veiligheidsvelden benoemd waar in Heemskerk ook mee wordt gewerkt:

- Een veilige woon- en leefomgeving: dit heeft betrekking op de alledaagse woon- en leefomgeving van bewoners ofwel de veiligheid en leefbaarheid in de wijk, buurt, straat en tussen burens onderling.
- Bedrijvigheid en veiligheid: dit heeft betrekking op aantastingen van de veiligheid rond recreatieve en economische voorzieningen zoals winkelcentra, bedrijventerreinen en uitgaansmogelijkheden.
- Jeugd en veiligheid: dit heeft betrekking op de gebruikelijke veiligheidsthema's in relatie tot jeugd: overlast gevende jeugd, criminele jeugd/individuele probleemjongeren, alcohol en drugs en veilig in en om de school (VIOS).
- Fysieke veiligheid: dit heeft betrekking op de echte fysieke veiligheidsthema's, zoals verkeersveiligheid, brandveiligheid, externe veiligheid en rampenbestrijding en crisisbeheersing. Op het gebied van fysieke veiligheid speelt de Veiligheidsregio Kennemerland een belangrijke rol. Zij zijn verantwoordelijk voor de brandweerzorg, crisisbeheersing en spelen een prominente rol in de advisering bij evenementenveiligheid in de gemeente Heemskerk.
- Integriteit en veiligheid: dit heeft betrekking op verschijnselen die inbreuk maken op de maatschappelijke integriteit c.q. op belangrijke regels en andere afspraken in het kader van de veiligheid en stabiliteit van onze samenleving.

Vergunnen en handhaven

Vergunnen en handhaven geschiedt op het gebied van ruimtelijke ordening, bouwregels, openbare orde en veiligheid. Vergunningsaanvragen worden getoetst, op de uitvoering wordt

toezicht gehouden en in geval van afwijking wordt gehandhaafd. Kaders zijn neergelegd in onder meer de bestemmingsplannen, het Bouwbesluit, de Algemene plaatselijke verordening en de Drank- en horecawet.

Voor de omgevingsvergunningen is de komst van de Omgevingswet van invloed op de werkprocessen en de afstemming met de ketenpartners. Met de voorjaarsnota 2020 volgt een update op de implementatie omgevingswet.

Voor het toezicht en de handhaving in het kader van de ruimtelijke ordening is de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen van invloed op de huidige werkwijze. De wet heeft tot gevolg dat er een verschuiving plaatsvindt van toezicht op de bouw naar controle op de private toezichthouder en in toenemende mate handhaving op bouw en gebruik van gebouwen en gronden in het algemeen. Daarmee verwachten we dat de vraag om handhaving toe gaat nemen.

In relatie tot de wetgeving omtrent het Programma aanpak Stikstof (PAS) is zowel de komst als het moment van indienen van een aantal grootschalige bouwprojecten onzeker. De legesinkomsten zijn dan ook voorzichtig geraamd.

Openbare ruimte

Vergunnen van evenementen en het geven van toestemming voor een ander gebruik van de openbare ruimte gebeurt met name op grond van de Algemene plaatselijke verordening. Voor het toezicht op de vergunningen en voor het toezicht op de algemene regels uit de Algemene plaatselijke verordening worden de Boa's ingezet.

Verbonden Partij

Veiligheidsregio Kennemerland

De taken rondom Brandweerzorg en Publieke Gezondheidszorg zijn overgedragen aan het bestuur van de Veiligheidsregio Kennemerland. Deze draagt de zorg voor bescherming van inwoners tegen onveilige situaties en het adequaat optreden op het moment dat zich een ramp voordoet.

Wat gaan we ervoor doen?

Jeugd en veiligheid

- Subsidiëren van Veilig Thuis Kennemerland voor de uitvoering van hun wettelijke taken. Per 2020 is Veilig Thuis Kennemerland naar verwachting als aparte juridische entiteit ondergebracht bij de Veiligheidsregio Kennemerland.
- Voortzetten van de aanpak Multidisciplinaire aanpak (MDA++), die voorziet in een samenwerking van psychosociale, medische, forensische en justitiële specialisten in de aanpak van kindermishandeling, huiselijk en seksueel geweld.

- Voortzetten van de inzet van jeugdboa's (bijzonder opsporingsambtenaren jeugd).
- Voortzetten van de inzet op overlastgevende jeugd.

Veiligheid en ondermijning

- Regionale samenwerkingen intensiveren en de integrale aanpak op diverse veiligheidsthema's op elkaar laten aansluiten om waterbedeften te voorkomen en meer eenheid te creëren.
- Aandacht voor (het vergroten en versterken van) het bewustzijn, kennis en alertheid op het gebied van (georganiseerde) criminaliteit, gericht op zowel ambtenaren, inwoners, als ondernemers.
- Intensiveren van de aanpak woon-, adres-, en uitkeringsfraude in relatie tot Basis Registratie Personen (Landelijke Aanpak Adreskwaliteit).
- Inzet op behoud van Burgernet en What's App buurtpreventie en in het kader van Burgerkracht komen tot co-creaties met bewoners – ondernemers – maatschappelijke organisaties – overheid; waarbij verschillende belangen bij elkaar worden gebracht.
- Meer inzicht in de veiligheidsbeleving van inwoners en de ervaren knelpunten per wijk door het uitzetten van de Veiligheidsmonitor.

Fysieke veiligheid

- In 2020 wordt het Deelplan Bevolkingszorg geactualiseerd. In dit deelplan worden de processen waar de gemeente verantwoordelijk voor is beschreven. Op basis van nieuwe inzichten, oefeningen en werkelijke inzetten wordt het deelplan verder verfijnd en aangepast aan de realiteit.
- In 2020 wordt het Beleidsplan Crisisbeheersing vastgesteld, waarbij het nieuwe risicoprofiel voor de regio Kennemerland en de bijbehorende risico's in ogenschouw worden genomen.

(Omgevings)vergunningen

- Voor de aanvragen van de vergunningen Algemene plaatselijke verordening en de bijzondere wetten (drank- en horeca, standplaatsen e.d.) wordt de digitalisering voortgezet.
- Het vergunningenproces voor evenementen wordt verder geoptimaliseerd in samenspraak met aanvragers en ketenpartners Er wordt stevig ingezet op duurzaamheid bij vergunningaanvragen voor evenementen.
- De implementatie van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitborging voor het bouwen worden voortgezet dan wel opgepakt.
- De nota handhaving 2019 wordt in 2020 geactualiseerd. In de nota handhaving 2020 - 2023 worden onder andere de prioriteiten vastgelegd voor de handhaving in de openbare ruimte op de onderwerp bouwen, APV en drank- en horeca.

Openbare ruimte

- Het toezicht in de openbare ruimte en de handhaving door de boa's wordt in toenemende mate integraal opgepakt. In samenwerking met de politie wordt gewerkt aan het uitgangspunt niet naast elkaar maar met elkaar waarbij gegevensuitwisseling een belangrijk aandachtspunt is.

Prestatie indicatoren

Nr.	Omschrijving	Realisatie		Prognose / streefwaarde				
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Verwijzingen Halt (aantal per 10.000 jongeren)	131,0	131,0	130,0	130,0	130,0	130,0	130,0
2	Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
3	Geweldmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	2,6	3,1	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
4	Diefstal uit woningen (aantal per 1.000 inwoners)	3,1	2,4	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
5	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte, aantal per 1.000 inwoners)	3,8	2,8	NB	2,8	2,8	2,8	2,8

Toelichting

- 1 Laatst bekende cijfer is van 2017: 131 Heemskerk ten opzichte van 111 bij gemeenten in dezelfde gemeentegrootte.
- 2
- 3
- 4
- 5

Bronnen

- 1 Bureau Halt.
- 2 Politie.
- 3 CBS.
- 4 Politie.
- 5 CBS.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
In- en externe beleidsontwikkelingen kunnen voor een waterbedeffect zorgen waardoor meer criminaliteit en overlast plaatsvindt met daardoor meer kosten ter bestrijding ervan.	Financieel: € 50.000 - € 200.000 Imago	De landelijke en regionale ontwikkelingen op de voet blijven volgen en hier accuraat beleidsmatig op inspelen.
Minder goed voorbereid zijn op crisis en rampen door afnemende aandacht voor opleiden en oefenen.	Financieel: € 50.000 - € 200.000 Imago	<ul style="list-style-type: none"> Blijven opleiden en oefenen. Afstemmen van (deel)plannen. Regelen ondersteunende processen. Invoeren rapport van de Inspectie Veiligheid & Justitie.
De werkelijke legesopbrengsten zijn minder dan begroot.	Financieel: € 50.000 - € 200.000	De hoogte van het financieel risico is verminderd. Dit is mogelijk omdat wordt gewerkt met een reële inkomst aan basisleges (kern van kleine aanvragen niet zijnde omvangrijke projecten). Projecten worden indien dit aan de orde is, in de tussentijdse rapportages worden bijgesteld.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Veiligheid, vergunning & handhaving	4.301	4.463	4.574	4.659	4.796	4.783
Baten Veiligheid, vergunning & handhaving	546	451	431	436	442	449
Saldo	3.755	4.013	4.143	4.223	4.354	4.334

In het Bestuurlijk domein zijn de volgende uitgaven inzake het coalitie-akkoord geraamd.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Stimuleren toerisme door kleinschalige accommodaties	15	15	15	0
Promotie toerisme, vergroten bereikbaarheid en toegankelijkheid bezienswaardigheden	15	0	0	0
Informatie gestuurd werken	0	20	20	20
Uitbreiding en verbetering dienstverlening	0	0	100	100
Totaal programma Bestuurlijk domein	30	35	135	120

Financiën Programma Bestuurlijk domein

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Bestuurlijk Domein	8.513	8.336	8.328	8.609	8.792	8.729
Baten Bestuurlijk Domein	2.424	1.444	1.439	1.471	1.479	1.519
Saldo voor bestemming reserves	6.089	6.891	6.889	7.137	7.313	7.210
Toevoeging aan reserves	233	71	71	71	71	71
Onttrekking aan reserves	-114	-150	-120	-90	-60	-60
Saldo na bestemming reserves	6.208	6.812	6.840	7.118	7.324	7.221

Voor de toevoeging en onttrekking aan de reserves verwijzen we naar het overzicht bij het onderdeel financiële begroting.

Programma 2: Sociaal domein

Algemeen

In het programma Sociaal domein worden de meerjarige kaders aangegeven van het gemeentelijk beleid op het Sociaal domein. De fase waarin het Sociaal domein zich momenteel bevindt, vraagt om een inhoudelijk samenhangend en integraal beleid. Daarmee wordt meer samenhang gebracht tussen de verschillende beleidsonderdelen binnen het Sociaal domein.

In het huidige begrotingsprogramma wordt een indeling in algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen gehanteerd. Omdat we als eerste resultante van de transformatie een verschuiving zien van maatwerk naar algemene voorzieningen en om beter aan te sluiten bij het beleidsplan Sociaal domein overwegen we vanaf 2021 de begrotingsindeling voor het Sociaal domein aan te passen.

Wettelijke en maatschappelijke context Sociaal domein

De wettelijke plichten binnen het Sociaal domein zijn vastgelegd in verschillende wetten. Denk bijvoorbeeld aan de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet, Participatiewet, Wet Schuldhulpverlening en de Wet publieke gezondheid.

In demografische zin vergrijst Heemskerk de komende jaren sneller dan het landelijk gemiddelde. Mensen worden ouder en wonen tot op hogere leeftijd zelfstandig. Ook mensen met een beperking van lichamelijke, verstandelijke, psychische of psychosociale aard wonen langer zelfstandig of moeten (weer) zelfstandig gaan wonen. Denk aan mensen vanuit de maatschappelijke opvang of aan jongeren, die vanuit een intramurale instelling zelfstandig gaan wonen. Er ligt daarom een flinke uitdaging om de domeinen wonen, welzijn en zorg in samenhang op te pakken. Met de naar verwachting in 2019 vastgestelde beleidsnota's voor het Sociaal domein, sport, kunst & cultuur is daarvoor een basis gelegd.

Subsidieverlening is een belangrijk instrument bij de uitvoering van beleid. Daarom is de voorgenomen vernieuwing van de subsidieregels in het sociaal domein qua planning in lijn gebracht met de totstandkoming van het nieuwe beleidsplan Sociaal domein en de beleidsnota's sport, kunst & cultuur. In 2020 worden de op basis van deze beleidsnota's opgestelde nieuwe subsidieregels vastgesteld en geïmplementeerd.

Transformatie

De ingezette transformatie van het Sociaal domein is nog niet afgerond. De transformatie wordt daarom in 2020 intensief voortgezet. In 2020 wordt vooral ingezet op de verdere integratie van de gemeentelijke toegangstaken en de verdere kanteling (met name) de inzet op het vlak van de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet. Waar mogelijk wordt

verbinding gemaakt met het Fysiek domein. Niet alleen om de ondersteuning van inwoners verder te optimaliseren (passender en laagdrempeliger), maar ook om een doelmatiger inzet van middelen te realiseren.

Toegang

In 2019 heeft het college de strategische visie op de doorontwikkeling van het Sociaal Team vastgesteld. Daarin zijn de toegangs- en preventieopdracht beschreven. De toegang is de plek waar inwoners zich melden met een ondersteuningsvraag en waar zij op weg worden geholpen voor ondersteuning op maat. Het leidende principe bij de toegang is één huishouden - één plan - één regisseur. Er is in 2019 een start gemaakt met het vormgeven van de integratie van de gemeentelijke toegangstaken op het gebied van Wmo, Werk en inkomen en schuldhulpverlening. Dit wordt in 2020 voortgezet. Ook zal worden bekeken hoe de toegangs- en de preventieopdracht beter met elkaar kunnen worden verbonden. Dit is onderdeel van de transformatie.

Participatieraad

De Participatieraad Heemskerk organiseert de participatie van inwoners in een vroegtijdig stadium. Zij vervult een procesrol en zorgt dat inwoners die inhoudelijk deskundig zijn bij beleidsontwikkeling binnen het Sociaal domein worden betrokken. Per onderwerp wordt gekeken wat de meest passende participatievorm is. De werkwijze wordt in de loop van 2020 geëvalueerd. In het kader van de samenwerking in de IJmond wordt voor regionale beleidspunten gewerkt aan een IJmondiale Participatieraad.

Algemene voorzieningen

Het beleidskader betreffende de algemene voorzieningen beschrijft de volgende programma-onderdelen:

- Welzijn, zorg en gezondheid.
- Vrijwillige inzet en mantelzorg.
- Lokale voorzieningen, sport, cultuur en recreatie.

Maatwerkvoorzieningen

Het beleidskader betreffende de maatwerkvoorzieningen beschrijft de volgende programma-onderdelen:

- Individuele maatschappelijke ondersteuning.
- Gespecialiseerde jeugdhulp en (passend) onderwijs.
- Werk en inkomen.

Programmaonderdelen

2.1 Welzijn, zorg en gezondheid

Wat willen we bereiken?

1. Inwoners van Heemskerk zijn zelfredzaam en nemen actief deel aan de samenleving.
2. Heemskerk is een plek voor iedereen. Alle inwoners krijgen een kans en worden gevraagd om mee te doen, ook nieuwkomers.
3. Inwoners van Heemskerk hebben een gezonde en actieve leefstijl.
4. Heemskerk wil dierenwelzijn verbeteren. We willen diervriendelijk omgaan met vrij levende dieren, een groter maatschappelijk bewustzijn creëren voor de belangen en het welzijn van dieren in onze gemeente en voorkomen dat huisdieren zwerfdieren worden.

Context en achtergronden

Welzijn en zorg

Heemskerk kent een stevige basisinfrastructuur. Er is een groot aanbod van vrij toegankelijke activiteiten en ondersteuning. Het gaat daarbij zowel om individuele ondersteuningsvragen als collectieve vraagstukken rond leefbaarheid en het samenleven in de buurt. Ook de samenwerking tussen zorg, welzijn en andere algemene voorzieningen zoals sport en cultuur wordt gestimuleerd. De focus is daarbij gericht op het zo goed mogelijk gebruikmaken van elkaars deskundigheid, mogelijkheden en netwerken.

Het huidige aanbod van maatschappelijke partners wordt onder de loep genomen, met als doel de samenhang te versterken en overlap en hiaten te voorkomen.

Gezondheid

Ook, of misschien wel juist voor gezondheid geldt dat voorkomen beter is dan genezen. Preventie van het ontstaan of verergeren van gezondheidsbeperkende aandoeningen bespaart de samenleving veel geld, maar belangrijker nog het bespaart mensen veel leed. Het Regionaal Gezondheidsbeleid 2017-2020 zet in op preventie en een gezonde leefstijl. Op basis van een in 2019 uitgevoerde evaluatie wordt de regionale gezondheidsnota geactualiseerd.

Het lokale gezondheidsbeleid is onderdeel van de beleidsnota Sociaal domein. Dit is relevant omdat gezondheid mede afhankelijk is van sociale en economische factoren. Het programma Gezond in de Stad wordt tot 2021 voortgezet en heeft als doel om sociaaleconomische gezondheidsverschillen terug te dringen.

In 2020 wordt de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) geïmplementeerd, die naast oog voor de openbare veiligheid ook zorg heeft voor de belangen van de betrokkenen.

Diversiteitsbeleid

Het aantal statushouders dat door de gemeente gehuisvest moet worden, vertoont een dalende lijn. De grote groep statushouders die vanaf 2013 in Heemskerk is komen wonen, is vaak nog niet in staat volwaardig deel te nemen aan de samenleving (en in hun eigen onderhoud te voorzien) vanwege het ontoereikende inburgeringsstelsel. In aanloop naar de wetswijziging 2020 van de Wet inburgering, waar de gemeente de regie van de inburgering opnieuw krijgt, worden er alvast trajecten gestart om te zorgen dat de groep statushouders alsnog richting beroepsopleiding, arbeidsmarkt of (sociale) integratie gaat.

Het VN (Verenigde Naties)-Verdrag inzake rechten van personen met een handicap is door het Rijk geratificeerd. Een belangrijke stap om het doel van het VN-Verdrag te behalen is drempels voor personen met een beperking zo veel mogelijk weg te nemen, zodat zij volledig kunnen deelnemen aan de samenleving. De Nederlandse staat is partij bij het VN-Verdrag en als zodanig verplicht het verdrag te implementeren. Gemeenten zijn als onderdeel van de staat ook verplicht het verdrag uit te voeren. Er wordt een implementatieplan opgesteld en tegelijkertijd worden initiatieven opgestart.

Wet Kinderopvang en Wet Oké

De regering wil de voorschoolse educatie een nieuwe kwaliteitsimpuls geven. Zo wordt onder andere ingezet op een structurele uitbreiding van het aantal uren dat kinderen binnen het VVE (voor- en voerschoolse educatie)-aanbod wordt opgevangen. Dit aantal wordt per 1 augustus 2020 verhoogd van 10 uur naar 16 uur per peuter per week.

De minister laat in het voorstel bewust veel ruimte voor flexibiliteit en lokale invulling van de wijze waarop deze uren worden aangeboden. Deze ruimte geeft extra kansen voor het vormen van een goed VVE-aanbod binnen de gemeente Heemskerk.

Laaggeletterdheid

Heemskerk is in 2018 gestart met het uitvoeren met een gerichte aanpak op het bestrijden van laaggeletterdheid. In 2020 wordt de aanpak verder uitgebreid en geïntensiveerd. Zo nodig wordt het huidige taalaanbod voor deze doelgroep versterkt of wordt nieuw taalaanbod voor deze doelgroep gerealiseerd.

Dierenwelzijn

Samen met de gemeenten Velsen en Beverwijk wordt de samenwerking met de Dierenbescherming afdeling Noord Holland Noord voortgezet. Zij zorgen voor opvang van dieren in de asiels en de vogelopvang. Ook de samenwerking met de Dierenambulance Kennemerland wordt gecontinueerd.

Wat gaan we ervoor doen?

Welzijn en zorg

- Uitvoering geven aan het Beleidsplan Sociaal Domein
- Realiseren, door middel van het maken van prestatieafspraken en subsidieverlening, van:
 - Maatschappelijke dienstverlening en cliëntondersteuning voor kwetsbare groepen op het gebied van schuldhulpverlening, (jeugd)maatschappelijk werk, sociaal raadliedenwerk en ouderenadvieswerk.
 - Ambulante aanpak van sociaal werkers in de wijk en vraaggericht welzijnswerk, gericht op de ondersteuning van burgerinitiatief, vrijwillige inzet, activering en collectieve activiteiten voor kwetsbare groepen.
 - Uitvoering van preventief jeugdbeleid conform het beleidsplan door de inzet van onder andere (ambulant) jongerenwerk en jeugdmaatschappelijk werk.
 - Uitvoering van de brede school activiteiten en de brede schoolcoördinatie.
 - Uitvoering geven aan het landelijke actieprogramma Kansrijke start.
 - Uitvoering geven aan het landelijke actieprogramma Scheiden zonder schade.
- Subsidiëren van het Sociaal Team voor het aanbieden van lichte en kortdurende ondersteuning.
- Samen met de gemeente Beverwijk evalueren van de pilot Welzijn op Recept in de Broekpolder en het uitrollen van de opbrengsten en werkwijze in de andere wijken.
- Evalueren van de pilot en eventueel continueren van het Odensehuis (zie ook programmaonderdeel Individuele maatschappelijke ondersteuning)

Gezondheid

- Uitvoering geven aan het Regionaal gezondheidsbeleid 2017-2020 met als speerpunten:
 - Het faciliteren en stimuleren van preventieve activiteiten op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg middels subsidieverlening.
 - Het terugdringen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen door uitvoering te geven aan het programma Gezond In Heemskerk.
 - Het tegengaan van overgewicht bij Kinderen door uitvoering te geven aan het programma Jongeren op Gezond Gewicht.
- Doorontwikkelen van de inloopvoorziening GGZ in relatie tot het brede Sociaal domein.
- In stand houden van de Gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD), die onder meer taken uit de Wet publieke gezondheid uitvoert.
- Subsidiëren van jeugdgezondheidszorg, waaronder het Rijksvaccinatieprogramma.
- Voeren van een gezamenlijke agenda tussen gemeente en eerstelijns zorgaanbieders (met name huisartsen) om uitvoering te geven aan preventieve taken.
- Toeiden van mensen met verward gedrag naar passende zorg door middel van het

vroegsignaleringsoverleg (vso) en voorzien in adequate begeleiding en zorg voor sociaal kwetsbaren, overlastgevend en zorgmijders via het Noodteam Heemskerk en het Vangnet en Advies Midden-Kennemerland.

- Uitvoering geven aan de Wet verplichte GGZ (Wvvgz): voorzien in een meldpunt en in een eerste beoordeling en in het (laten) horen van betrokkenen als er sprake kan zijn van een crisismaatregel.

Toegang

- Uitvoering geven aan laagdrempelige informatie- en adviesfuncties (digitaal, schriftelijk, telefonisch, fysiek) en integrale toegang tot ondersteuning door:
- Het stimuleren van het gebruik van de heemskerkwijzer.nl als digitale toegang.
- Het realiseren van goede communicatie naar inwoners en organisaties over mogelijkheden in het kader van toegang.
- Het uitvoeren en verder stroomlijnen van gemeentelijke toegangstaken.
- Het verbinden van de gemeentelijke toegangstaken met het preventieve veld.

Diversiteitsbeleid

- Uitvoering geven aan het plan van aanpak 'Van opvang tot integratie vluchtelingen' waarbij de nadruk ligt op de scholing, arbeidsmarkttoeleiding en integratie van statushouders.
- Uitvoering geven aan het geactualiseerde plan van aanpak diversiteitsbeleid.
- In aanloop van de regierol die de gemeente in 2021 opnieuw krijgt in de inburgering, starten met trajecten om inburgeraars die onder het huidige stelsel vallen richting inburgeringsexamen, uitstroom naar de arbeidsmarkt of beroepsopleiding te begeleiden.
- Opstarten van initiatieven om te zorgen dat mensen die niet mee kunnen doen in de samenleving, door bijvoorbeeld uitsluiting als gevolg van beperking of discriminatie, te stimuleren en te ondersteunen om mee te kunnen doen.

Wet Kinderopvang en Wet Oké

- Uitvoering geven aan het plan van aanpak OAB (ondewijsachterstandenbeleid) 2019-2022.
- Realiseren van 16 uur VVE per peuter per week.
- Uitvoeren van het toezicht op de kwaliteit van kinderopvanglocaties en het uitbrengen van het jaarverslag Wet kinderopvang.

Laaggeletterdheid

- Subsidiëren Stapin! en Stapdoor! (vervolgaanbod).
- Aanbieden van taalaanbod NT1 op maat.
- Uitvoering geven aan het Taalakkoord Zuid-Kennemerland en IJmond.

Dierenwelzijn

Voortzetten van huidige samenwerking met Dierenambulance Kennemerland en de Dierenbescherming Noord Holland Noord. Dit met de gemeenten Velsen en Beverwijk.

Prestatie indicatoren

Nr.	Omschrijving	Realisatie		Prognose / streefwaarde				
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Waardering algehele persoonlijke gezondheid	7,7	NB	7,8	NB	7,9	NB	7,9
2	Percentage mensen dat (zeer) tevreden is over welzijnsvoorzieningen	69,0	NB	70,0	70,0	71,0	72,0	74,0
3	Oordeel burger over ondersteuning sociale teams	NB	7,6	NB	7,7	NB	7,8	NB

Toelichting

- 1 In 2017 heeft een nulmeting plaatsgevonden. De Burgerpeiling wordt in 2020 weer uitgevoerd.
- 2 In 2017 heeft een nulmeting plaatsgevonden. De Burgerpeiling wordt in 2020 weer uitgevoerd.
- 3 Eind 2015 heeft een nulmeting van het cliëntervaringsonderzoek plaatsgevonden. Deze is in 2016 en in 2018 herhaald en vindt vervolgens tweejaarlijks plaats.

Deze indicatoren zijn niet verplicht.

Bronnen

- 1 Burgerpeiling/GMSD
- 2 Burgerpeiling.
- 3 Cliëntervaringsonderzoek sociale teams/CJG.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Toenemende druk op algemene (welzijns- en zorg) voorzieningen als gevolg van de transformatie, met als risico dat dienstverlening onder druk komt te staan.	Financieel: € 50.000 - € 200.000 Imago	Heldere efficiënte werkprocessen, voorkomen van overlap in aanbod, monitoring van prestaties en resultaten. Op basis hiervan waar nodig bijsturen en maatregelen treffen.
De implementatie van nieuwe subsidieregels vanaf 2020 kan tot gevolg hebben dat bestaande subsidies worden verlaagd of beëindigd. Dit kan incidentele kosten voor de gemeente tot gevolg hebben.	Financieel: € 50.000 - € 200.000 Imago	Indien uit een overgangs- of afbouwregeling extra kosten voortvloeien, zullen deze waar mogelijk binnen het betreffende subsidieplafond worden opgevangen. Waar dat niet mogelijk is zal een budgetvoorstel aan de raad worden voorgelegd

Financiën

Bedragen x € 1.000						
Programma	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Welzijn, zorg en gezondheid	5.881	5.857	5.973	6.041	6.139	6.249
Baten Welzijn, zorg en gezondheid	149	106	109	112	116	118
Saldo	5.732	5.750	5.864	5.928	6.023	6.131

2.2 Vrijwillige inzet en mantelzorg

Wat willen we bereiken?

1. Inwoners van Heemskerk zetten zich actief in als vrijwilliger binnen de samenleving.
2. Mantelzorgers en vrijwilligers zijn toegerust voor hun taak en overbelasting wordt voorkomen.

Context en achtergronden

Mantelzorg betreft het geven van langdurige onbetaalde hulp die voortvloeit uit een sociale relatie met de hulpbehoevende. Het verschil met vrijwilligerswerk is dat geen sprake is van een vrije keuze. Door de succesvolle mantelzorgwaardering van de laatste jaren zijn er aanzienlijk meer mantelzorgers in beeld en is het aantal aanvragen voor mantelzorgondersteuning eveneens flink toegenomen.

Heemskerk koestert het grote potentieel aan vrijwilligers. Vrijwilligers zijn de smeeroelie van onze samenleving. Of het nu gaat om sportverenigingen, culturele verenigingen, het buurthuiswerk of de leefbaarheid in buurten, zonder vrijwillige inzet kunnen deze activiteiten en initiatieven niet voortbestaan.

De inzet van vrijwilligers, mantelzorgers en het sociale netwerk is tevens onmisbaar om het zo lang mogelijk zelfstandig wonen mogelijk te maken.

Om overbelasting van vrijwilligers en mantelzorgers te voorkomen, is goede ondersteuning nodig. In het nieuwe beleidsplan Sociaal domein zijn de uitgangspunten voor het vrijwilligers- en mantelzorgbeleid opgenomen. Daarbij wordt extra aandacht besteed aan de bewustwording van en voorlichting aan mantelzorgers en aan de werving en matching van vrijwilligers.

Wat gaan we ervoor doen?

- Subsidiëren van en het maken van prestatieafspraken met de organisaties die uitvoering geven aan het vernieuwde beleid voor vrijwillige inzet en mantelzorg. De activiteiten bestaan onder meer uit:
 - Ondersteuning van mantelzorgers en het vergroten van het bereik, met name onder jonge en werkende mantelzorgers.
 - Uitvoering geven aan de mantelzorgwaardering.
 - Uitvoering geven aan kennisdeling en deskundigheidsbevordering van vrijwilligersorganisaties.
 - Het uitvoeren van de maatschappelijke stages en de uitvoering van BUUV.
- Stimuleren dat initiatieven en organisaties op het gebied van vrijwillige inzet zich met elkaar en met het professionele veld verbinden.

- Subsidiëren en faciliteren van vrijwilligersorganisaties die zich inzetten in het kader van de informele zorg.

Prestatie indicatoren

Nr.	Omschrijving	Realisatie		Prognose / streefwaarde				
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Percentage Heemskerkers dat actief is in het verenigingsleven	62,0	NB	NB	63,0	NB	64,0	NB
2	Percentage mantelzorgers met hoge belasting	41,0	NB	NB	38,0	NB	36,0	NB

Toelichting

- 1 De burgerpeiling is in 2017 voor het laatst uitgevoerd en wordt in 2020 weer uitgevoerd.
- 2 Het percentage inwoners dat zich belemmerd voelt in zijn of haar dagelijkse activiteiten door het geven van zorg aan een hulpbehoevende naaste. De burgerpeiling is in 2017 voor het laatst uitgevoerd en wordt in 2020 weer uitgevoerd. Deze indicatoren zijn niet verplicht.

Bronnen

- 1 Burgerpeiling.
- 2 Burgerpeiling.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Toenemende druk op mantelzorgers verhoogt het risico op overbelasting, met als gevolg dat meer professionals en maatwerkvoorzieningen ingezet moeten worden.	Financieel: € 0 - € 50.000 Imago	Vroegtijdig signaleren door en overleg met de uitvoeringsinstellingen en Toegang.
Toenemende vraag naar mantelzorgondersteuning kan mogelijk in de toekomst niet gehonoreerd worden binnen de huidige financiering.	Financieel: € 0 - € 50.000	Goed monitoren van aanvragen, kijken waar efficiëntie te behalen valt. Als dit niet toereikend is zal budgetaanvraag gedaan worden.
Toename druk op de vrijwilligers met als gevolg dat betaalde krachten ingezet moeten worden.	Financieel: € 0 - € 50.000	Vroegtijdig signaleren en overleggen met uitvoeringsinstellingen.

Financiën

Bedragen x € 1.000						
Programma	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Vrijwillige inzet en mantelzorg	400	423	448	456	449	457
Baten Vrijwillige inzet en mantelzorg	3	0	0	0	0	0
Saldo	397	423	448	456	449	457

2.3 Lokale voorzieningen, sport, cultuur en recreatie

Wat willen we bereiken?

1. Inwoners van Heemskerk doen mee in de samenleving door gebruik te maken van voorzieningen en activiteiten op het gebied van sport, cultuur en recreatie & toerisme. Ontmoeting, meedoen en beleving staan centraal.
2. Inwoners van Heemskerk zetten zich in om deze voorzieningen en activiteiten in stand te houden.
3. Veilige, gevarieerde en inspirerende openbare speelvoorzieningen in een groene ruimte voor alle kinderen in Heemskerk, om de sociale cohesie te versterken en de nieuwe Beweegrichtlijnen.

Context en achtergronden

Sport

Heemskerk heeft een stevige sportinfrastructuur die inwoners uitnodigt tot sporten en bewegen als onderdeel van een gezonde leefstijl, sociale ontmoeting en meedoen. Motieven van inwoners uit Heemskerk om te sporten of bewegen komen overeen met uitkomsten uit landelijk onderzoek. Volwassenen sporten vooral vanuit gezondheidsperspectief; voor kinderen zijn plezier, gezelligheid en competitie de belangrijkste redenen om te gaan sporten (bron: beweegmonitor 2019 Mulier Instituut).

De Sportnota 2020-2023 (vastgesteld eind 2019) heeft drie speerpunten:

- Sport- & beweegstimulering en bevorderen gezonde leefstijl.
- Stimulerende en uitdagende omgeving die uitnodigt om te bewegen.
- Toekomstbestendige verenigingen.

Door onder meer de inzet van combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches wordt ingezet op voldoende sporten door alle inwoners. Dat geldt ook voor inwoners die dat niet zo vanzelfsprekend uit zichzelf doen of kunnen.

Sportverenigingen vervullen een belangrijke maatschappelijke rol. Om deze rol te kunnen blijven vervullen dienen sportverenigingen vitaal te zijn. Heemskerk kent een groot aantal verenigingssporters. De vitale sportvereniging is een belangrijk onderdeel van het sportbeleid en komt zowel terug in de Sportnota als in het lokaal sportakkoord.

Toerisme en recreatie

De Toerisme-recreatienota Heemskerk 2017 is de opvolger van In vloedlijn en vuurlinie II. De nota wordt voor de komende jaren als kader gebruikt voor de uitvoering van recreatie en toerisme in Heemskerk.

Speelruimte

Heemskerk is een gemeente met voldoende mogelijkheden voor kinderen en jongeren om te spelen op kwalitatief goede formele en informele speelplekken. Ingezet wordt op een veilige, gevarieerde en inspirerende openbare speelvoorzieningen met een hoge diversiteit aan spelen voor alle kinderen (0-18 jaar) op goed bereikbare plaatsen om de sociale cohesie te versterken en de Nederlandse norm gezond bewegen te promoten. Ingezet wordt op het vergroenen van schoolpleinen.

Cultuur

Cultuureducatie en cultuurparticipatie dragen er aan bij dat mensen mee kunnen doen. Er wordt ingezet op het lokaal, toegankelijk en toekomstbestendig aanbieden van cultuur in de breedste zin van het woord. Het gaat hierbij om de bibliotheek, het Cultuurhuis Heemskerk, tentoonstellingen in de hal van het gemeentehuis, evenementen, cultuureducatie activiteiten, etc. De bibliotheek en het Cultuurhuis zetten zich naast hun kernfunctie sterk in op hun maatschappelijke en educatieve functie in verbinding met andere partijen. Zo werkt de bibliotheek nauw samen met het onderwijs bij de invoering van de Bibliotheek op school (dBos). De bibliotheek is tevens een belangrijke partner in de aanpak van laaggeletterdheid. Het behoud van cultureel erfgoed (monumenten en archeologie) is een wettelijke taak van de gemeente en maakt onderdeel uit van het beleidsveld cultuur. De gemeente is verplicht om te zorgen voor de borging van cultuurhistorische waarden in het bestemmingsplan. Daarnaast wordt ingezet op de bescherming van het Heemskerkse erfgoed.

Het plan van aanpak Cultuurbeleid 2015-2018 met als titel 'Cultuur, het creatieve hart van Heemskerk' wordt geëvalueerd en geactualiseerd. Daarnaast wordt na vaststelling van de Regionale Cultuurvisie 1.0 in 2019 gestart met het uitwerken van deze visie.

Accommodaties

Accommodaties (grond en gebouwen) zijn een middel om uitvoering te geven aan de wettelijke taken en beleidsdoelstellingen op het gebied van onderwijs, sport, welzijn, kunst, cultuur en recreatie. De gemeente heeft diverse gronden en gebouwen in eigendom die hiervoor worden ingezet. Deze gronden en gebouwen zijn door de gemeente in gebruik, verhuur, erfpacht, opstal of een combinatie daarvan uitgegeven aan diverse gebruikers. Er wordt overzicht en

inzicht gegeven in de kosten en opbrengsten van de gemeentelijke accommodaties en indirecte subsidies via deze accommodaties.

BTW-sportvrijstelling en Specifieke Uitkering Stimulering Sport (SPUK)

In 2020 worden de consequenties van de verruiming van de btw-sportvrijstelling verder in beeld gebracht en daaruit voortkomende maatregelen geëffectueerd.

Gemeenschappelijke regeling

Verbonden partij Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM)/De Buitenlanden (BTL)

Het RAUM/BTL zet zich in voor het verzekeren van een evenwichtige ontwikkeling van de recreatie en de watersport op en rondom het meer en aangrenzende gebieden. Het RAUM/BTL zet zich ook in voor het tot stand brengen, bewaren en onderhouden van het landschap in het recreatiegebied.

Wat gaan we ervoor doen?

Sport

- Uitvoering geven aan de Sportnota 2020-2023.
- Uitvoering geven aan het lokaal sportakkoord.
- Subsidiëren van combinatiefuncties en buurtsportcoaches voor verschillende doelgroepen.
- Sport op een positieve manier onder de aandacht brengen van inwoners.
- Subsidiëren en ondersteunen van sportverenigingen, met bijzondere aandacht voor sport voor specifieke doelgroepen en de daarvoor benodigde deskundigheid.
- Aanbieden van sport en bewegen in de wijk.
- Verbinding zoeken tussen sport en sociaal domein.
- Uitvoering geven aan de sportpunten uit het coalitieakkoord.

Toerisme en recreatie

Het concept Zee van Tijd wordt verder ontwikkeld om de aantrekkelijke recreatieve plekken en activiteiten in de gemeente bekendheid te geven. De website, Heemskerkezevantijd.nl, wordt vernieuwd en aangevuld. Daarnaast worden er fysieke uitingen in het leven geroepen. Denk hierbij aan een plattegrond, de marketing en acties in het centrum. Door middel van samenwerking met organisaties en stakeholders wordt het concept verder ingevuld.

Cultuur

- Uitvoering geven aan het beleidsplan Cultuur.
- Initiatieven ontplooiën om meer bekendheid aan het cultuuraanbod te geven
- Ondersteuning bieden (inhoudelijk en financieel) bij:

- De uitvoering van amateurkunst en cultuurparticipatie.
- De uitvoering van een divers en laagdrempelig aanbod aan kunst- en cultuurvormen door cultuur(historische) verenigingen.
- Culturele evenementen in samenwerking met lokale organisaties.
- Subsidie verlenen aan eigenaren van gemeentelijke monumenten op basis van de Subsidieverordening Gemeentelijke monumenten Heemskerk 2012.
- Aanschaffen van een kunstwerk.
- Uitwerken van de Regionale Cultuurvisie 1.0.
- Versterken van de verbinding tussen cultuur en het Sociaal domein.
- Prestatieafspraken maken voor de uitvoering van de bibliotheektaken.
- Prestatieafspraken maken met het Cultuurhuis voor de uitvoering van toegankelijk en kwalitatief muziekonderwijs en cultuureducatie.

Speelruimte

Vanaf 2019 worden de nieuwe speelplekken afgeschreven over 15 jaar. Bij nieuwe speelplekken wordt ingezet op variatie in de wijk (natuur of traditioneel), de beweegrichtlijnen, bevordering van sociale cohesie in de buurt door de buurt bij de plannen te betrekken, klimaatadaptatie (hitte en droogte) en biodiversiteit (speelplek vergroenen).

In 2020 wordt nieuw speelbeleid ontwikkeld waarin de motie van de raad verwerkt wordt.

Overzicht faciliteringsbeleid evalueren

Eén van de overzichten waarin de indirecte subsidies via de gemeentelijke accommodaties worden gepresenteerd is het overzicht Faciliteringsbeleid inzake subsidies en indirecte subsidies op accommodaties, dat als bijlage bij de voorjaarsnota is toegevoegd. Dit overzicht wordt in 2020 geëvalueerd.

Zwembad

In 2019 wordt een richting bepaald voor de toekomst van de zwembaden in Heemskerk en Beverwijk naar aanleiding van het gezamenlijke onderzoek naar vier scenario's. In 2020 wordt deze richting nader uitgewerkt.

Prestatie indicatoren

Nr.	Omschrijving	Realisatie		Prognose / streefwaarde				
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Niet-sporters (percentage)	NB	NB	46,0	45,0	45,0	45,0	44,0

Toelichting

- 1
- Het betreft het percentage van de bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

De cijfers worden maar één keer per vier jaar gemeten.

Daarom is er bij realisatie in 2017 en 2018 geen percentage weer te geven.

Deze indicator is verplicht.

Bronnen

- 1
- Gezondheidsmonitor volwassenen, GGD en CBS en RIVM.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Sportorganisaties ondervinden een terugloop in het aantal leden en dit heeft onder andere effect op hun financiële huishouding. Indien organisaties omvallen, heeft dit effect op de exploitatie van accommodaties. Daarnaast is er voor één vereniging een garantstelling aangegaan en de gemeente kan hierop worden aangesproken.	Financieel: € 50.000 - € 200.000	Regelmatig overleg met gesubsidieerde instellingen en volgen van de financiële positie. Met één vereniging zijn afspraken gemaakt over de financiële verantwoording.
De kans bestaat dat de gemeente de BTW van de realisatie van sportzaal De Velst niet (volledig) verrekend krijgt van de belastingdienst.	Categorie: Financieel € 200.000 - € 500.000	Met behulp van een fiscaal specialist onze standpunten argumenten zo goed mogelijk onderbouwen.
Archeologische vondsten kunnen leiden tot niet-geraamde verplichte kosten.	Financieel: € 50.000 - € 200.000	Uitvoeren van vroegtijdig onderzoek en mogelijke vondsten in planning en begroting opnemen.

Financiën

Bedragen x € 1.000						
Programma	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Lokale voorzieningen, sport, cultuur en recreatie	5.000	5.371	5.154	5.523	5.166	5.090
Baten Lokale voorzieningen, sport, cultuur en recreatie	653	522	571	580	592	575
Saldo	4.347	4.849	4.583	4.943	4.574	4.515

Binnen dit programmaonderdeel is de taakstelling accommodatiebeheer opgenomen van € 100.000 in 2023.

2.4 Individuele maatschappelijke ondersteuning

Wat willen we bereiken?

1. Inwoners van Heemskerk kunnen door de inzet van maatwerkvoorzieningen zo lang mogelijk zelfstandig aan het maatschappelijk verkeer deelnemen.
2. Inwoners van Heemskerk, die beschermd wonen of opvang krijgen, hebben een veilige woonomgeving en zijn indien mogelijk, weer in staat zich op eigen kracht binnen de samenleving te handhaven.

Context en achtergronden

Algemeen

De Wmo 2015 zet in op het samenspel tussen preventie, algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. Voor zover het preventie en algemene voorzieningen betreft is dit beschreven in de programmaonderdelen Welzijn, zorg en gezondheid, Vrijwillige inzet en mantelzorg en Lokale voorzieningen, sport, cultuur en recreatie. De maatwerkvoorzieningen worden in deze paragraaf beschreven. Het gaat dan met name om:

- Maatwerkvoorzieningen ter ondersteuning van het zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen, het behouden van de regie op het eigen leven en het voorkomen van eenzaamheid (maatwerkvoorzieningen Wmo).
- Bieden van tijdelijk onderdak en begeleiding aan mensen die niet meer thuis wonen en niet in staat zijn zich op eigen kracht binnen de samenleving te handhaven (maatschappelijke opvang en opvang slachtoffers huiselijk geweld).
- Bieden van opvang, zorg, werk/dagbesteding en begeleiding aan (ex-)gedetineerden en (ex-)verslaafden en mensen met psychische en psychosociale problemen die uit de (regionale) opvang komen (nazorg ex-gedetineerden).
- Bieden van beschermd wonen aan mensen met psychische of psychosociale problemen.

Maatwerkvoorzieningen Wmo

Om mensen zo lang mogelijk zelfstandig aan het maatschappelijk verkeer te kunnen laten deelnemen én om het zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen mogelijk te maken, worden maatwerkvoorzieningen Wmo ingezet zodra algemene voorzieningen niet toereikend (meer) zijn.

Onder de maatwerkvoorzieningen Wmo vallen:

- Rolstoelen.
- Vervoersvoorzieningen.
- Woonvoorzieningen.
- Hulp bij het huishouden.

- Begeleiding (waaronder dagbesteding (inclusief vervoer), ambulante begeleiding en kortdurend verblijf).

De maatwerkvoorzieningen worden verstrekt wanneer de noodzaak daartoe is vastgesteld. De toegang verloopt via de gemeente. In 2020 wordt verder gewerkt aan de transformatie binnen de maatwerkvoorzieningen en de toegang daartoe.

Zoals al eerder aangegeven in de Voorjaarsnota 2019 is de verwachting dat de kosten voor hulpmiddelen en hulp bij het huishouden stijgen als gevolg van eerder uitgevoerde aanbestedingen, contractuele verplichtingen, verhoging BTW en de uitvoering van de Algemene Maatregel van Bestuur Reële tarieven. Daarnaast is er een toename van gebruik van de maatwerkvoorziening begeleiding, wat leidt tot een kostenstijging. Oorzaak van deze toename is het feit dat mensen langer zelfstandig blijven wonen en de sterke vergrijzing. Tenslotte neemt het aantal meldingen voor ondersteuning toe als gevolg van het in 2019 ingevoerde abonnementstarief. Al deze ontwikkelingen leiden ertoe dat de druk op de Wmo maatwerkvoorzieningen steeds groter wordt.

De gemeenten in de IJmond trekken zoveel mogelijk gezamenlijk op binnen de maatwerkvoorzieningen Wmo. Het wettelijk kader (verordeningen, nadere regels en beleidsregels), maar ook de inkoop van alle maatwerkvoorzieningen worden zoveel mogelijk gezamenlijk opgepakt.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Met het oog op de herverdeling van middelen in verband met het overdragen (vooralsnog per 2022) van de taken voor Beschermd wonen en Maatschappelijke Opvang van de centrumgemeenten naar alle gemeenten wordt in regionaal verband gewerkt aan deze doordecentralisatie. Daarbij is aandacht voor de toegang, de financiering/inkoop en regionale en lokale voorzieningen.

In 2019 is in IJmondiaal verband onderzoek gedaan naar een flexibel woon- en opvangaanbod. In 2020 zal worden bestudeerd in hoeverre de aanbevelingen van dit onderzoek kunnen worden ontwikkeld.

Naar verwachting wordt er in 2020 een extra regionale (tijdelijk) woonvoorziening voor dakloze jongeren geopend in centrumgemeente Haarlem.

Wat gaan we ervoor doen?

Maatwerkvoorzieningen Wmo

- Ondersteunen van inwoners bij het zoeken naar oplossingen voor problemen rondom deelname aan de samenleving. Hierbij wordt rekening gehouden met de keuzevrijheid van de cliënt, zowel in de keuze voor een aanbieder als in de keuze voor de financieringsvormen (zorg in natura of persoonsgebonden budget).
- Verstrekken van woonvoorzieningen, rolstoelen, vervoersvoorzieningen, hulp bij het huishouden en begeleiding, waaronder dagbesteding. Dit om zo lang mogelijk zelfstandig wonen mogelijk te maken en om mantelzorgers te ontlasten.
- Zorgen voor continuïteit in het aanbod, met name bij begeleiding, bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar (zie ook programmaonderdeel Gespecialiseerde jeugdhulp en passend onderwijs).
- Bieden van 'nazorg': binnen drie maanden na verstrekking van hulp bij het huishouden wordt contact opgenomen met de cliënt over de levering van de hulp. Ook wordt bij overlijden contact opgenomen met de achtergebleven partner voor eventuele benodigde ondersteuning.
- Beheren van de contracten met aanbieders, waarbij onder andere wordt gestuurd op de kwaliteit van de dienstverlening, de behaalde resultaten en de SROI-verplichting (social return on investment). Daarnaast worden klachten bij alle aanbieders gemonitord.
- Uitvoeren van het jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.
- Het laten uitvoeren van de toezichttaken in het kader van de Wmo.
- Evalueren van de pilot en eventueel continueren van het Odensehuis, waarin welzijn en zorg samenwerken in een laagdrempelige inloopvoorziening voor dementerenden en hun mantelzorgers. Tevens wordt gekeken in hoeverre bezoekers kunnen deelnemen aan het bestaande welzijnsaanbod (zie ook programmaonderdeel Welzijn, zorg en gezondheid).
- Verder vormgeven van de transformatie door de dagbesteding en de toegang tot voorzieningen verder te kantelen.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

- Onder regie van centrumgemeente Haarlem en in samenwerking met de regiogemeenten:
 - Uitvoeren van beleid en acties uit het regionaal beleidskader Opvang, wonen en herstel (maatschappelijke opvang, beschermd wonen en opvang slachtoffers huiselijk geweld).
 - Subsidiëren van organisaties om preventie-activiteiten aan te bieden op het gebied van verslavingszorg.
 - Bieden van regionale voorzieningen voor opvang van volwassenen en voor dakloze jongeren.
 - Bieden van regionale voorzieningen voor beschermd wonen.

Prestatie indicatoren

Nr.	Omschrijving	Realisatie		Prognose / streefwaarde				
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 1.000 inwoners)	71,0	71,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0
2	Cliënten dat zich door de ondersteuning beter kan redden (percentage)	84,0	NB	85,0	85,0	87,0	87,0	88,0
3	Aantal mensen dat gedurende het jaar tijdelijk is opgevangen en/of een beschermd wonen indicatie heeft	30,0	31,0	29,0	29,0	29,0	29,0	28,0

Toelichting

- Voor 2018 Heemskerk 71 ten opzichte van 56 landelijk op gemeentegrootteklasse (cijfer tweede halfjaar 2018). Een maatwerkarrangement kan uit meerdere Wmo-voorzieningen bestaan.
- De uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek 2018 zijn nog niet bekend.
- Indicator 1 is verplicht; indicatoren 2 en 3 zijn niet verplicht.

Bronnen

- Gemeentelijke monitor Sociaal domein WMO.
- Wmo-clientervaringsonderzoek Heemskerk.
- Database gemeente Heemskerk.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Open-einde karakter van de Wmo.	Financieel: € 200.000 - € 500.000	Intensieve monitoring/budgetbewaking. Overleg met de zorgverleners.
Beddenreductie GGZ vergroot het aantal kwetsbare mensen in wijken, met kans op overlast en toename beroep op opvangvoorzieningen.	Financieel: € 200.000 - € 500.000 Imago	Monitoring en inzet vroegsignalering (Noodteam) en ambulante hulp (Vangnet & Advies).
Hogere tarieven na aanbestedingen voor maatwerkvoorzieningen.	Financieel: € 50.000 - € 200.000	Binnen de huidige kaders van de aanbesteding wordt gezocht naar de meest gunstige oplossing. Scherp blijven indiceren, waarbij de eigen kracht van de inwoner voorop staat.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Individuele maatschappelijke ondersteuning	8.613	9.089	8.929	9.100	9.305	9.476
Taakstelling Sociaal domein	-	-	-200	-300	-400	-500
Baten Individuele maatschappelijke ondersteuning	703	841	305	302	308	319
Saldo	7.909	8.248	8.424	8.498	8.597	8.657

De taakstelling uit de Voorjaarsnota op het Sociaal domein bedraagt € 200.000 voor 2020 oplopend naar € 500.000 in 2023. Deze is vooralsnog verwerkt in bovenstaand programma-onderdeel. Na vaststelling van het beleidsplan Sociaal Domein 2020 tot en met 2023 wordt in 2020 nadere invulling aan deze taakstelling gegeven, uitgaande van het realiseren van een besparing binnen de diverse onderdelen van Programma 2 als geheel (met name binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet). Deze nadere invulling volgt in het eerste kwartaal van 2020..

Door invoering van het abonnementstarief daalt de opbrengst van de eigen bijdrage.

2.5 Gespecialiseerde jeugdhulp en passend onderwijs

Wat willen we bereiken?

1. Alle jonge inwoners van Heemskerk groeien gezond en veilig op, kunnen hun talenten ontwikkelen en kunnen naar vermogen meedoen in de samenleving.
2. Alle inwoners van Heemskerk tot en met 23 jaar verlaten het onderwijs met een startkwalificatie.
3. Het zo actueel en optimaal mogelijk houden van onderwijskundige accommodaties zowel kwantitatief en kwalitatief.

Context en achtergronden

Gespecialiseerde jeugdhulp

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor alle jeugdhulp. Het gaat hierbij om jeugdbescherming, jeugdreclassering, jeugd-Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ), jeugd-Verstandelijke Beperking (VB), verslavingszorg voor jongeren, jeugd- en opvoedhulp, jeugdzorg in een gesloten instelling, pleegzorg en crisiszorg. De gemeente heeft als taak om meer preventief en dichtbij inwoners ondersteuning te organiseren. Samen met aanbieders, met nieuwe contractafspraken en met proberen (pilots) wordt gewerkt aan het omvormen van specialistische voorzieningen naar algemene voorzieningen. Dit is een proces dat meerdere jaren beslaat.

Er wordt geïnvesteerd in preventie en vroegsignalering om erger te voorkomen (zie ook programma-onderdeel Welzijn, zorg en gezondheid), waarin de algemene voorzieningen staan beschreven. Bij de transformatie wordt op lokaal en regionaal niveau samengewerkt.

De transformatie is in volle gang. De eerste resultaten zijn positief. Maar we zijn er nog niet. De ondersteuning en hulp kan altijd beter, meer passend en nog meer in aansluiting op de behoeften van jeugdigen en of hun ouders. Ook in 2020 blijft het zoeken naar en ontwikkelen van nieuwe mogelijkheden om jeugdigen en hun ouders zo passend mogelijk te ondersteunen. Het landelijk actieprogramma Zorg voor Jeugd is gestart met als doel de transformatie een extra impuls te geven. In dat kader is IJmondiaal een transformatieplan 2018-2020 opgesteld, waarvoor door het Rijk extra middelen beschikbaar zijn gesteld.

Toegang gespecialiseerde jeugdhulp

De gemeentelijke toegang tot de gespecialiseerde jeugdhulp is binnen de IJmondgemeenten ondergebracht bij het CJG IJmond. Daarnaast kunnen jongeren ook via huisarts, medisch specialist, jeugdarts, gecertificeerde instelling, rechter en Veilig Thuis toegang krijgen tot gespecialiseerde jeugdhulp. De toegang tot de jeugdhulp wordt betrokken bij de integratie van de gemeentelijke toegangstaken.

(Passend) onderwijs

Met onderwijs wordt een basis gelegd voor bestaanszekerheid, welvaart en welzijn. Het onderwijs in Heemskerk is voor iedereen toegankelijk. De school is een plek waar leerlingen zich ontplooiën, waar wordt geleerd en geoefend en waar kinderen leren omgaan met verschillen. Kinderen en jongeren kunnen hun talenten ontwikkelen en een passend opleidingsniveau behalen. De Wet passend onderwijs biedt een passende onderwijsplek voor ieder kind. De uitvoering ligt bij het onderwijs. Het is belangrijk dat er een goede samenwerking is tussen (passend) onderwijs en (gespecialiseerde) jeugdhulp. Heemskerk werkt in dit kader samen met de gemeenten in de IJmond, de gemeenten Uitgeest en Castricum en de samenwerkingsverbanden voor primair en voortgezet onderwijs. Daarnaast zet de gemeente zich ervoor in dat schooluitval wordt tegengegaan en dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie halen.

Onderwijshuisvesting

De zorgplicht van de gemeente voor de voorzieningen huisvesting onderwijs is vastgelegd in de Wet op het primair onderwijs (Wpo), de Wet op de expertisecentra (Wec) en de Wet op het voortgezet onderwijs (Wvo). In deze onderwijswetten is vastgelegd dat de gemeenteraad verplicht is een verordening vast te stellen. Met het vaststellen van de verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs wordt rechtsongelijkheid tussen het openbaar en bijzonder onderwijs en ook tussen de bevoegde gezagsorganen van het basis, speciaal en voortgezet onderwijs onderling voorkomen. Met het vaststellen van de verordening wordt voldaan aan het uitgangspunt van de materiële gelijkstelling (artikel 23 Grondwet).

In het kader van de gemeentelijke zorgplicht verplichten de onderwijswetten de gemeenteraad in de regeling minimaal de volgende onderdelen op te nemen:

- Het bekostigen van de voorzieningen huisvesting onderwijs van de op het grondgebied van de gemeente gelegen scholen.
- Het vaststellen van de voorzieningen huisvesting onderwijs die door de bevoegde gezagsorganen kunnen worden aangevraagd.
- De plicht van het college om een bekostigingsplafond voor het bekostigen van de voorzieningen huisvesting onderwijs vast te stellen.
- Het vaststellen van procedures die zowel de gemeente als de bevoegde gezagsorganen moeten volgen.
- Het vaststellen van de wijze waarop prioriteiten worden gesteld als het bekostigingsplafond niet voldoende is om alle aangevraagde voorzieningen huisvesting onderwijs toe te kennen.

Verbonden partij

Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten regio Zuid- en Midden-Kennemerland

In 2020 wordt onverminderd uitvoering gegeven aan de centrale registratie. Voor de gehele regio Zuid- en Midden-Kennemerland ontstaat één actueel en volledig bestand van 4- tot 23-jarigen met informatie over onder andere schoolbinding, verzuim en startkwalificatie, waarvan gemeenten voor de uitvoering van hun wettelijke leerplicht- en Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)-taken gebruik kunnen maken.

Wat gaan we ervoor doen?

Gespecialiseerde jeugdzorg

- Tijdig (niet te vroeg, niet te laat) inzetten van passende (niet teveel, niet te weinig) jeugdhulp.
- Subsidiëren van CJG IJmond ten behoeve van de toegang tot de jeugdhulp en het dichtbij bieden van lichte ondersteuning.
- Beheren van de contracten met jeugdhulpaanbieders.
- Uitvoering geven aan de beleidsnota Sociaal domein en het transformatieplan jeugd 2018-2020 IJmond.
- Verder vormgeven van de transformatieopgave door middel van het ontwikkelen van alternatief aanbod en preventie, met specifieke aandacht voor:
 - Het sterker verbinden van onderwijs en zorg.
 - Passende zorg op de juiste plek.
 - Soepele overgang 18- naar 18+.
 - Jeugdigen groeien zoveel mogelijk op in een gezinssituatie.
- Uitvoeren van de Beschermingstafel en het Doorbraakberaad.
- Uitvoeren van cliëntervaringsonderzoeken.
- Monitoren van klachten bij alle aanbieders.
- Doorontwikkelen van de jeugdbescherming, waarbij meer jongeren in het vrijwillig kader worden geholpen in plaats van in het gedwongen kader.
- Verder investeren in de transformatie van de JeugdzorgPlus.

(Passend) onderwijs

- Voeren van Op Overeenstemming Gericht Overleg (OGOO) en het opstellen van een gezamenlijke werkagenda met de samenwerkingsverbanden onderwijs en de gemeenten.
- Continueren van het leerlingenvervoer.
- Subsidiëren van schoolbegeleiding, logopedische screening van alle vijfjarigen en jeugdmaatschappelijk werk.
- Uitvoeren van de leerplicht.

- Voorkomen van voortijdig schoolverlaten.
- Uitvoering geven aan de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) door het aanbieden van formele taaltrajecten (bij het Nova college) en non-formele taaltrajecten door vrijwilligers.
- Continueren van schakelklassen.
- Versterken van de samenwerking tussen Onderwijs en IJmond Werkt! (zie ook programmaonderdeel Werk en inkomen).
- Uitvoering geven aan de Uitvoeringsnota onderwijsachterstanden 2019-2022.
- Realiseren en uitvoeren onderwijszorgarrangementen.

Prestatie indicatoren

Nr.	Omschrijving	Realisatie		Prognose / streefwaarde				
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerplichtige leerlingen)	2,3	NB	2,3	2,2	2,2	2,0	2,0
2	Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerplichtige leerlingen)	29,2	NB	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
3	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie, Vsv'ers (percentage deelnemers aan het VO en MBO-onderwijs)	1,8	NB	2,0	2,0	1,8	1,8	2,0
4	Achterstandsl leerlingen (percentage 4 t/m 12-jarigen)	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4
5	Jongeren met een delict voor de rechter (percentage 12 t/m 21-jarigen)	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB
6	Jongeren met jeugdhulp (percentage van alle jongeren tot 18 jaar)	7,6	9,9	9,5	8,9	8,5	8,0	8,0
7	Jongeren met jeugdbescherming (percentage van alle jongeren tot 18 jaar)	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
8	Jongeren met jeugdreclassering (percentage van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
9	Het oordeel van de cliënt over de ondersteuning van het CJG	7,0	7,3	NB	7,3	NB	7,5	NB

Toelichting

- 1 Betreft het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school. Het werkelijke cijfer van 2018 is nog niet bekend.
- 2 Betreft het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is. Het werkelijke cijfer over 2018 is nog niet bekend.
- 3 Het betreft het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Op de website is voor het laatste het schooljaar 2016-2017 bekend. De gegevens op <https://www.waarstaatjegemeente.nl/> zijn geactualiseerd. Het realisatiecijfer 2017 is: 2,2.
- 4 Percentage achterstandsl leerlingen die vanuit het Verwey-Jonker Instituut wordt geleverd. In de volgende set Kinderen in Tel wordt dat niet meer opgenomen. De reden hiervoor is dat op dit moment het aantal achterstandsl leerlingen

zeer sterk terugloopt, doordat ouders steeds vaker hoger zijn opgeleid. Om die reden heeft deze indicator minder zeggingskracht gekregen. Het gevolg hiervan is dat de indicator is komen te vervallen.

- 5 Deze indicator komt te vervallen.
 - 6 Cijfers op basis van realisatie 2018. We zien het percentage stijgen t.o.v. eerdere jaren maar het percentage ligt nog steeds onder het landelijke percentage (10,1%). Door inzet op de transformatie/betere toegang zien we in eerste instantie het percentage toenemen. Het streven is dat het percentage jongeren dat specialistische jeugdhulp nodig heeft, afneemt.
 - 7 Cijfers op basis van eerste halfjaar 2018 <https://www.waarstaatjegemeente.nl/>.
 - 8 Cijfer 0,3 is van laatste half jaar 2018.
 - 9 Cijfer is IJmondiaal. Dit onderzoek wordt tweejaarlijks uitgevoerd.
- Indicatoren 1 tot en met 8 zijn verplicht. indicator 9 is niet verplicht.

Bronnen

- 1 Dienst Uitvoering Onderwijs/Ingrado.
- 2 Dienst Uitvoering Onderwijs/Ingrado.
- 3 Dienst Uitvoering Onderwijs/Ingrado.
- 4 Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel.
- 5 Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel.
- 6 CBS.
- 7 CBS.
- 8 CBS.
- 9 Cliëntervaringsonderzoek CJG

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt kunnen wachtlijsten voor 1e- en 2e-lijns jeugdhulp ontstaan.	Imago	Monitoren van doorlooptijden en beschikbaarheid van hulp samen met aanbieders. Bijvoorbeeld CJG-app Hulp in Beeld (HIB).
Open-einde karakter van de regeling jeugdhulp, afnemend rijksbudget, leidt tot overschrijding van het budget.	Financieel: € 200.000 - € 500.000	Intensieve monitoring/budgetbewaking. Overleg voeren met zorgverleners.
Risico op incidenten binnen jeugdhulp.	Imago	Afspraken maken in contracten, toezicht houden door inspecties, houden aan protocollen.
Schade en vernielingen aan schoolgebouwen als gevolg van vandalisme.	Financieel: € 0 - € 50.000	Treffen van maatregelen ter voorkoming van vandalisme.
Als gevolg van een aanbesteding nemen de kosten van het leerlingenvervoer mogelijk toe.	Financieel: € 50.000 - € 100.000	Monitoren.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening 2018	Begroot VJN 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Lasten Gespecialiseerde jeugdhulp en passend onderwijs	12.528	13.184	13.322	13.458	13.565	13.626
Baten Gespecialiseerde jeugdhulp en passend onderwijs	900	1.033	1.042	1.051	1.061	1.072
Saldo	11.628	12.151	12.280	12.407	12.504	12.554

Begroting 2020-2023

2.6 Werk en inkomen

Wat willen we bereiken?

1. Inwoners van Heemskerk, die om persoonlijke redenen onvoldoende financieel of economisch zelfredzaam zijn, passende ondersteuning bieden om de zelfredzaamheid en participatie in de samenleving te vergroten. Uitgangspunt is dat werk boven inkomen gaat.

Context en achtergronden

Algemeen

Met de Participatiewet geeft de rijksoverheid invulling aan één regeling voor iedereen die werkzoekend is, met of zonder arbeidsbeperking, en die geen aanspraak (meer) kan maken op een werknemersverzekering zoals de WW, WIA WAO of Wajong. Doelstelling is om zoveel mogelijk inwoners, ook mensen met een arbeidsbeperking, financieel en economisch zelfredzaam te laten zijn door het hebben van werk. Aan hen die (tijdelijk) niet kunnen voorzien in hun levensonderhoud wordt een financieel vangnet geboden. De gemeentelijke taken richten zich op ondersteuning bij het vinden van werk en het bieden van een financieel vangnet (inkomen).

Werk

Re-integratie naar (regulier) werk

Alle kandidaten die direct bemiddelbaar zijn of een overbrugbare kans op de arbeidsmarkt hebben, worden aangemeld bij IJmond Werkt!. De Uitgangspuntennotitie Participatiewet IJmond Werkt! 2017-2021 vormt de basis voor de samenwerking tussen IJmond Werkt! en de gemeente. Net als in voorgaande jaren wordt ook in 2020 ingezet op maatwerk, waarbij het uitgangspunt blijft dat iedereen een aanbod krijgt. Financiering hiervan vindt plaats uit het participatiebudget.

Sociale activering en tegenprestatie

Van het totale aantal uitkeringsgerechtigden is ongeveer de helft langdurig aangewezen op inkomensondersteuning en zorg. Door het aanbieden van een sociaal activeringstraject of een traject in het kader van de tegenprestatie wordt getracht sociaal isolement te voorkomen.

Afbouw sociale werkvoorziening

Sinds 2015 is geen instroom meer mogelijk in de sociale werkvoorziening en valt de doelgroep onder de Participatiewet. De rijkssubsidie blijft onvoldoende om de loonkosten van deze werknemers te dekken. Het college is in 2019 een onderzoek gestart naar mogelijke alternatieve scenario's met betrekking tot een efficiëntere uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). In de loop van 2020 wordt gestart met een mogelijk alternatief scenario.

Beschut werk

Beschut werk is bedoeld voor mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking. Zij kunnen alleen in een – beschutte - omgeving werken. IJmond Werkt! biedt hen een baan in loondienst, zoveel mogelijk bij reguliere werkgevers, en verzorgt de begeleiding. De gemeente wil in 2020 het aantal beschutte werkplekken realiseren conform het landelijk akkoord. Voor 2019 waren dat twaalf beschutte werkplekken; voor 2020 is het aantal nog niet bekend. De aanmeldingen blijven nog sterk achter. Daarom wordt hieraan in 2020 extra aandacht gegeven.

Ook voor Beschut werk geldt, dat de loonkostensubsidie ontoereikend is.

Werkgeversservicepunt (WSP)

Gemeenten, UWV en re-integratiepartners werken samen in het WSP. Via het WSP worden werkgevers ondersteund bij het invullen van openstaande vacatures maar ook bij het invullen van 'de banenafpraak'. Voor werkgevers is hiervoor een ondersteuningspakket beschikbaar, zoals loonkostensubsidie, proefplaatsing, werkplekaanpassingen, no-riskpolis en jobcoaching. In 2020 wordt verder gewerkt aan de doorontwikkeling van het WSP, waarbij het WSP steeds meer ondersteunend wordt aan werkgevers.

Regionaal Werkbedrijf Zuid-Kennemerland en IJmond

Het Regionaal Werkbedrijf Zuid-Kennemerland en IJmond (RWB) is een bestuurlijk samenwerkingsverband tussen acht gemeenten, UWV, werknemers- en werkgeversorganisaties. Het is een netwerktafel. Het doel van het RWB is het stimuleren van de realisatie van 'de banenafpraak'. Onderzocht wordt of het RWB vanaf 2020 kan worden voortgezet als een 'Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid', naar voorbeeld van andere arbeidsmarktregio's.

Ouderen

Er zijn relatief veel oudere werklozen. Gemeente Heemskerk vindt het belangrijk dat zij kunnen participeren. Daarom voeren de IJmondgemeenten een pilot uit om werkzoekende 50-plussers te helpen bij het vinden van werk. Begin 2020 worden de resultaten van de pilot verwacht.

Jongeren

Om de zelfredzaamheid van jongeren te bevorderen is het behalen van een startkwalificatie van groot belang. Hierdoor wordt de kans op het verkrijgen van werk vergroot. De gemeente stimuleert hiertoe een intensieve samenwerking tussen het Werkbedrijf, IJmond Werkt! en de Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaters (RMC). Voor jongeren die hun startkwalificatie niet kunnen behalen wordt in samenwerking met het WSP en IJmond Werkt! gezocht naar een passend leer/werktraject.

Inkomen

Inkomensondersteuning (inclusief uitkering en loonkostensubsidie)

Aan mensen met een arbeidsbeperking, die beschikken over arbeidsvermogen, wordt een (blijvende) loonkostensubsidie aangeboden ter compensatie van hun verminderde arbeidsproductiviteit. De loonkostensubsidie wordt betaald vanuit het inkomensdeel. IJmond Werkt! begeleidt de mensen en ondersteunt de werkgever.

Armoede en schulden

Het leven in armoede en het hebben van schulden staat een volwaardige deelname aan de samenleving in de weg. Herkennen én aanpakken van armoede en schuldenproblematiek in een zo vroeg mogelijk stadium heeft wederom de aandacht. Niet in de laatste plaats omdat armoede en schulden vaak gepaard gaan met andere problemen, bijvoorbeeld op het gebied van werk en gezondheid. Samen met ketenpartners wordt erop ingezet inwoners zo goed mogelijk te informeren over beschikbare voorzieningen. De gemeente blijft vanwege hun kwetsbaarheid extra aandacht besteden aan kinderen die opgroeien in armoede. Bij schuldhulpverlening wordt geïnvesteerd in het voorkomen van problemen. Samen met partners als woningbouwcorporaties en algemeen maatschappelijk werk wordt gezocht naar manieren om schulden eerder te herkennen en ondersteuning eerder aan te bieden.

Handhaving

Het sociale zekerheidsstelsel is gebaseerd op solidariteit. Om dit stelsel in stand te houden is blijvend draagvlak in de samenleving nodig. Toezicht op naleving speelt hierin een belangrijke rol. Het niet nakomen van verplichtingen mag niet lonen. De focus ligt zowel op het voorkomen van misbruik als op het terugvorderen van ten onrechte verstrekte uitkeringen.

Verbonden partij

IJmond Werkt!

Het beleid van IJmond Werkt! richt zich erop zoveel mogelijk mensen met of zonder arbeidsbeperking aan het werk te helpen. De activiteiten van IJmond Werkt! liggen in het verlengde van dit beleidsvoornemen. De Uitgangspuntennotitie Participatiewet IJmond Werkt! 2017-2021 vormt de basis van de samenwerking met IJmond Werkt!. De financiële vertaling van de uitgangspunten is jaarlijks terug te vinden in de (meerjaren) begroting en het jaarverslag.

Wat gaan we ervoor doen?

Werk

- Continueren van lopende re-integratietrajecten en het ontwikkelen van nieuwe vormen van sociale activering.
- Versterken van de samenwerking tussen dagbesteding Wmo en sociale activering.
- Invullen, organiseren en criteria vastleggen voor de realisatie van beschutte werkplekken in samenwerking met IJmond Werkt!
- Blijvend invulling geven aan extra banen voor arbeidsgehandicapten in samenwerking met IJmond Werkt! door werkgevers proactief en intensief te benaderen.
- Verder ontwikkelen van het Werkgevers Service Punt (WSP).
- Versterken van de samenwerking tussen onderwijs en IJmond Werkt!

Inkomensondersteuning

- Uitvoering geven aan het verbeterplan in samenwerking met IJmond Werkt!.
- Ondersteuning bieden en voorlichting geven over het gemeentelijke armoedebeleid om de zoveel mogelijk inwoners te bereiken.
- Actualiseren van verordeningen en beleid.
- Bieden van een vangnet aan mensen met een laag inkomen, zodat zij kunnen meedoen in de maatschappij.
- Afspraken maken met onder andere woningbouwcorporaties en energieleveranciers ter voorkoming van ernstige probleemsituaties zoals huisuitzettingen.
- Ondersteunen van inwoners die moeite hebben met het voeren van hun financiële administratie (inzetten van inkomensbeheer en financiële administratie thuis).
- Inzetten op het voorkomen van schulden onder andere door schuldhulpverlening en bijzondere bijstand al direct bij de toegang op te pakken.
- Als vervolg op het onderzoek Heemskerkpas en Zichtbaar beter beoordelen hoe de bereikbaarheid en toegankelijkheid minimavoorzieningen kan worden verbeterd.

Handhaving

- Voortzetten van de werkwijze strenger en selectiever aan de poort.
- Periodiek uitvoeren van rechtmatigheidsonderzoeken.

Prestatie indicatoren

Nr.	Omschrijving	Realisatie		Prognose / streefwaarde				
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-75 jaar)	359,0	322,0	370,0	370,0	370,0	370,0	370,0
2	Kinderen in uitkeringsgezinnen (percentage kinderen tot 18 jaar)	NB	NB	7,0	7,0	6,8	6,8	6,6
3	Netto arbeidsparticipatie (percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking)	69,0	NB	65,5	67,5	68,0	69,0	69,0
4	Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 1.000 inwoners)	34,1	32,4	40,0	39,0	38,5	38,0	37,0
5	Personen met een lopend re-integratie-traject (aantal per 1.000 inwoners)	27,7	30,2	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5
6	Werkeloze jongeren (percentage 16 t/m 22 jarigen)	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB

Toelichting

- 1
 - 2 Het betreft het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Laatst bekende cijfers zijn over 2015.
 - 3 Het betreft het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
 - 4 Het betreft het aantal personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder. Het laatst bekende cijfer is over het eerste halfjaar 2018.
 - 5 Het betreft het aantal re-integratievoorzieningen voor personen van 15-65 jaar, per 1.000 inwoners. Laatst bekende cijfer is over het eerste halfjaar 2018. Heemskerk 23,8 ten opzichte van landelijk 27.
 - 6 In 2015 was het 1,22%. Vanaf 2016 geen cijfers bekend.
- Alle indicatoren zijn verplicht.

Bronnen

- 1 LISA.
- 2 Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel.
- 3 CBS - Arbeidsdeelname.
- 4 CBS - Participatiewet.
- 5 CBS - Participatiewet.
- 6 Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering	Beheersmaatregel
Meer klanten die aanspraak maken op een uitkering ten opzichte van beschikbaar budget als gevolg van uitbreiding doelgroep (voorheen Wsw-ers en Wajong'ers) en loonkostensubsidie. Statushouders die langdurig aanspraak maken op een uitkering als gevolg van langer doorlopende inburgeringstrajecten.	Financieel: maximaal € 500.000	<ul style="list-style-type: none"> • Strenge controle op rechtmatigheid gebruik uitkering. • Monitoring rijksbijdrage. • Uitvoering geven aan het verbeterplan voor aanvraag vangnetregeling. • Beperken van de instroom op de uitkering. • Samenwerken met het werkbedrijf ten behoeve van het creëren van de garantiebanen. • Inzetten Europees Sociaal Fonds (ESF) subsidie voor aangepaste re-integratietrajecten statushouders.
Fluctuerend beroep op het armoedebeleid, schuldhulpverlening, etc. als gevolg van fluctuerend aantal inwoners met inkomen rond of onder het sociaal minimum.	Financieel: € 200.000 - € 500.000 Imago	Monitoren uitgaven.
Vanwege een teruglopend rijksbudget voor de uitvoering taak Wsw in combinatie met de stijgende SW-lonen ontstaat de komende jaren wellicht een tekort.	Financieel: € 50.000 - € 200.000	Kandidaten zoveel mogelijk begeleiden naar en onderbrengen bij het bedrijfsleven. Onderzoek heroriëntatie Wsw.
Het macrobudget Wet BUIG is naar beneden bijgesteld. Vanwege de wisselende mutaties en onvoorziene invloeden, in met name inkomsten uit de BUIG, kan de definitieve uitkering lager of hoger zijn dan de prognose.	Financieel: € 200.000 - € 500.000	Als de huidige trend van inkomsten en uitgaven zich voortzet is de verwachting dat we uitkomen met het BUIG-budget. Indien dat niet het geval is, kan aanspraak worden gemaakt op de Vangnetregeling.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Werk en inkomen	20.505	21.270	21.944	22.442	22.855	23.017
Baten Werk en inkomen	12.738	12.081	12.471	12.848	13.112	13.334
Saldo	7.766	9.189	9.473	9.594	9.743	9.684

In de uitgaven van het Sociaal domein zijn de volgende uitgaven inzake het coalitie-akkoord geraamd.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Onderzoek bij gebruikers welzijn en zorg naar gewenste vormen van ondersteuning	25	0	0	0
Toegankelijkheid informatie over voorzieningen voor ouderen (centraal loket)	0	75	150	150
Meting maatschappelijke meerwaarde zorgaanbieders	0	25	25	25
Externe toetsing effectiviteit ondersteuning mantelzorg	15	0	0	0
Invoering sport- en cultuurpas	76	50	0	0
Aanschaf kunstwerk	25	25	25	25
Rekening houden met nest- en schuilgelegenheden	15	15	15	15
Adviesfunctie jeugdraad	6	25	5	5
Integraal programma kwetsbare jongeren	0	150	300	300
IJmondiale pilot werkzoekende 55+	45	45	0	0
Beschikbaar stellen vacatures mensen met een beperking	120	120	120	120
Versimpeling armoedebeleid en bijzondere bijstand	50	50	0	0
Beleid schuldhulpverlening	75	75	75	75
Totaal programma Sociaal domein	452	655	715	715

Financiën Programma Sociaal domein

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Sociaal Domein	52.927	55.639	56.356	57.728	58.187	58.032
Baten Sociaal Domein	15.147	14.583	14.694	15.186	15.584	15.915
Saldo voor bestemming reserves	37.779	41.056	41.663	42.542	42.603	42.117
Toevoeging aan reserves	626	45	34	35	36	7
Onttrekking aan reserves	-1.696	-550	-352	-351	-306	-225
Saldo na bestemming reserves	36.708	40.550	41.344	42.225	42.333	41.899

Voor de toevoeging en onttrekking aan de reserves verwijzen we naar het overzicht bij het onderdeel financiële begroting.

Programma 3: Fysiek domein

Algemeen

Onder het Fysiek domein valt de ruimtelijke beleidsontwikkeling, zoals de structuurvisie, de bestemmingsplannen en beleidsontwikkeling op het gebied van wonen (waaronder de woonvisie, de prestatieafspraken met woningbouwcorporaties en het beleid wonen en zorg). De voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet valt ook onder dit programma, waarvan de verwachting is dat deze in 2021 in werking zal treden. Daarnaast wordt ingezet op bouwgrondexploitaties en plannen voor groen, water, milieu en duurzaamheid. Het streven is om in 2050 een klimaatbestendige en water-robuste gemeente te zijn, waarin natuur en recreatie op een veilige manier gecombineerd zijn en waarin het openbaar groen een belangrijke component is om de gevolgen van de klimaatverandering op te vangen. Het gemeentelijk riolerings-/waterplan vormt hiervoor een breed kader. In diverse samenwerkingsverbanden (o.a. IJmond Bereikbaar) wordt gewerkt aan de verbetering van de bereikbaarheid voor fiets-, bus-, trein- en autoverkeer.

De energietransitie vraagt op korte termijn inzicht te geven in de energiestrategie van de gemeente en de regio. Welke energiebronnen zijn geschikt voor wonen, werken en verplaatsen? Daarnaast wordt nieuwbouw gelijk gasloos ontwikkeld.

Voor de komende periode wordt tevens aandacht besteed aan het ontwikkelen van het stationgebied (stedenbouwkundig plan) en een visie op het gebied Tolhek.

Programmaonderdelen

3.1 Ruimte

Wat willen we bereiken?

1. Een goed geordende, leefbare en veilige woon- en leefomgeving waarmee wordt voldaan aan bestuurlijke wensen en wettelijke eisen, burgers rechtszekerheid hebben en mogelijkheden voor ontwikkelingen aanwezig zijn.
2. Heemskerk heeft een gevarieerd en betaalbaar woningaanbod dat aansluit bij de woonbehoeften van inwoners en dat kwantitatief en kwalitatief toekomstbestendig is.
3. In 2050 is Heemskerk een klimaatbestendige en water-robuste gemeente, waarin natuur en recreatie op een duurzame manier zijn gecombineerd en waarin het openbaar groen een belangrijke component is om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen.
4. Bij alle nieuwe ontwikkelingen in Heemskerk wordt in termen van duurzaam, innovatief en doelmatig gedacht en gehandeld.

Context en achtergronden

Woonbeleid

Eind 2019 heeft de raad de woonvisie Beverwijk Heemskerk 2025 vastgesteld. Er is sprake van een flinke woningbouwopgave en beperkte ruimtelijke mogelijkheden. Daarnaast spelen er vragen rond samenstelling, kwaliteit en betaalbaarheid van de woningvoorraad. In naoorlogse wijken speelt ook de afweging tussen herstructurering of renovatie. Het langer zelfstandig wonen en de extramuralisering van de zorg zijn ontwikkelingen die het woonbeleid direct raken. Datzelfde geldt voor de verduurzaming van de woningvoorraad. In het kader van het Regionaal Actieprogramma Wonen (RAP) Zuid-Kennemerland/ IJmond 2016-2020 zijn er regionale samenwerkingsafspraken gemaakt, onder meer over de woningbouwopgaven en -productie. Het is nog onduidelijk of en hoe het RAP na 2020 wordt voortgezet. De gemeente Heemskerk maakt onderdeel uit van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). De druk op de woningmarkt binnen de metropool is groot. Er zijn afspraken gemaakt over het realiseren van een omvangrijk woningbouwprogramma om deze druk te verlichten.

Klimaatadaptatie

Om in de toekomst prettig te kunnen wonen, werken en recreëren moet bij het (her)inrichten van de omgeving rekening worden gehouden met de klimaatverandering (hevige regenval, droogte en hitte) die zich steeds duidelijker manifesteert. Alle hierbij betrokken vakdisciplines, andere overheden en marktpartijen zijn hiervoor gezamenlijk verantwoordelijk en spelen een belangrijke rol. Het Rijk heeft de deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie genomen waarin concrete acties zijn overeengekomen. Een van deze acties is dat gemeenten in 2020 een programma hebben opgesteld om in 2050 gereed te zijn voor de dan optredende klimaatwijzigingen. Samen met de klimaatopgave krijgen de thema's duurzaamheid, gezondheid en biodiversiteit een prominente rol bij het toekomstbestendig herinrichten van de openbare leefomgeving.

Omgevingswet

De Omgevingswet bundelt en moderniseert in één wet alle wetten voor de leefomgeving. Vanaf 2021 treedt de wet in werking. De Omgevingswet heeft als doel om alle onderdelen van de fysieke leefomgeving met elkaar in samenhang te brengen. Met ruimte om lokale initiatieven mogelijk te maken en oplossingen op maat te creëren.

De Omgevingswet vraagt daarom een manier van werken die voor sommige overheden, ambtelijk en bestuurlijk, anders is: integraal, in samenhang en afstemming. Het vraagt flexibiliteit met oog voor wat kan en mag. En het is de bedoeling dat overheden plannen en beleid maken, uitvoeren en evalueren in samenwerking met de samenleving.

Verbonden partijen

Tweede Tranche Herstructurering

Met de herstructurering wordt bijgedragen aan de verbetering van de leefomgeving en de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van wonen. Deze doelstellingen zijn vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst voor de Tweede Tranche Herstructurering.

GEM Broekpolder

De gemeenten Beverwijk en Heemskerk hebben een gezamenlijk projectbureau Broekpolder ingesteld. Dit projectbureau werkt samen met marktpartijen binnen de daartoe opgerichte GEM aan de afronding van de Broekpolder.

Wat gaan we ervoor doen?

Woonbeleid

Op basis van de woonvisie Beverwijk Heemskerk 2025 zijn prestatieafspraken gemaakt met de woningcorporaties Woonopmaat en Pré Wonen. Dan gaat het over onderwerpen als de woningvoorraad, de betaalbaarheid en woonruimteverdeling, maar ook over de inzet op duurzaamheid, leefbaarheid en wonen en zorg. Daarnaast zijn of worden met tal van andere stakeholders afspraken gemaakt om de doelen uit de woonvisie en het Regionaal Actieprogramma Wonen te realiseren.

De inzet richt zich op intensivering van het woningbouwprogramma met verdichting als uitgangspunt.

Verdichting leidt tot compacter bouwen en meer hoogbouw. Bij nieuwbouwlocaties wordt conform de regionale woningbouwafspraken ingezet op 30% sociale huur. Gemeente Heemskerk en Woonopmaat brengen samen in kaart welke projecten worden opgepakt in het kader van herstructurering en renovatie (projectenkaart). Waar mogelijk wordt ingezet op versneling. Na uitvoering van de reconstructie van de Tolweg wordt gestart met de realisatie van de nieuwe woontorens aan de Debora Bakelaan. In 2020 start een pilot verhuisregeling senioren om de doorstroming van senioren vanuit eensgezinswoningen naar kleinschaligere woonvormen te bevorderen.

Omgevingswet

Omgevingsvisie

Medio 2019 is gestart met het opstellen van de Omgevingsvisie om deze eind 2020 ter besluitvorming aan te kunnen bieden. Daarna wordt een start gemaakt met de ontwikkeling van het Omgevingsplan. Met specifiek aandacht voor ontwikkelingen Tolhek, stationsomgeving en het centrumgebied.

Implementatie Omgevingswet

Intern wordt er nu en de komende jaren gewerkt aan de veranderingen in de bedrijfsvoering die de wet van ons vraagt. Te denken valt aan dienstverleningsconcepten, vormgeven aan participatie, deregulering, aansluiten bij landelijke digitale voorzieningen, etc. Daar is een projectorganisatie voor samengesteld met diverse werkgroepen.

Participatie

Bewoners, ondernemers, beleidsmedewerkers, gebiedskenners en regionale partners worden gevraagd om input te leveren aan de ontwikkeling van de Omgevingsvisie. Perspectieven en toekomstbeelden worden hierdoor breed opgehaald bij deze doelgroepen waarmee wordt gewerkt aan een lange termijnvisie voor Heemskerk en de keuzes die daarbij horen.

Regionale samenwerking

De gemeenten Velsen en Beverwijk zijn (naast andere buurgemeenten en stakeholders) betrokken bij de ontwikkeling van de Omgevingsvisie Heemskerk.

Prestatie indicatoren

Nr.	Omschrijving	Realisatie		Prognose / streefwaarde				
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Gemiddelde WOZ-waarde (per 1.000 euro)	218,0	233,0	NB	NB	NB	NB	NB
2	Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	NB	NB	1,5	2,0	2,0	5,0	4,1
3	Demografische druk (20-65 jaar)	74,3	74,3	67,0	69,2	71,0	72,0	72,3
4	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in euro's)	669,0	682,0	700,0	701,0	714,0	726,0	738,0
5	Gemeentelijke woonlasten meerspersoonshuishouden (in euro's)	732,0	743,0	756,0	767,0	779,0	791,0	802,0

Toelichting

- Voor deze indicator wordt alleen de realisatie weergegeven.
In 2019 zijn de WOZ-waarden naar waardepeildatum 1 januari 2018 toegepast. Het waardeverschil ten opzichte van de WOZ-waarden die in 2018 zijn gebruikt (waardepeildatum 1 januari 2017) is dus de marktontwikkeling gedurende het jaar 2017. In deze periode was sprake van een landelijk gemiddelde stijging van de woningwaarde met 8.3%. In Heemskerk was in die periode sprake van een stijging met 11,9%. In 2020 worden de WOZ-waarden naar waardepeildatum 1 januari 2019 toegepast.
- Uitgegaan wordt van 17.500 woningen.
- Dit is de som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. De vergrijzing neemt gestaag toe en de vergroening neemt licht af.
-
- De cijfers 2020 t/m 2023 zijn een benadering op basis van de waarde 2019, met een jaarlijkse indexatie van 1,5%. Deze waarden zijn afhankelijk van besluitvorming bij de begroting.

Bronnen

- CBS Statistiek Waarde Onroerende Zaken.
- ABF Systeem Woningvoorraad.
- CBS Bevolkingsstatistiek.
- www.waarstaatjegemeente.nl
- www.waarstaatjegemeente.nl (cijfer 2019); 2020 en volgende jaren: begroting

Begroting 2020-2023

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Toename aantal planschadeclaims.	Financieel: € 50.000 - € 200.000	Alert zijn op motivering, afwegingen en juridische aspecten bij planontwikkeling. Afsluiten van planschade- contracten met ontwikkelaars. Tijdig actualiseren van bestemmings-plannen. Dit blijft actueel bij plannen die in opdracht van de gemeente worden vastgesteld omdat planschade in die gevallen niet kan worden afgewenteld op een derde partij.
De energietransitie vergt o.a. ingrepen in de openbare ruimte bijvoorbeeld voor de aanleg van een warmtenet. Het is de vraag wie hiervan de kosten gaat dragen.	Financieel: € 500.000 - € 1.000.000	Er wordt een regionale energiestrategie gemaakt, waardoor er meer inzicht in aanpak en planning is en de kosten, die hiermee gemoeid zijn.
Gevolgen klimaatveranderingen.	Financieel: tot 1 miljoen	Openbare ruimte klimaatbestendig inrichten om de gevolgen van klimaatverandering (wateroverlast, droogte en hitte) te voorkomen.
Externe factoren die het tempo van stedelijke vernieuwing beïnvloeden.	Financieel: € 50.000 - € 200.000 Imago Milieu	Afstemming op de programma's van de diverse stakeholders, ontwikkelaars, woningbouwverenigingen, nutsbedrijven en andere overheidsinstanties.
Het niet kunnen realiseren van het woningbouwprogramma	Imago	Optimaal afstemmen op programma's stakeholders, voortgang goed monitoren.
Planning van de Omgevingsvisie wordt niet gehaald.	Imago	Regelmatig planning controleren en over communiceren. Indien nodig bijstellen na goedkeuring raad/college.

Financiën

Bedragen x € 1.000						
Programma	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Ruimte	4.678	6.399	3.972	1.225	1.270	1.239
Baten Ruimte	3.837	4.931	2.759	259	260	261
Saldo	841	1.468	1.213	966	1.010	978

3.2 Bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?

1. Een goede verkeersmobiliteit door bereikbaarheid te combineren met een veilige, aantrekkelijke en duurzame leefomgeving. De infrastructuur dient veilig en goed te gebruiken te zijn voor de weggebruiker en te voldoen aan richtlijn CROW publicatie 147. Hierbij dient ook de leefbaarheid voor de directe omgeving zo min mogelijk te worden geschaad (barrièrewerking, geluid en luchtkwaliteit).
2. Ondanks de mobiliteitstoename een leefomgevingskwaliteit behouden die onder de wettelijke milieunormen blijft en samen met inwoners en bedrijven werken aan een duurzame gemeente.
3. De kwaliteit van de verlichting dient, rekening houdend met energieverbruik, zowel de verkeersveiligheid als de sociale veiligheid van de verblijfsfunctie van de openbare ruimte te ondersteunen.
4. De ruimtelijke structuur en vormgeving van het wegennet dient voor de weggebruiker duidelijk en begrijpelijk te zijn.
5. IJmondiaal wordt ingezet om de westelijke tak van de doorfietsroute door de IJmond voor 2023 te realiseren.

Context en achtergronden

Bereikbaarheid

De verkeerssituatie in de toekomst is moeilijk exact te voorspellen. Hoe wij ons verplaatsen zal onder invloed van onder andere technologische, demografische, economische, culturele en klimatologische ontwikkelingen, steeds veranderen. Ondanks deze onzekerheid staat de gemeente voor de uitdaging om een antwoord te vinden op de alsmaar groter wordende druk op de beperkte ruimte. Inbreiding, kwaliteit, dubbelgebruik, het faciliteren van de economie en mobiliteit en het opwaarderen van de openbare ruimte zijn hierbij de kernbegrippen, waarbij behoud van de kwaliteit van het landschap een voorwaarde is. Om te kunnen inspelen op de actuele situatie vindt monitoring plaats.

Regionale Bereikbaarheid

Onder de noemer IJmond Bereikbaar werken de IJmondgemeenten en het bedrijfsleven samen om de bereikbaarheid en doorstroming voor alle verkeersdeelnemers te optimaliseren. Een duidelijke versterking van het openbaar vervoer is gewenst. Er wordt een IJmondiale doorfietsroute aangelegd tussen Haarlem en Uitgeest.

Verbinding A8/A9

Heemskerk is voorstander van de verbinding A8/A9. Samen met de IJmondgemeenten zal de gemeente Heemskerk zich hard maken om de provincie Noord-Holland te bewegen de gewenste Heemskerkvariant gerealiseerd te krijgen. Het college van Gedeputeerde Staten (GS) van de Provincie Noord-Holland heeft het Golfbaanalternatief aangewezen als verkeersalternatief en stelt een landschapsplan op. Het landschapsplan is bepalend voor het go/no-go-besluit voor de aanleg van het Golfbaanalternatief. Wanneer de provincie besluit tot realisatie van het Golfbaanalternatief dan mag de leefbaarheid in de wijk Broekpolder daar geen nadelige gevolgen van ondervinden.

Veiligheid

Vormgeving en het gebruik van de weg moeten zijn afgestemd op de functie van de weg. Met name de zwakkere verkeersdeelnemers zoals jongeren, ouderen, voetgangers, fietsers en mindervaliden, verdienen bescherming. Educatie, voorlichting en handhaving spelen daarbij een rol. Het beleidsdoel verkeersveiligheid prevaleert boven de beleidsdoelen bereikbaarheid en leefbaarheid.

Wat gaan we ervoor doen?

Bereikbaarheid

Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met een optimale verkeersmobiliteit, duurzaamheid van het ontwerp en de te gebruiken materialen (hergebruik). Uit het oogpunt van efficiency en financiering worden de uitvoeringsprogramma's op elkaar afgestemd onder de noemer 'werk met werk' maken. Hiervoor wordt een prioriteringsagenda opgesteld. Daarnaast wordt ingezet op het verbeteren van de bereikbaarheid van het centrum na aanleiding van een enquête in 2018.

Eind 2019 is een verkenning uitgevoerd naar het laten rijden van een buurtbus in Heemskerk. De resultaten van deze verkenning worden in 2020 verder uitgewerkt en ter besluitvorming voorgelegd.

Regionale bereikbaarheid

De IJmondgemeenten hebben de IJmondiale mobiliteitsvisie vastgesteld waarin de IJmond haar visie op het bereikbaar houden van de IJmond voor de komende zestien jaar heeft vastgelegd met als planhorizon het jaar 2032. Onderdeel van het Uitvoeringsprogramma is een IJmondiale doorfietsroute. De westelijke tak wordt uiterlijk 2023 binnen Heemskerk gerealiseerd. De uitvoer van de nu nog ontbrekende schakels in de vastgestelde route vindt plaats in:

- Maerten van Heemskerckstraat (2020).
- Jan van Kuikweg (2022).

- Maerelaan (2022/2023).
- Breedweerlaan (2023.)
- Anna Polakstraat (2023).
- Tolpad (2023 in afstemming met Uitgeest).

Voor deze investeringen zijn aanvullende budgetten noodzakelijk. Deze worden bij de eerstvolgende Voorjaarsnota aangevraagd. Er wordt ingezet op het verbeteren van het openbaar vervoer in, van en naar de IJmond. In de overleggen met Provincie en Rijk zal hier de aandacht op worden gevestigd. Gestreefd wordt om onderdeel te zijn van het stedelijk verkeersnetwerk in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) voor alle vervoersmodaliteiten.

Veiligheid

De gemeente heeft een route aangewezen voor transporteurs van vervoer van gevaarlijke stoffen. De Omgevingsdienst IJmond verstrekt indien nodig ontheffingen voor aanvragen van transporteurs voor het afwijken van de route gevaarlijke stoffen.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Bezuinigingen provincie Noord-Holland en de Nederlandse Spoorwegen op het openbaar vervoer.	Imago	Als gemeente en via de Stichting IJmond Bereikbaar in contact blijven met provincie Noord-Holland en de Nederlandse Spoorwegen over een adequaat openbaar vervoernet.
De IJmond gaat geen onderdeel uitmaken van het stedelijk vervoersnetwerk.	Imago	Als gemeente en via de Stichting IJmond Bereikbaar in contact blijven met provincie Noord-Holland, de Vervoersregio Amsterdam en de Nederlandse Spoorwegen over een adequaat stedelijk vervoersnetwerk.
Regionale doorfietsroute is niet voltooid eind 2023.	Imago	Via Stichting IJmond Bereikbaar het belang van de doorfietsroute blijven benadrukken bij de gemeenten Velsen, Beverwijk en Uitgeest.

Financiën

Bedragen x € 1.000						
Programma	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Bereikbaarheid	3.792	4.072	3.939	4.754	4.874	5.080
Baten Bereikbaarheid	154	-71	162	163	166	169
Saldo	3.638	4.143	3.777	4.591	4.707	4.911

3.3 Milieu en duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

1. Realiseren van een leefomgevingskwaliteit die onder de wettelijke milieunormen blijft en samen met inwoners en bedrijven werken aan een duurzame gemeente.
2. In stand houden van het huidige groen, waarbij groen op hiervoor geschikte locaties een hoge natuurwaarde kan bereiken door deze zodanig te beheren dat de biodiversiteit wordt vergroot.
3. Het verder ontwikkelen van een duurzaam oppervlaktewatersysteem waarbij de aandacht ligt op natuur, recreatie en veiligheid.
4. Het beschermen van de volksgezondheid en het milieu.
5. Voldoen aan de landelijke doelstelling van 75% afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner per jaar in 2020.
6. In 2050 is de bebouwde omgeving in Heemskerk energieneutraal en aardgasvrij.
7. Bijdragen aan een nationale circulaire economie in 2050 waarin afvalstoffen grondstoffen zijn geworden en alleen hernieuwbare energie wordt toegepast.
8. Ieder jaar een schoolplein vergroenen conform het Groenbeleidsplan.

Context en achtergronden

Duurzaamheid

In het kader van de doelstellingen van het landelijke Energieakkoord 2013-2023 zal de gebouwde omgeving in 2050 energieneutraal moeten zijn. En volgens de Energieagenda van het Rijk wordt voor de energievoorziening geen aardgas meer gebruikt. In 2020 is het aandeel duurzaam opgewekte energie 14% van de gehele energieproductie en 16% in 2023. Op basis van de Klimaatafspraak van Parijs zal in 2030 49% CO₂ reductie behaald dienen te worden ten opzichte van de uitstoot in 1990. Dit alles houdt in dat de gemeente de komende decennia een energietransitie ondergaat.

In 2019 is het landelijk Klimaatakkoord vastgesteld. Op basis hiervan wordt de Regionale energietransitie strategie (RES) IJmond/Zuid-Kennemerland opgesteld en in 2020 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

Eind 2021 moet een transitievisie warmte zijn vastgesteld. De uitgevoerde verkenning voor de transitievisie warmte vormt de basis om tot een definitieve transitievisie warmte komen. De IJmondgemeenten willen deze visie in relatie tot het warmtenet IJmond in gezamenlijkheid uitvoeren met een uitwerking op gemeenteniveau. Bij de transitievisie warmte is participatie in de gemeenten van groot belang.

Met het programma Nederland Circulair in 2050 streeft het Rijk naar een circulaire economie in 2050. Alle afvalstoffen zijn dan grondstoffen geworden. Het Rijk is de samenwerking met het interprovinciaal overleg, de Unie van Waterschappen en de Vereniging Nederlandse gemeenten aangegaan om gezamenlijk de bovengenoemde doelstellingen te behalen. Het Rijk stelt hiervoor jaarlijks € 300 miljoen beschikbaar tot 2030.

Milieu

De doelstellingen en ambities op het gebied van milieu, duurzaamheid en de energietransitie zijn opgenomen in het Milieubeleidsplan 2019-2023. De landelijke doelstellingen op het gebied van milieu en duurzaamheid vormen het uitgangspunt voor het nieuwe Milieubeleidsplan. Het milieu- en energiebeleid richt zich onder andere op een hoge mate van participatie van burgers en bedrijven in de verduurzaming van de gemeente Heemskerk. Naast het Milieubeleidsplan zijn voor een aantal milieuthema's aparte beleidsnotities van kracht. Het uitvoeringsprogramma Milieu vloeit voort uit het Milieubeleidsplan, de begroting en de vigerende beleidsnotities. De Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) ondersteunt de gemeente bij het opstellen en uitvoeren van de Milieubeleidsplannen.

Water en riolering

Het gezamenlijke Water- en rioleringsplan Verbinden met water 2017-2021 van de gemeenten Beverwijk en Heemskerk en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier geldt als gemeentelijk beleidskader. Samenwerking in de waterketen blijft het hoofdthema. Zowel op beleids- als beheersniveau wordt waar mogelijk samengewerkt om kosten te besparen, de kwaliteit van de diensten en/of producten te verhogen en elkaars kennisniveau op peil te houden. Naast de maatregelen in de openbare ruimte, wordt ook een groter beroep gedaan op de inwoners om hun eigen omgeving klimaatbestendig in te richten. Een duurzaam oppervlaktewatersysteem houdt in dat mooi, schoon en voldoende open water aanwezig is en dat het water bijdraagt aan de waarde van de leefomgeving.

Groenbeleidsplan

In 2019 is het Groenbeleidsplan vastgesteld. Het Groenbeleidsplan schetst de groene kaders en is een instrument dat wordt ingezet om groen een volwaardige plek in de belangenafweging tussen de verschillende beleidsvelden te geven. Spil hierin vormt de aangewezen groenstructuur van Heemskerk. De ruime en vooral groene opzet van het stedelijk gebied maakt Heemskerk tot een aantrekkelijk woongebied. De pijlers waarop het nieuwe beleid is gestoeld zijn:

- Biodiversiteit.
- Klimaatadaptatie.

- Gezondheid.
- Identiteit.

Grondstoffen/terugloop van restafval

In het Grondstoffenplan is opgenomen dat de gemeente in samenwerking met HVC het afvalinzamelsysteem wijzigt naar de meest optimale manier van brongescheiden inzameling, om te komen tot de landelijke doelstelling van 75% afvalscheiding en 105 kilo restafval per inwoner per jaar in 2020.

Verbonden partijen

Het Afvalschap IJmond-Zaanstreek (GR AIJZ)

Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten (Heemskerk, Beverwijk, Velsen) met betrekking tot het beheer van de aandelen in de NV HVC en alles wat daartoe dienstbaar is. Per april 2019 is Zaanstad uit de regeling getreden.

De ReinUnie (GR RU)

Deze gemeenschappelijke regeling beheert de activa van de gezamenlijke gemeenten (Heemskerk, Beverwijk en Velsen).

Omgevingsdienst IJmond (GR ODIJ)

De Omgevingsdienst IJmond voert in 2020 en verder de milieu- en duurzaamheidstaken uit op basis van het Milieubeleidsplan 2019-2023.

Wat gaan we ervoor doen?

Grondstoffen/terugloop van restafval

Het grondstoffenplan uitvoeren. Per 2019 worden de ondergrondse containers voor restafval afgesloten. Ook zijn de voorbereidingen gestart voor omgekeerd inzamelen voor de laagbouwwooningen. Dit wil zeggen grondstoffen rolcontainers aan de deur voor de fracties; GFT (groente, fruit en tuinafval), PBD (plastic, blik en drankenkartons) en optioneel OPK (oud papier en karton). En restafval op afstand in een ondergrondse container op buurtniveau.

Milieubeleidsplan 2019-2023

In 2020 wordt verder uitvoering gegeven aan het Milieubeleidsplan. Het plan omvat de ambities en prioriteiten op het gebied van de milieukwaliteit van de leefomgeving, duurzaamheid en de energietransitie. Dit houdt onder andere het volgende in:

- Verduurzamen gemeentelijk vastgoed.
- Verduurzamen openbare verlichting.

- Opstellen routekaart voor het energieneutraal maken van de gemeentelijke organisatie.
- Verdere verbetering van de luchtkwaliteit.
- Gebiedsgerichte gezondheid.
- Zero-emissie distributiebeleid.
- Verder verduurzamen van de bedrijfsterreinen Houtwegen en de Trompet.

Warmtenet

Vanaf 2018 is er samen met HVC gewerkt aan een businesscase en een concepttrace voor het warmtenet. Daartoe zijn onder andere met de woningbouwcorporaties gesprekken gevoerd over de mogelijkheid van aansluiting op het warmtenet en de aantallen woningen waarvan de corporaties vinden dat die moeten worden aangesloten. In 2020 wordt de businesscase afgerond.

Green deal Zorg

De zorginstellingen Heliomare, Viva!Zorggroep en de Hartekampgroep continueren de verduurzaming van hun bedrijfsvoering in het kader van de Green deal Zorg. Het streven is om het zilveren certificaat voor de verduurzaming te behalen (nu zijn ze in het bezit van de bronzen certificaat). De gemeente ondersteunt de zorginstellingen met kennisbijeenkomsten.

Regionaal Energiebesparingsprogramma

Heemskerk neemt deel aan het regionaal energiebesparingsprogramma 2019-2021. In 2020 zal een mobiel energieloket van het Duurzaam Bouwloket op gezette tijden in de wijken aanwezig zijn. Dit is een aanvulling op het bestaande virtuele energieloket www.duurzaam-bouwloket.nl. Daarnaast worden met het Duurzaam Bouwloket wijkbijeenkomsten georganiseerd.

In samenwerking met Stichting Huizenaanpak zullen VVE's worden gestimuleerd tot het verduurzamen van hun woningcomplex.

Geluid

De geluidsanering van 35 woningen aan de Rijksstraatweg door gevelisolatie gestart in 2019, wordt afgerond in 2020. Daarna wordt (uiterlijk 2021) stil asfalt ter hoogte van deze woningen aangelegd waarmee het gehele geluidssaneringsproject wordt afgerond.

Ten aanzien van het beperken van vliegverkeerslawaaï wordt uitvoering gegeven aan de in 2019 geactualiseerde Bestuurlijke agenda Schiphol.

Water

Samen met gemeente Beverwijk en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier werken we aan de verbetering van de stedelijke waterkwaliteit. Een goede basis voor inzicht in de ecologische toestand van het water vormen de ecoscans die in de afgelopen jaren gezamenlijk zijn uitgevoerd. Momenteel loopt een nieuwe vorm van onderzoek naar de ecologische sleutelfactoren. In 2020 stellen we gezamenlijk een effectief maatregelpakket op basis van alle onderzoeksresultaten ter verbetering van de waterkwaliteit.

Riolering

Tot en met 2021 wordt aan de volgende maatregelen invulling gegeven:

- Omvorming verbeterd gescheiden rioolstelsels naar gescheiden rioolstelsels (2017-2021).
- Verder ontvlechten van de gemengde riolering (2017-2021). Voor 2020 staan de Maerten van Heemskerckstraat en de Vennen in de planning.
- Completeren van de infiltratiekansenkaart (2021).

Klimaatadaptatie

Er wordt een gemeentelijke uitvoeringsagenda voor klimaatadaptatie gemaakt. Hierin worden de ambities van de gemeente beschreven en worden knelpunten ten aanzien van water-overlast, droogte, hitte en overstroming geprioriteerd. Ook bodemdaling wordt beschouwd. Het moet vanzelfsprekend worden om rekening te houden met de klimaatverandering bij het inrichten van de openbare ruimte. De uitvoeringsagenda komt tot stand na afstemming met belanghebbenden, zoals bewoners en bedrijven. Door communicatie en interactie wordt duidelijk hoe zij op eigen terrein bij kunnen dragen aan een waterrobuuste en klimaatbestendige Inrichting. Hiermee wordt invulling gegeven aan de afspraken uit het de Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.

Prestatie indicatoren

Nr.	Omschrijving	Realisatie		Prognose / streefwaarde				
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Omvang huishoudelijk afval (kg per inwoner)	250,0	250,0	170,0	105,0	105,0	105,0	105,0
2	Hernieuwbare elektriciteit (percentage)	23,0	12,0	26,0	27,0	28,0	29,0	29,0
3	Ontvlechten rioolstelsel (m')	1.400,0	1.100,0	2.000,0	2.000,0	2.500,0	2.500,0	2.500,0

Toelichting

-
- De hernieuwde elektriciteit bestaat voornamelijk uit opwek van zonne-energie door particulieren, de stroomopbrengst van de windmolen op bedrijventerrein de Trompet en de geothermiebron van Floricultura. Inmiddels is ook de bijdrage van de geothermiebron van Floricultura in beeld gebracht via gegevens van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Het totale aandeel duurzame energie is hierdoor fors gestegen naar 23%. Voor 2019 wordt nog een verdere stijging verwacht naar aanleiding van de lopende grootschalige zonnepanelenactie. Vanaf 2021 mag alleen nog bijna energieneutraal gebouwd worden. Dit betekent dat de toepassing van zonnepanelen bij nieuwbouw verder zal toenemen.

3

Bronnen

- CBS - Statistiek Huishoudelijk afval.
- www.energieinbeeld.nl en website eigenaar windmolen Trompet.
- Gemeente Heemskerk.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Aantasten van de groenstructuur door de woningopgave in de IJmond.	Imago Milieu	In de Omgevingsvisie opnemen dat de groenstructuur op geen enkele wijze aangetast mag worden.
Water op straat bij hevige neerslag door onvoldoende ruimte te geven aan het watersysteem.	Financieel: € 50.000 - € 200.000 Imago Milieu Juridisch/aansprakelijkheid	Bij herinrichting van de openbare ruimte of nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen oog houden voor de wateropgave.
Door lange perioden van droogte kan het waterpeil niet in stand worden gehouden waardoor kans op botulisme, blauwalg toeneemt.	Financieel: € 50.000 - € 200.000 Imago Milieu Juridisch/aansprakelijkheid	Bij herinrichting van de openbare ruimte of nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen oog houden voor het thema droogte: zoveel mogelijk regenwater vasthouden in de lokale omgeving.
Door overstorten vanuit de riolering oppervlaktewater vervuilen met afvalwater.	Imago Milieu Juridisch/aansprakelijkheid	Gemengde rioolstelsels te scheiden, waarbij vuil water en regenwater apart worden afgevoerd.
Door meer kwijtscheldingen, doorbelaste kosten zoals overhead en kosten voor de straatreiniging, bestaat de kans dat de gestelde financiële kaders van het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) te krap zijn.	Financieel: € 50.000 - € 200.000 Imago Milieu	Bij het opstellen van de begroting dienen realistische ramingen ten aanzien van kwijtscheldingen en doorbelaste kosten voorhanden te zijn.
Mogelijk niet behalen van de landelijke milieudoelstelling om 75% afvalscheiding te realiseren en 100 kg restafval per inwoner per 2020.	Financieel: € 200.000 - € 500.000 Imago Milieu	De maatregelen uit het addendum en het Grondstoffenplan verder uit te werken. Ook bij de hoogbouw maatregelen nemen en wijzigingen voor inzameling doorvoeren bij woonwijken die enkel aangesloten zijn op ondergrondse containers.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Milieu en duurzaamheid	10.009	10.603	10.593	10.737	10.940	11.236
Baten Milieu en duurzaamheid	8.660	8.724	8.994	9.113	9.309	9.574
Saldo	1.349	1.879	1.599	1.624	1.632	1.662

In de uitgaven van het Fysiek domein zijn de volgende uitgaven inzake het coalitie-akkoord geraamd.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Nieuwe ruimtelijke structuurvisie Omgevingswet	0	150	150	150
Overdekte stallingsmogelijkheden met oplaadfaciliteit	0	15	0	0
Actualisatie toekomstvisie 2040	0	50	0	0
Totaal programma Fysiek domein	0	215	150	150

Financiën Programma Fysiek domein

Bedragen x € 1.000

Programma	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Lasten Fysiek Domein	22.448	21.099	18.719	16.865	17.234	17.555
Baten Fysiek Domein	16.620	13.816	11.915	9.535	9.735	10.004
Saldo voor bestemming reserves	5.828	7.283	6.804	7.330	7.499	7.551
Toevoeging aan reserves	810	1.669	272	566	693	977
Onttrekking aan reserves	-654	-2.778	-703	-934	-996	-1.296
Saldo na bestemming reserves	5.984	6.174	6.373	6.962	7.196	7.232

Voor de toevoeging en onttrekking aan de reserves verwijzen we naar het overzicht bij het onderdeel financiële begroting.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen, Vennootschapsbelasting en onvoorzien

Algemeen

In het overzicht van Algemene dekkingsmiddelen zijn de algemene inkomstenbronnen van de gemeente opgenomen. Dit betreffen met name de lokale heffingen en de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Daarnaast zijn er nog inkomsten en uitgaven uit de financieringsfunctie van de gemeente. De informatie over de heffingen wordt uitgebreid toegelicht in paragraaf A Lokale heffingen en de toelichting met betrekking tot de financieringsfunctie is opgenomen in paragraaf D Financieringen.

Het onderdeel overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien wordt apart toegelicht.

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen in € 1.000

No	Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
		2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
1	Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is:						
a	Onroerende zaakbelasting	-5.236	-5.197	-5.387	-5.588	-5.718	-5.850
b	Hondenbelasting	-208	-208	-207	-210	-214	-208
c	Precariobelasting	-31	-37	-34	-34	-35	-36
2	Treasury	-221	-440	-376	-463	-540	-469
3	Algemene uitkering	-54.137	-56.709	-59.825	-61.064	-62.428	-63.556
4	Overige Algemene dekkingsmiddelen	-175	-132	-292	-138	-137	-128
	Algemene dekkingsmiddelen	-60.009	-62.722	-66.121	-67.497	-69.071	-70.257
5	Overhead	12.456	12.802	13.075	13.145	13.308	13.625
7	Vennootschapsbelasting	76	24	0	0	0	0
6	Onvoorzien	0	50	50	50	50	50
A	Totaal	-47.476	-49.846	-52.996	-54.302	-55.714	-56.582

De in bovenstaande tabel opgenomen bedragen betreffen saldi van lasten en baten. In de paragraaf Lokale heffingen is een meer uitgebreide toelichting van alle lokale heffingen opgenomen.

Uitkering gemeentefonds

Algemene uitkering

Het gemeentefonds is het belangrijkste bekostigingsinstrument van het Rijk richting gemeenten. Deze uitkering komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente. De gemeente kan deze middelen, met inachtneming van wet- en regelgeving, naar eigen inzicht uitgeven om taken te financieren die het Rijk heeft opgedragen (medebewindstaken) of beleid dat de gemeente autonoom voert. Verantwoording door de gemeente aan het Rijk over besteding van de middelen is niet nodig. Deze verantwoording wordt door het college afgelegd aan de raad.

Doel van de verdeelsleutel van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds is om gemeenten in staat te stellen bij gelijke lastendruk een gelijkwaardig voorzieningenniveau te realiseren. Dit betekent niet dat geen verschillen tussen gemeenten (mogen) bestaan. Er wordt niet gestreefd naar een gelijk belastingniveau en een gelijk of minimaal voorzieningenniveau. De raad bepaalt de belastingtarieven en het voorzieningenaanbod. Niet elke gemeente hoeft bijvoorbeeld een theater of een zwembad te hebben. De verdeling van de Algemene uitkering is slechts gericht op het creëren van een gelijkwaardige uitgangspositie. De verdeling van de Algemene uitkering is vastgelegd in de Financiële Verhoudingswet.

Het verdeelstelsel van de Algemene uitkering is gebaseerd op twee uitgangspunten.

1. het stelsel houdt rekening met onderlinge verschillen in kosten van gemeenten gelet op de taken die gemeenten moeten uitvoeren en
2. het stelsel neemt de draagkracht van gemeenten in acht.

Op basis van verdeelmaatstaven zoals onder andere het inwoneraantal, oppervlakte van de gemeente en het aantal uitkeringsgerechtigden worden de middelen van de Algemene uitkering over gemeenten verdeeld.

De hoogte van de Algemene uitkering hangt ook af van de OZB-capaciteit van de gemeente. Het idee hierachter is eenvoudig: hoe meer geld een gemeente aan onroerende zaakbelastingen kan binnenhalen, des te minder geld uit de Algemene uitkering nodig is. Met het betrekken van de belastingcapaciteit in de verdeling van de Algemene uitkering wordt het draagkrachtprincipe geïntroduceerd.

De belastingcapaciteit is afhankelijk van de waarde van de onroerende zaken (WOZ-waarden) in een gemeente. Hoe hoger deze waarde, hoe hoger de belastingcapaciteit, hoe hoger de OZB-afrekepost bij verdeling van de Algemene uitkering.

De tarieven die de gemeente werkelijk in rekening brengt bij de eigenaren en gebruikers van

onroerende zaken spelen hierbij geen enkele rol. Dit betekent dat wanneer een gemeente de OZB-tarieven verhoogt of verlaagt dat geen gevolgen heeft voor de omvang van de Algemene uitkering. Alleen als de waarde verandert, door hertaxatie, nieuwbouw of sloop, verandert de Algemene uitkering.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Een decentralisatie-uitkering is een tijdelijke uitkering, met een looptijd van maximaal vijf jaar en wordt gebruikt om specifieke uitkeringen over te hevelen naar het Gemeentefonds en om de vorming van nieuwe specifieke uitkeringen tegen te gaan. Jaarlijks wordt bezien of overgang van een decentralisatie-uitkering naar de Algemene uitkering wenselijk en mogelijk is of dat de looptijd van het beleid is beëindigd en de decentralisatie-uitkering daarmee komt te vervallen.

Het feit dat gemeenten middelen ontvangen via decentralisatie- of integratie-uitkeringen betekent niet dat over de besteding ervan verantwoording moet worden afgelegd aan het Rijk. Dit in tegenstelling tot specifieke uitkeringen. De verantwoording over besteding van decentralisatie- en integratie-uitkeringen wordt afgelegd aan de raad.

Artikel 12-uitkering

Als een gemeente over lange tijd grote financiële tekorten op de begroting en een meerjarig slecht vooruitzicht heeft, kan die gemeente om extra geld uit het Gemeentefonds vragen. De gemeente levert haar financiële zelfstandigheid voor een deel in en krijgt de zogenaamd artikel 12-status. Een gemeente met deze status ontvangt een aanvullende uitkering bovenop de gewone uitkering uit het Gemeentefonds. Alle andere gemeenten betalen aan de aanvullende uitkering mee in die zin dat het de totale uitkering uit het Gemeentefonds iets lager wordt.

Specifieke uitkeringen

Specifieke uitkeringen betreffen geoormerkt geld, waarbij de omvang van het bedrag en het bestedingsdoel vooraf door het Rijk worden bepaald. De ontvangen middelen moeten aan de desbetreffende (medebewinds)taak worden uitgegeven. Om de betrokken ministeries op de hoogte te stellen van de besteding zijn gemeenten verplicht daarover aan het Rijk verantwoording af te leggen. Dit gebeurt via de SiSa-bijlage (Single information-Single audit) in de jaarrekening.

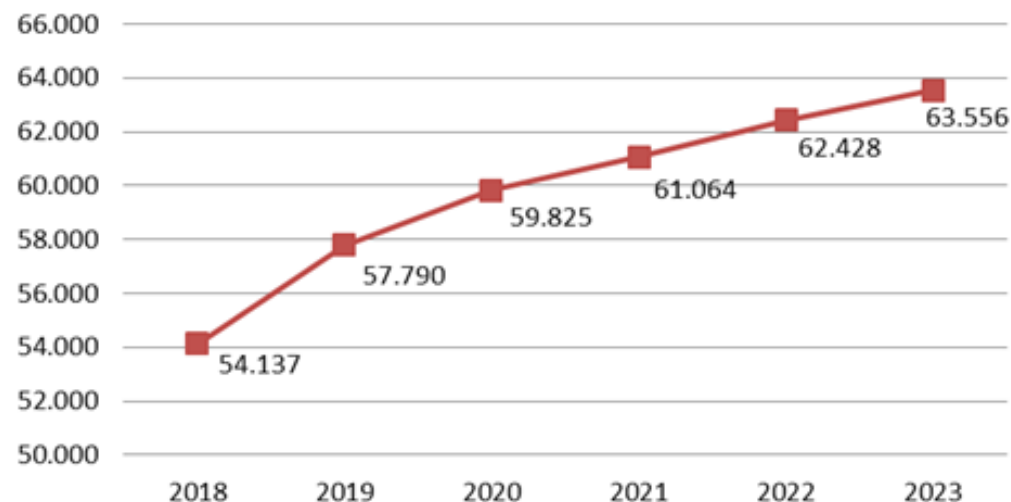
BTW Compensatiefonds

Het BTW Compensatiefonds wordt gevoed vanuit het gemeentefonds en kent een plafond-bedrag. Als gemeenten minder aanspraak maken op het BTW compensatiefonds dan het

plafond wordt het restant aan de algemene uitkering toegevoegd en andersom. Tot 2019 werd het bedrag meegenomen in de berekening van de algemene uitkering. Vanaf 2019 is het aan gemeenten zelf om een inschatting te maken van de uitputting van het BTW compensatiefonds. Voor Heemskerk is in 2018 een inschatting gemaakt die uitkomt op een bedrag van € 565.000 voor 2020 oplopend naar € 708.000 in 2022. Deze inschatting brengt een risico met zich mee omdat het lastig is te voorspellen hoe de ontwikkeling van het BTW compensatiefonds zal zijn. Vanaf 2023 is het bedrag niet meer in de begroting opgenomen vanwege de verwachting dat er geen bedrag meer uitgekeerd zal worden.

Voor 2020 wordt de totale Algemene uitkering voor Heemskerk begroot op ruim € 59,8 miljoen.

Grafiek: Algemene uitkering

Overige algemene dekkingsmiddelen

Onder de overige algemene dekkingsmiddelen worden algemene lasten en baten verstaan die niet aan specifieke producten kunnen worden toegerekend.

Dividend, bespaarde rente en saldo van de financieringsfunctie

Dividend

Onder dividend zijn in de begroting twee posten opgenomen. Ten eerste ontvangt de gemeente als aandeelhouder van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) jaarlijks dividend. Daarnaast wordt in verband met de garantstelling voor leningen van de N.V. Huisvuilcentrale (HVC) jaarlijks een provisie ontvangen.

Bespaarde rente

De gemeente zet eigen vermogen in als financieringsmiddel. De rente die hierdoor wordt bespaard omdat minder vreemd vermogen wordt aangetrokken wordt opgenomen als bespaarde rente(baten).

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie betreft het verschil tussen enerzijds de rentebaten die op basis van de boekwaarde van de activa worden doorberekend aan de producten en anderzijds de rentelasten van geldleningen en de bespaarde rente(lasten).

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
De N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC) kan niet aan zijn betalingsverplichtingen voldoen waardoor de Gemeenschappelijke Regeling Afvalschap IJmond-Zaanstreek wordt aangesproken waarvan Heemskerk aandeelhouder is.	Financieel: € 1.000.000 - € 14.000.000	Gemeente Heemskerk ziet als aandeelhouder (via de AIJZ) toe op het risicoprofiel van de HVC.
Gemeente Heemskerk wordt als borg aangesproken van een lening die is verstrekt aan Heliomare ten behoeve van de onderwijs gerelateerde sportvoorzieningen van het K.J.C. aan De Velst te Heemskerk.	Financieel: € 0 - € 14.800.000	<ul style="list-style-type: none"> • Heliomare communiceert financiële rapportages en de jaarstukken actief naar de gemeente. • De gemeente heeft het eerste recht van hypotheek op het K.J.C. aan De Velst.
De BNG spreekt de gemeente aan als borg van leningen die zijn verstrekt aan WoonopMaat en/of Sint Agnes Woning stichting.	Financieel: € 0 - € 1.600.000	
De gemeente is qua inkomsten voor een groot deel afhankelijk van de Algemene uitkering van het Rijk. Het Rijk past bij deze uitkering de trap-op-trap-af-methode toe waarbij de uitkeringen aan de gemeenten fluctueren met de rijksuitgaven en de uitputting van het BTW-compensatiefonds. Niet voorspelbare lagere rijksuitgaven resulteren in een lagere uitkering.	Financieel: € 50.000 - € 700.000	Periodieke monitoring van de ontwikkelingen rondom het gemeentefonds.

Heffing van de vennootschapsbelasting

Op basis van artikel 8, onderdeel d van het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) dient als onderdeel van het programmaplan in de begroting een schatting van het bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting te worden opgenomen. Voor 2020 is geen bedrag voor de vennootschapsbelasting opgenomen, omdat er voor grondexploitaties ook nog geen winstnemingen zijn opgenomen in de begroting 2020-2023. Een nadere toelichting over deze resultaten is in paragraaf G Grondbeleid opgenomen.

Onvoorzien

Conform de notitie Budget onvoorziene uitgaven uit 2015 wordt jaarlijks een budget voor onvoorziene uitgaven van € 50.000 in de begroting opgenomen. Dit betreft een op grond van de gemeentewet verplichte uitgave voor het opvangen van onvoorziene, niet-uitstelbare en onvermijdbare uitgaven, die bij het opstellen van de begroting niet zijn te voorzien.

Overhead

Algemeen

De overhead wordt, conform de regelgeving, als apart onderdeel van het programmaplan in de begroting opgenomen. De overhead bestaat uit alle ondersteunende functies in de ambtelijke organisatie met bijbehorende budgetten. De gangbare definitie luidt als volgt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Het management betreft alle leidinggevendenden binnen de organisatie. Daarnaast is een aantal ondersteunende diensten met specifieke kosten. Onder de overige kosten vallen bijvoorbeeld verzekeringen, leasekosten etc.. Een onderverdeling van deze kosten is als volgt weer te geven.

Tabel: overhead

Bedragen x € 1.000						
Overhead	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Management	1.085	1.306	1.559	1.594	1.630	1.667
HRM, juridische zaken en communicatie	2.644	1.154	1.667	1.701	1.738	1.778
Automatisering	1.778	1.860	1.813	1.870	1.937	2.060
Financiën en control	1.460	1.567	1.867	1.890	1.936	1.975
Facilitaire zaken	2.306	2.617	2.801	2.885	2.928	2.989
Huisvesting	1.510	1.547	1.504	1.492	1.483	1.476
Overigen	1.673	2.449	1.864	1.713	1.656	1.680
Totaal kosten Overhead	12.456	12.500	13.075	13.145	13.308	13.625

Prestatie indicatoren

Nr.	Omschrijving	Realisatie		Prognose / streefwaarde				
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Formatie (fte per 1.000 inwoners)	6,1	6,0	6,0	6,0	6,0	5,9	5,9
2	Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	6,1	6,1	6,0	6,0	6,0	5,9	5,9
3	Apparaatkosten (€ per inwoner)	597,0	585,0	587,0	621,0	634,0	641,0	650,0
4	Overhead (percentage van totale lasten)	11,3	12,3	12,5	13,2	13,2	13,2	13,4
5	Externe inhuur (kosten als percentage van totale loonsom en totale kosten inhuur externen)	9,8	10,2	4,2	3,6	3,6	3,5	3,5

Toelichting

- 3 Apparaatkosten zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de ambtelijke organisatie. De stijging van de apparaatskosten en overhead betreffen met name de indexering van loonkosten, de organisatieaanpassing en de toerekening van kosten, die tot 2019 onder algemene dekkingsmiddelen gecategoriseerd werden.

Bronnen

- Gemeente Heemskerk.
- Gemeente Heemskerk.
- Gemeente Heemskerk.
- Gemeente Heemskerk.
- Gemeente Heemskerk.

Deel 3

Paragrafen

A Lokale heffingen

Algemeen

De paragraaf Lokale heffingen bevat de volgende onderdelen:

- Het totaaloverzicht van lokale heffingen.
- Het beleid ten aanzien van lokale heffingen.
- De ontwikkeling van de lokale lastendruk op hoofdlijnen.
- Beleidsmatige en financiële onderbouwing van de kostendekkendheid van de heffingen.
- Het kwijtscheldingsbeleid.

Overzicht opbrengst lokale heffingen

Bedragen x € 1.000

Belasting/heffing Bestuurlijk domein	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bedrijven investeringszone centrum Heemskerk	65	69	70	71	73	74
Bedrijven investeringszone Trompet	88	86	86	86	87	88
Burgerlijke stand	39	56	57	58	59	60
Marktgelden	73	77	77	77	78	80
Naturalisaties	39	30	31	31	31	31
Omgevingsvergunningen	512	434	414	419	425	431
Overige vergunningen	22	17	17	17	18	18
Reclame straatmeubilair	35	38	39	39	40	41
Reisdocumenten leges	417	162	210	224	239	259
Rijbewijzen	198	193	195	197	175	178
Toeristen-doelbelasting	83	71	71	71	71	72
Verklaringen omtrent gedrag	20	21	22	22	23	23
Totaal Bestuurlijk domein	1.591	1.254	1.289	1.313	1.318	1.356
Belasting/Heffing Fysiek domein	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Afvalstoffenheffing	4.995	5.055	5.207	5.284	5.376	5.469
Begraafrechten	207	219	222	225	229	233
Rioolheffing	3.135	3.203	3.294	3.343	3.504	3.672
Totaal Fysiek domein	8.337	8.477	8.723	8.852	9.109	9.374
Belasting/Heffing Algemene dekkingsmiddelen	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Hondenbelasting	220	222	225	229	233	237
Onroerende zaakbelasting eigenaren	4.431	4.403	4.593	4.777	4.894	5.013
Onroerende zaakbelasting eigenaren/niet woningen	777	772	783	797	811	825
Onroerende zaakbelasting gebruikers	535	552	560	568	578	588
Precariobelasting	35	41	39	40	41	41
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	5.999	5.990	6.201	6.411	6.557	6.705
Totaal lokale heffingen	15.928	15.721	16.212	16.577	16.984	17.435

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen bevat de volgende uitgangspunten en ontwikkelingen:

- Het profijtbeginsel (het beginsel dat inhoudt dat de openbare voorzieningen zoveel mogelijk betaald worden door degenen die hier daadwerkelijk profijt van hebben) is uitgangspunt bij heffingen en tarieven.
- Er wordt gestreefd naar kostendekkendheid van de tarieven. Een uitzondering daarop vormen de kosten van BTW. Bij de invoering van het BTW-compensatiefonds zijn de tarieven namelijk verlaagd met het bedrag aan BTW dat niet volledig wordt vergoed. Als gevolg hiervan zijn de meeste tarieven niet kostendekkend.
- Voor toerekening van de overhead aan de tarieven wordt uitgegaan van een aandeel in de overhead op basis van het aantal fte dat in relatie tot het betreffende tarief werkzaam is.
- De tarieven worden maximaal trendmatig verhoogd.
- Gestreefd wordt naar het beperken van de lastendruk voor de burger.

Ontwikkeling lokale lastendruk

Tabel: Tarieven

Tarieven	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ozb gebruikers niet-woningen	0,12960	0,13900	0,12700	0,134000	0,136000	0,127000	NB
Ozb eigenaren niet-woningen	0,15360	0,16200	0,15950	0,169000	0,171000	0,161500	NB
Ozb eigenaren woningen	0,11160	0,11900	0,11650	0,114000	0,110100	0,099500	NB
Afvalstoffenheffing eenpersoonshuishoudens	233,40	250,20	253,95	249,00	252,60	265,44	NB
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishoudens	292,08	313,08	317,78	312,72	317,40	322,20	NB
Rioolheffing tot 300 m³	156,60	163,08	169,85	169,80	172,20	174,72	NB
Rioolheffing boven 300 m³ per 100 m³	73,08	76,08	79,24	79,20	80,40	81,60	NB

Voor 2020 worden de tarieven (behoudens de ozb) trendmatig met 1,5% verhoogd.

De tarieven voor 2020 worden in december 2019 definitief met het vaststellen van de verordeningen voor 2020. Wat de ozb betreft zal rekening worden gehouden met de waardeontwikkeling van de woningen en wordt gerekend met een trendmatige verhoging van 1,5% van de totale opbrengst ozb, behoudens eventuele voorstellen in het dekkingsplan en de besluitvorming bij de vaststelling van deze begroting.

Voor het berekenen van de lastendruk kunnen verschillende methodes worden toegepast. Om goed met andere gemeenten te kunnen vergelijken wordt voor de berekening van de

gemiddelde lokale lasten de methode van het landelijk bekende Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) toegepast. Bij deze methode wordt voor ozb uitgegaan van een woning met een gemiddelde waarde.

Op grond van de in de begroting geraamde opbrengsten aan onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolrecht, inclusief de hiervoor vermelde mutaties in de tarieven, zal de verwachte gemiddelde lastendruk per woonruimte (voor meerpersoonshuishoudens) in 2020 afgerond € 767 bedragen. Ten opzichte van 2019 een stijging met 1,5 %. Na 2020 wordt wederom uitgegaan van een trendmatige verhoging van 1,5%.

De gemiddelde woonlasten ontwikkelen zich (naar verwachting) als volgt:

Tabel: Lastendruk per woonruimte

De lastendruk is afhankelijk van definitieve besluitvorming bij het vaststellen van de belastingverordeningen.

Bedragen x € 1.000						
Lastendruk	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lastendruk per woonruimte	743	756	768	780	791	803

A. Onroerende zaakbelastingen

In deze begroting is rekening gehouden met een verhoging van de opbrengst van de onroerendezaakbelastingen van 1,5%. Dit percentage betreft de trendmatige verhoging conform het gehanteerde percentage in de Kadernota 2020.

Uitgaande van de tarieven 2019, en met inachtneming van een stijging met 1,5% bedragen de tarieven voor 2020:

- Gebruikers niet-woningen 0,1289%
- Eigenaren niet-woningen 0,1639%
- Eigenaren woningen 0,1010%

Bovenstaande tarieven hebben een **voorlopig karakter** en dienen uitsluitend om het budgettaire kader vast te stellen. Zij zijn gebaseerd op de waarde-peildatum 1 januari 2018. In dit verband wordt er met nadruk op gewezen dat het resultaat van de waardeontwikkeling in samenhang met de beoogde opbrengst de werkelijke tarieven bepalen.

Sinds 2007 dient een jaarlijkse waardering plaats te vinden. Uitgangspunt daarbij is een jaarlijkse aanpassing van de waarden met de marktontwikkeling van elk onroerend goed. Voor de definitieve bepaling van de tarieven 2020 dient daarom de waarde-vaststelling per 1 januari 2019 (waarde-peildatum) als basis te dienen. Ten tijde van het samenstellen van deze begroting zijn de resultaten van de herwaardering nog niet bekend.

De voorstellen met betrekking tot de definitieve tarieven worden tegen het einde van het jaar aangeboden aan de Raad. Daarbij geldt dat een besluit tot aanpassing van de tarieven **vóór 1 januari 2020** dient te zijn vastgesteld.

Het Rijk heeft met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat vanaf 2020 een benchmark woonlasten wordt ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken. Met de invoering van de benchmark wordt afgestapt van de afspraak dat de ontwikkeling van de lokale lasten jaarlijks wordt gemonitord met de macronorm onroerende zaakbelasting.

B. Afvalstoffenheffing

Voor de afvalstoffenheffing is volledige kostendekkendheid uitgangspunt van beleid. Op grond van eerdere besluitvorming wordt 30% van de kosten van straatreiniging aan de afvalstoffenheffing toegerekend. In 2020 bedraagt het toe te rekenen bedrag afgerond € 377.000. Daarnaast wordt naar rato van personele inzet een deel van de overhead toegerekend. Voor 2020 en latere jaren is sprake van hogere kosten in verband met verbrandingsbelasting en hogere verwerkingskosten.

Rekening houdend met deze toe te rekenen kosten is sprake van een nadelig saldo van afgerond € 157.000. Voor een bedrag van € 70.000 zal de reserve afvalstoffenheffing in 2020 aangewend worden. Op basis van het uitgangspunt van volledige kostendekkendheid wordt het resterende nadelige saldo van € 87.000 in de tarieven verwerkt. Dit leidt tot een stijging van het tarief voor 2020 en later van 1,7%. Voor de jaren na 2020 is de ontwikkeling van het tarief afhankelijk van de resultaten van het project Meerwaarde uit Afval.

Een uitzondering op het uitgangspunt van volledige kostendekkendheid betreft de omzetbelasting.

Er wordt geen rekening gehouden met de lasten van de omzetbelasting bij de bepaling van de heffing. Voor 2020 gaat het om een begroot bedrag van ruim € 993.000.

Tabel: Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Bedrag
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	4.964.442
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	-200.000
Netto kosten taakveld	4.764.442
Toe te rekenen kosten	
Overhead inclusief (omslag)rente	212.670
BTW	0
Storting in BR Afvalstoffenheffing	-70.112
Totale kosten	4.907.000
Netto-opbrengst heffingen	4.907.000
Dekkingspercentage	100,00%

C. Rioolheffing

Het uitgangspunt van volledige kostendekkendheid is van toepassing op de rioolheffing. Op grond van eerdere besluitvorming wordt 20% van de kosten van straatreiniging aan de rioolheffing toegerekend. Voor 2020 bedraagt het toe te rekenen bedrag € 251.000. Daarnaast wordt naar rato van personele inzet een deel van de overhead toegerekend. In het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2018-2021 is evenals in deze begroting voor 2020 een inflatiepercentage van 1,5% aangehouden.

Een uitzondering op het uitgangspunt van volledige kostendekkendheid betreft de omzetbelasting. Er wordt geen rekening gehouden met de lasten van de omzetbelasting bij de bepaling van de heffing. Voor 2020 gaat het om een begroot bedrag van afgerond € 163.000 (5,3%).

Tabel: Berekening kostendekkendheid rioolheffing

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	Bedrag
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	2.227.206
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	
Netto kosten taakveld	2.227.206
Toe te rekenen kosten	
Overhead inclusief (omslag)rente	866.362
BTW	0
Totale kosten	3.093.568
Netto-opbrengst heffingen	3.093.568
Dekkingspercentage	100,00%

D. Omgevingsvergunning

De bouwleges omgevingsvergunningen zijn niet kostendekkend. Het dekkingspercentage is 64,9%. Dit dekkingspercentage wordt in de praktijk sterk beïnvloed doordat de legesopbrengst geheel afhankelijk is van ingediende verzoeken en de daaraan gekoppelde bouwsom. Daar komt bij dat voor veel kleinere verbouwingen geen vergunning meer hoeft te worden aangevraagd maar kan worden volstaan met alleen een melding.

Tabel: Berekening kostendekkendheid omgevingsvergunning

Berekening kostendekkendheid omgevingsvergunning	Bedrag
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	373.597
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	
Netto kosten taakveld	373.597
Toe te rekenen kosten	
Overhead inclusief (omslag)rente	264.000
BTW	0
Totale kosten	637.597
Opbrengst heffingen	413.665
Dekkingspercentage	64,88%

E. Marktgelden

Ten aanzien van de marktgelden is volledige kostendekkendheid uitgangspunt van beleid. Om volledige kostendekkendheid te realiseren zou een extra stijging van 2,5% van het tarief nodig zijn.

Gezien de ontwikkelingen en de wens voor een stabiel beleid worden de tarieven definitief vastgesteld bij de nieuwe verordening voor het einde van het jaar. De BTW-component ad € 11.500 wordt niet meegenomen in de tarieven.

Tabel: Kostendekkendheid marktgelden

Berekening kostendekkendheid marktgelden	Bedrag
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	64.625
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	
Netto kosten taakveld	64.625
Toe te rekenen kosten	
Overhead inclusief (omslag)rente	14.300
BTW	0
Totale kosten	78.925
Opbrengst heffingen	77.023
Dekkingspercentage	97,59%

F. Begraafrechten

De leges op begrafenissen zijn niet kostendekkend. Het dekkingspercentage bedraagt 65%. De jaarlijkse legesopbrengst is vrijwel geheel afhankelijk van het aantal begrafenissen.

Tabel: Berekening kostendekkendheid begraafrechten

Berekening kostendekkendheid begraafrechten	Bedrag
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	238.463
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	0
Netto kosten taakveld	238.463
Toe te rekenen kosten	
Overhead inclusief (omslag)rente	102.850
BTW	
Totale kosten	341.313
Opbrengst heffingen	222.030
Dekkingspercentage	65,05%

Voor de berekening van de tarieven van overige belastingen en heffingen is conform de in de Kadernota 2020 vastgestelde kaders een trendmatige verhoging van 1,5% gehanteerd; het definitieve tarief van wordt later dit jaar bepaald bij het vaststellen van de jaarlijkse belasting-verordeningen.

Kostenonderbouwing gemeentelijke heffingen

De bovenstaande overzichten op hoofdlijnen van de diverse heffingen verstrekken inzicht hoe bij de berekening van deze tarieven wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de terzake geraamde lasten niet overschrijden. Naast deze berekening op hoofdlijnen heeft de Vereniging

van Nederlandse Gemeenten met de Rijksoverheid ook modellen ontwikkeld die leiden tot een duidelijke onderbouwing van de kosten die de gemeente verhaalt. Op deze wijze wordt meer gedetailleerd zichtbaar gemaakt welke kosten in rekening worden gebracht voor de diverse diensten en taken van de gemeente. Door de werkzaamheden vervolgens in een standaard activiteitenoverzicht te presenteren, ontstaat inzicht in de totstandkoming van de tarieven en kunnen gemeenten zich onderling goed met elkaar vergelijken. Deze detailberekeningen zijn gebruikt om de overzichten op hoofdlijnen samen te stellen.

Met deze eenduidige vastlegging van de kosten en de beleidskeuzes is te verklaren waaruit verschillen in tarieven bestaan. Door het inzicht in de kosten, de activiteiten en de beleids-keuzes kunnen discussies worden beperkt.

Kwijtscheldingsbeleid

De uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid is gebaseerd op de rijksregeling Uitvoeringsregeling invorderingswet 1990. Sinds 1997 worden de aanvragen getoetst aan 100% van de opgelegde rijksnormen. Deze rijksnormen zijn geënt op 100% van de genormeerde bijstands-uitkeringen (inclusief de maximale toeslag van het gereserveerde vakantiegeld). Aanvragers kunnen in aanmerking komen voor zowel volledige als gedeeltelijke kwijtschelding.

De procedure voor het aanvragen van kwijtschelding gemeentelijke belastingen maakt deel uit van het verminderen van de administratieve lasten voor de Heemskerkse inwoners en is bedoeld voor inwoners die een uitkering of een AOW-uitkering zonder pensioenaanvulling ontvangen. Kwijtschelding volgt automatisch zonder dat het uitgebreide formulier moet worden ingevuld. Door via het Inlichtingenbureau de gemeentelijke bestanden te vergelijken met de gegevens van de Belastingdienst kunnen deze inwoners per direct van kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen gebruikmaken. Bovendien stimuleert deze maatregel het gebruik van de kwijtscheldingsregeling en daarmee eveneens het armoedebeleid.

Voor kwijtschelding zijn in de begroting de volgende bedragen opgenomen.

Tabel: Kwijtschelding

Bedragen x € 1.000						
Onderdeel	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	343	300	300	300	300	300
Kwijtschelding rioolheffing	207	200	200	200	200	200

B Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Bij het begrip weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers (niet-begrote uitgaven) op te vangen zonder dat dit gevolgen heeft voor het beleid en de bedrijfsvoering. Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen enerzijds de weerstandscapaciteit (middelen) en anderzijds de risico's die de gemeente loopt en waarvoor geen voorziening is getroffen of verzekering is afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang bij het bepalen van de financiële positie voor de korte (begrotingsjaar) en middellange (meerjarenraming) termijn. Onderscheid kan worden gemaakt tussen structurele en incidentele weerstandscapaciteit.

Op grond van artikel 11 Bbv bevat de paragraaf Weerstandsvermogen tenminste:

1. Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit.
2. Een inventarisatie van de risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
3. Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.
4. De financiële kengetallen.
5. Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

In de nota Reserves en voorzieningen 2018 is het weerstandsvermogen nader toegelicht.

1. Inventarisatie weerstandscapaciteit

Tabel: Weerstandscapaciteit

Bedragen x € 1.000								
Weerstandscapaciteit	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023
	S	I	S	I	S	I	S	I
Vermogen:								
Algemene reserve en Bestemmingsreserve		18.141		16.945		15.310		14.523
Volkshuisvesting								
Stille reserves		p.m.		p.m.		p.m.		p.m.
Exploitatie:								
Onvoorzien	50		50		50		50	
Onbenutte belastingcapaciteit	4.333		4.333		4.333		4.333	
Totaal	4.383	18.141	4.383	16.945	4.383	15.310	4.383	14.523

S = Structureel, I = Incidenteel

Weerstandscapaciteit vermogen

Algemene reserve

De Algemene reserve (inclusief Volkshuisvestingsfonds) is het deel van het eigen vermogen waaraan geen specifieke bestemming is gegeven. Zoals de naam reeds doet vermoeden heeft deze reserve een algemeen karakter en is dan ook bestemd voor het opvangen van substantiële tegenvallers (bufferfunctie). De Algemene reserve is tevens een intern financieringsmiddel en aanwending kan rentenadelen tot gevolg hebben (zie paragraaf Financieringen). Als mogelijke dekkingsmiddelen kunnen worden genoemd: de onbenutte belastingcapaciteit, ombuigingen en eventueel beschikbare ruimte in de begroting.

Stille reserves

Stille reserves zijn de meerwaarde van activa met een economisch nut die te laag of op nul zijn gewaardeerd maar direct verkoopbaar als dat gewenst is. De hoogte van deze reserves is moeilijk of niet te bepalen en verkoop van dergelijke activa is vooralsnog niet mogelijk of aan de orde. Om deze redenen zijn de stille reserves als p.m. post opgenomen.

Weerstandscapaciteit exploitatie

Onvoorziene uitgaven

De post voor onvoorziene uitgaven is een budget dat jaarlijks in de begroting wordt opgenomen om onverwachte uitgaven te kunnen dekken. De financiële gevolgen van risico's die zich voordoen zijn onderdeel van deze onverwachte kosten. Deze post wordt daarom tot de weerstandscapaciteit gerekend.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit kan worden gedefinieerd als het bedrag dat nog aan extra inkomsten kan worden gegenereerd voor het geval zich tegenvallers voordoen. Daarbij wordt uitsluitend rekening gehouden met de onroerendezaakbelastingen, aangezien de meeste andere belastingen en heffingen kostendekkend of substantieel van geringe betekenis zijn. Voor de berekening van de omvang van de onbenutte belastingcapaciteit wordt de ruimte in aanmerking genomen tussen de eigen tarieven (volgens deze begroting) en het normtarief voor de zgn. artikel 12-gemeenten van 0,1853% (Meicirculaire 2019, in plaats van 0,1905%).

2. Gemeentelijke risico's en risicoprofiel

Onder risico kan worden verstaan 'de kans op/het gevaar van schade of verlies als gevolg van interne en externe omstandigheden' c.q. een kans van het optreden van een onzekere gebeurtenis met een effect op het behalen van doelstellingen. Van belang is verder dat het bij dit onderwerp moet gaan om 'alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn

gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie’.

Voor de risico's die hieronder zijn opgenomen, geldt in zijn algemeenheid dat deze voorzienbaar, niet kwantificeerbaar en van substantiële betekenis zijn.

Het niet treffen van een voorziening kan zijn gebaseerd op twee argumenten:

1. Het is niet of nauwelijks mogelijk een realistische schatting te maken van de financiële consequenties.
2. In het verleden is van enig feitelijk risico niet gebleken; het risico heeft in het verleden niet of nauwelijks geleid tot financieel nadeel.

De risico's zijn geïnventariseerd, waarbij per risico de volgende punten zijn benoemd:

- De kans dat het risico zich voordoet.
- Het met het risico gemoeide bedrag.
- De termijn waarbinnen het risico kan optreden.
- Welke maatregelen er zijn genomen om het risico te beheersen (zie ook de programmabegroting).

Door het regelmatig actualiseren van deze inventarisatie en het daadwerkelijk toezien op de toepassing van de beheersmaatregelen worden de risico's beheersbaar gemaakt. Risicomanagement is een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering en is onderdeel van de rapportages in de P&C cyclus.

Hierna is onder beleid de sturing op verbonden partijen over financiële risico's en voldoende weerstandscapaciteit vermeld.

Om inzicht in de risico's van de gemeente te krijgen is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van het Risicomanagement Informatie Systeem NARIS® van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NARIS).

Totaal risico's

Op het moment van het samenstellen van deze begroting zijn in totaal 107 risico's in kaart gebracht met een totaal geraamd risicobedrag van € 42,8 miljoen. Hiervan zijn er 62 gekwantificeerd met mogelijke **geldgevolgen**. In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste risico's vermeld, de zogenaamde top 10. Deze risico's leveren de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit (77%). Daarnaast zijn 42 **imago**risico's geïnventariseerd. Het **volume** is iets afgenomen ten opzichte van de Begroting 2019 (-0,7%) en toegenomen ten opzichte van het Jaarverslag 2018 (+2,3%).

In onderstaande tabel is de top 10 van risico's opgenomen met het verschil tussen de Begro-

ting 2020 en 2019. In de programmabegroting is per onderdeel een overzicht van de belangrijkste of gewijzigde risico's opgenomen.

Top 10 risico's

Bij het bepalen van het risicoprofiel van de gemeente is de focus in belangrijke mate gelegd op de financiële risico's rond het beleid en de bedrijfsvoering. In onderstaand overzicht worden van het totaal aantal geïnventariseerde risico's de tien belangrijkste gepresenteerd. Dit zijn de risico's die de hoogste bijdrage leveren aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel: Top 10 risico's

Nr.	Risico	Kans ¹	Maximaal gevolg	Invloed ²	Vershil 2019/2020 ³
1.	Borgstelling geldlening Heliomare Kinder- en Jeugdcentrum	10%	14.307.000	16,7	0
2.	Garantstelling geldlening N.V. Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	10%	14.142.000	16,4	0
3.	Tegenvallende ontwikkeling Algemene uitkering	70%	700.000	6,1	N
4.	Open-einde karakter van de WMO	70%	500.000	5,6	0
5.	BTW verrekening MFT De Velst	50%	500.000	4,0	N
6.	Open-einde karakter van de regeling jeugdhulp inclusief het risico dat de transformatie van maatwerk naar algemene voorzieningen onvoldoende gerealiseerd kan worden	50%	500.000	4,0	+1
7.	Gevolgen en maatregelen energietransitie	30%	1.000.000	3,5	N
8.	Gevolgen klimaatveranderingen	30%	1.000.000	3,4	0
9.	Toenemende druk op algemene (welzijns- en zorg) voorzieningen als gevolg van de transformatie, met als risico dat problemen van burgers verergeren en alsnog een duurdere maatwerkvoorziening ingezet moet worden	70%	200.000	3,2	-3
10.	Hogere tarieven na aanbestedingen voor maatwerkvoorzieningen	70%	200.000	3,2	-5
Totaal grote risico's (top 10)			33.049.000		
Overige risico's			9.785.917		
Totaal alle risico's			42.834.917		

¹ In de kolom **Kans** wordt weergegeven hoe groot de kans is dat het risico zich voordoet. Daarbij wordt de volgende indeling gehanteerd:

< 1 keer per 10 jaar: 10%.
 1 keer per 5-10 jaar: 30%.
 1 keer per 2-5 jaar: 50%.
 1 keer per 1-2 jaar: 70%.
 > 1 keer per jaar 90%.

² De kolom **Invloed** geeft, rekening houdend met het kanspercentage, het relatieve aandeel weer van het betreffende risico ten opzichte van het totaal van de risico's bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

³ De kolom **Vershil** geeft het verschil met de Begroting 2019. N = nieuw of gewijzigd;
 0 = ongewijzigd, + = gestegen en - = gedaald.

Risicokaart

Tabel: risicokaart (spreiding naar kans en financieel gevolg)

De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met het aantal risico's dat zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevindt. Een risicoscore in het onderste groene gebied, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Risico's vanaf € 500.000 en in oranje/rood vragen aandacht bijvoorbeeld in de vorm van beheermaatregelen. Zie de top 10, met nadere info.

Geld	Netto				
x > €1.000.000	3				
€ 500.000 < x < € 1.000.000	1	2	0	1	
€ 200.000 < x < € 500.000	3	1	4	1	
€ 50.000 < x < € 200.000	5	7	5	5	0
x < € 50.000	9	9	1	2	3
Geen geldgevolgen	32	5	5	2	1
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

3. Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de geïnventariseerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. Deze risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 42,8 miljoen) niet zinvol is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit is afhankelijk van het zekerheidspercentage dat in aanmerking wordt genomen voor het kunnen afdekken van alle risico's.

Onderstaande tabel toont de resultaten van de risicosimulatie

Bedragen x € 1.000			
Percentage	Bedrag	Percentage	Bedrag
70%	3.695.007	85%	6.107.045
75%	3.949.074	90%	10.003.674
80%	4.377.596	95%	13.810.838

Als beleidskader is voor de komende jaren het zekerheidspercentage bepaald op 80%, in plaats van op 90%. In de Voorjaarsnota 2017 is bevestigd om dit percentage te handhaven. De daarbij behorende benodigde weerstandscapaciteit bedraagt volgens bovenstaande tabel € 4,4 miljoen. Bij deze weerstandscapaciteit bestaat dus voor 80% zekerheid dat alle risico's kunnen worden afgedekt.

4. Beleid betreffende weerstandscapaciteit en risico's

Het risicobeleid en -beheer is gericht op het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid ten aanzien van

- De realiseerbaarheid van de gemeentelijke doelstellingen.
- De beheersing van risico's in bedrijfsprocessen.
- De betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging en de
- De naleving van relevante wet- en regelgeving.

Bij het nemen van belangrijke beslissingen met een onzekere uitkomst worden vooraf de risico's overwogen, waarbij dus expliciet de mate van risicoacceptatie wordt bepaald. In de beleidsprogramma's is ook de informatie van de risico's in relatie tot de te behalen doelen opgenomen. Op basis van het risicoprofiel worden verdere keuzen gemaakt bijvoorbeeld de mate van te treffen beheersmaatregelen. De risico inventarisatie wordt via de P&C cyclus geactualiseerd.

Beleid rond sturing op financiële risico's op gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen

De controle en toezicht krijgt vorm via deelname aan het bestuur van een gemeenschappelijke regeling en vervolgens via de geboden informatie via de P&C-cyclus en periodiek in de raadscommissies. In de paragraaf verbonden partijen is per samenwerkingsverband info over risico's opgenomen. Vooral bij de grote gemeenschappelijke regelingen qua deelnemersbijdrage e.d. krijgt de risicoparagraaf en het hebben van voldoende weerstandscapaciteit in de P&C-stukken van de verbonden partij extra aandacht bij de beoordeling (zoals VRK, ODIJ en IJmond Werkt! en daarnaast ook het RAUM).

Bepaling ratio

Om te kunnen bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is dient een relatie te worden gelegd tussen enerzijds de benodigde weerstandscapaciteit (de financieel gekwantificeerde risico's) en anderzijds de beschikbare weerstandscapaciteit. Voor de oordeelsvorming wordt de volgende normtabel gebruikt:

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Het bepalen van de **ratio** vindt plaats met behulp van de volgende formule:

$$\frac{\text{beschikbaar}}{\text{benodigd}} = \frac{22,5}{4,4} = 5,2 \quad (2019 : 5,6)$$

De berekende ratio valt in klasse A, hetgeen duidt op een uitstekend weerstandsvermogen, in relatie tot het risicoprofiel. De streefwaarde C wordt derhalve ruimschoots gerealiseerd.

Begroting 2020/2019

Ten opzichte van de Begroting 2019 is sprake van een lichte daling van de weerstandsratio. Deze daalt van 5,6 naar 5,0. Dit wordt vooral veroorzaakt door een daling van de beschikbare weerstandscapaciteit (van € 25,0 naar € 22,0 miljoen in 2020) ter dekking van het begrotings-saldo. De benodigde weerstandscapaciteit volgens het risicoprofiel is licht gedaald (van € 4,5 naar € 4,4 miljoen in 2020 bij een zekerheidspercentage van 80%).

Ratio weerstandsvermogen 2020 - 2023

	2020	2021	2022	2023
Beschikbaar	22.524.000	21.328.000	19.693.000	18.906.000
Benodigd	4.377.596	4.377.596	4.377.596	4.377.596
Ratio	5,15	4,87	4,50	4,32
Waardering	A	A	A	A

Opgemerkt wordt dat zowel de beschikbare als de benodigde weerstandscapaciteit een momentopname betreft. Wijzigingen in het risicoprofiel en mutaties in het eigen vermogen zullen leiden tot een andere uitkomst van de ratio.

5. Financiële kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. Om dit te bereiken is voorgeschreven dat de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Deze kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid.

Tabel: Financiële kengetallen

	Werkelijk	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Netto schuldquote	21%	25%	26%	30%	33%	31%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	21%	25%	26%	30%	33%	31%
Solvabiliteitsratio	54%	52%	52%	51%	49%	48%
Structurele exploitatieruimte	-1,7%	0,0%	-1%	-1,6%	-0,7%	0,6%
Grondexploitatie	1%	-2%	-8%	-11%	-11%	-10%
Belastingcapaciteit	103%	105%	104%	NB	NB	NB

Netto schuldquote

De netto-schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie. Voor de berekening van dit kengetal wordt de netto schuld gedeeld door het totaal aan inkomsten binnen de exploitatie. Indien de uitkomst lager is dan 100% dan kan dit als voldoende worden beschouwd, tussen de 100% en 130% is matig, en hoger dan 130% is onvoldoende.

De lage (gunstige) ratio in 2020 is een gevolg van de afname van de schulden enerzijds en een hogere inschatting van het saldo bij 's Rijks schatkist anderzijds.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Ofwel; het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente. Indien de uitkomst 50% en hoger bedraagt dan wordt dit als voldoende beschouwd, tussen de 30% en 50% als matig en kleiner dan 30% als onvoldoende.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de ruimte is tussen de structurele baten en structurele lasten in de begroting. Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen of er voldoende structurele ruimte is om de eigen lasten te dragen, of dat een structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten noodzakelijk is. Dit kengetal dient daarbij in samenhang te worden gezien met de andere kengetallen. Wanneer bijvoorbeeld de grondexploitatie er niet toe bijdraagt om de schuldpositie te verminderen en de structurele exploitatie ruimte negatief is, geeft het kengetal belastingcapaciteit inzicht in de mogelijkheid tot hogere baten.

Het cijfer wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.

De structurele baten betreffen met name de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds en opbrengsten van de belastingen en heffingen.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer de gemeente grond tegen een veel lagere prijs heeft aangekocht loopt ze minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht. Een algemene norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is niet goed mogelijk. Hiervoor is maatwerk van toepassing, dat wil onder andere zeggen: hoe groot is de vraag, hoeveel woningen of m²-bedrijventerrein zijn gepland, het type, welke plek? Over het algemeen kan voor dit kengetal de uitspraak “hoe lager, hoe beter” worden aangehouden. Als gevolg van een positieve stand van de grondexploitaties is er sprake van een negatief percentage. Feitelijk loopt de gemeente hier dus geen risico.

Belastingcapaciteit

Het cijfer van de belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Een percentage onder 100%, betekent dat de (gemeentelijke) woonlasten per gezin lager zijn dan gemiddeld. Verhogen (of verlagen) van de belastingopbrengsten is een beleidskeuze.

C Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Doelstelling van de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen is het verstrekken van inzicht in de onderhoudstoestand en de kosten van de kapitaalgoederen die in eigendom zijn van de gemeente. Deze gemeentelijke kapitaalgoederen moeten worden onderhouden en op termijn worden vervangen.

Doelstelling en beleidskader

Doelstelling van de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen is het verstrekken van inzicht in de onderhoudstoestand van de kapitaalgoederen in relatie tot het hiertoe beschikbaar gestelde budget, welke acties moeten worden genomen om de staat te handhaven dan wel te verbeteren en welke budgettaire middelen dienen hiertoe beschikbaar te zijn.

In deze paragraaf worden voor de belangrijkste kapitaalgoederen te weten: wegen, straten, pleinen en kunstwerken, openbare verlichting en straatmeubilair, riolering, oppervlaktewater, groen, spelen, kunst en accommodaties en kunst de volgende aspecten behandeld:

- De doelstelling en het beleidskader.
- De onderhoudstoestand.
- Wat gaan we ervoor doen?
- De hieraan gekoppelde financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting.
- De risico's en beheersmaatregelen.

Beleid en beheer

Er wordt gestreefd naar een openbare ruimte die schoon, veilig en heel is alsmede om dit op een zo efficiënt mogelijke wijze te beheren. De algemeen geldende richtlijnen en wettelijke kaders zijn hierbij leidend.

De staat van onderhoud van de kapitaalgoederen is van belang voor een zo optimaal mogelijk functioneren van de gemeente op het gebied van onder meer leefbaarheid, veiligheid en vervoer. Het is ook van belang om kapitaalvernietiging te voorkomen. Het onderhouden van de kapitaalgoederen waarborgt de continuïteit van de voorzieningen.

1. Wegen, straten, pleinen, kunstwerken, openbare verlichting en straatmeubilair

Doelstelling en beleidskader

Openbare verlichting

Doelstelling van het beheer en onderhoud van de openbare verlichting is de functionaliteit te waarborgen. In het beleidsplan Openbare verlichting 2012-2020 zijn de kaders gesteld met als speerpunten het in stand houden van de verlichting en het reduceren van energie waar mogelijk.

Wegen

Het op een zo efficiënt mogelijke wijze beheren en onderhouden van wegen, straten en pleinen om de veiligheid, het comfort en de kwaliteit in stand te houden. De algemeen geldende richtlijnen en wettelijke kaders zijn leidend voor het beheer.

Het Wegenbeheerplan 2017-2021 geeft aan dat het wegbeheer uitgevoerd zal gaan worden volgens de landelijke gebruikelijk richtlijn CROW publicatie 147, uitgangspunt is technische kwaliteitsniveau B.

Onkruidbeheersing op verhardingen en het verwijderen van veeg, zwerf, bloesem en bladafval op verhardingen is een onderdeel van het wegbeheer en is bepaald op beeldkwaliteitsniveau A in de centrumgebieden en beeldkwaliteitsniveau B in de overige gebieden.

De staat van onderhoud

Openbare verlichting

De openbare verlichting is functioneel zoals gesteld bij de doelstellingen. Het beheer en onderhoud vindt plaats middels preventief vervangen en een actieve storingsdienst.

Wegen

Het areaal aan wegen dat de gemeente Heemskerk beheert beslaat 1.878.000 m². Hiervan is 73% elementenverharding, 25% asfalt en 2% overige verharding.

In onderstaande tabel staat de kwaliteit van de diverse verhardingen. Dit zijn de resultaten van de technische wegininspectie van eind 2017.

Kwaliteit

Aan de hand van de resultaten van de wegininspectie 2017 kunnen we de kwaliteit van de wegen bepalen.

Samengevat kunnen de schades voor asfalt en elementen als volgt worden weergegeven.

Circa 63% van de asfaltverharding bevat geen schade, bijna 14% bevat ernstige schades. Bij elementenverharding kent bijna de helft van het areaal matige schades.

Op basis van de inspectiecijfers zijn tevens kwaliteitcijfers gegenereerd. De kwaliteitcijfers zijn in onderstaande tabel per wegtype weergegeven. De arealen zijn van 2019, de inspectie-resultaten van 2017.

Wegtype	Asfalt m ²	Elementen m ²	Totaal m ²	Cijfer dicht asfalt	Cijfer elementen	Cijfer eindtotaal
Hoofdwegenennet	24.740	27	24.767	10	10	10
Gemiddelde belaste weg	83.435	43.187	126.622	6,4	5,1	5,8
Licht belaste weg	183.895	18.409	202.304	4,1	7,1	4,3
Weg in woongebied	39.466	715.067	754.533	8,1	5,8	5,9
Weg in verblijfsgebied	41.663	563.600	605.263	6,6	5,1	5,2
Fietspaden	94.074	34.626	128.700	7,5	9	7,7
Eindtotaal/gewogen gemiddelde	467.273	1.374.916	1.842.189	5,4	5,5	5,5

De fietspaden en het asfalt met het wegtype 'weg in woongebied' zitten op het kwaliteitsniveau hoog. Licht belaste wegen en wegen in verblijfsgebied zitten gemiddeld op het kwaliteitsniveau laag.

Bij 37% van de asfaltverhardingen is enige vorm van schade waargenomen, bij elementenverharding is dit 60%. Op basis van de schadecijfers is berekend dat de kwaliteit van de wegen in Heemskerk gemiddeld een 5,5 scoort. Dit voldoet nog net aan de landelijke richtlijn van minimaal een 5,5.

Er zijn nog geen nieuwe resultaten wegininspectie beschikbaar. De resultaten van de groot-schalige asfaltwerkzaamheden en werkzaamheden aan elementenverharding in 2017 en 2018 komen nog niet tot uiting in de kwaliteitcijfers.

Kunstwerken

De onderhoudstoestand van de kunstwerken voldoet aan de norm. De grote bruggen en viaducten, zoals de tunnel Laan van Broekpolder, fietstunnel Kleine Houtweg/Binnenduinrandweg en het leidingenviaduct in de aansluiting A9, zijn van recente datum en vereisen nog geen groot onderhoud. De betonnen verkeersbruggen zijn de afgelopen jaren gerenoveerd. Kleinere voetgangersbruggen worden regelmatig geïnspecteerd, groot onderhoud is nog niet noodzakelijk waar nodig wordt klein onderhoud verricht.

Wat gaan we ervoor doen?

Jaarlijks uitvoeren van het onderhoudsprogramma. Het onderhoudsprogramma komt voort uit de weg-inspectie en de maatregelentoets. Door het uitvoeren van het onderhoudsprogramma zal de kwaliteit van verhardingen minimaal op niveau B blijven. Voor de periode van 2018 tot 2022 is het elementenbestek opnieuw aanbesteed.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Uitval van de verlichting. Gevolg toenemende klachten en onveilige situaties.	Financieel: € 1 - € 50.000 Materieel Aansprakelijkheid Imago	Het uitvoeren van preventief onderhoud en het in stand houden van een 24/7 storingsdienst.
Onvoldoende getroffen verkeersmaatregelen bij de uitvoering van wegwerkzaamheden.	Financieel: € 1 - € 50.000 Juridisch Veiligheid Aansprakelijkheid	De verkeersmaatregelen worden uitgevoerd conform de landelijke richtlijnen, hier wordt toezicht op gehouden.

Financiële consequenties

Voor de wegen, straten, pleinen, kunstwerken, straatverlichting en straatmeubilair zijn budgetten voor begrote onderhoudskosten opgenomen in het programma Fysiek domein. Deze lasten en baten zijn als volgt in de begroting opgenomen.

Bedragen in € 1.000						
Producten	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Reclame	0	0	9	10	10	10
Wegen, straten en pleinen	1.625	1.642	1.512	2.224	2.343	2.490
Verkeersmaatregelen	305	297	304	363	321	325
Openbare verlichting	492	712	692	715	732	760
Verbeteren woonomgeving	0	0	0	0	2	2
Totaal Lasten	2.422	2.651	2.517	3.312	3.406	3.587
Reclame	-35	-38	-39	-39	-40	-41
Wegen, straten en pleinen	-17	211	-21	-22	-22	-23
Verkeersmaatregelen	-9	0	0	0	0	0
Openbare verlichting	-128	-140	-141	-141	-144	-147
Totaal Baten	-189	33	-201	-202	-206	-210
Saldo	2.233	2.684	2.317	3.109	3.200	3.377

2. Riolering

Doelstelling en beleidskader

In stand houden van de riolering inclusief alle kolken, rioolaansluitingen, pompinstallaties, randvoorzieningen alsmede het bestaande drainagesysteem.

De algemeen geldende wettelijke kaders als de Waterwet, de Wet milieubeheer en het Gemeentelijk water- en rioleringsplan 2017-2021 (GRP) zijn leidend voor het beheer. Het GRP betreft niet alleen de riolering, maar eveneens de zorgplicht voor regen- en grondwater.

De onderhoudstoestand

De algemene onderhoudstoestand van riolering voldoet over het algemeen aan het vastgestelde kwaliteitsniveau. Kleinschalige gebreken zijn incidenteel, beperkt van omvang en worden binnen de periode van een jaar verholpen. Bij grootschalige vervangingsinvesteringen wordt zoveel mogelijk meegelift met herstructureringsprojecten. Hierdoor wordt onder meer het vervangingstempo bepaald.

De kwaliteit van de pompinstallaties is onder invloed van het regionale gemalenbestek verbeterd. Drainage is opgenomen in het beheerbestand en wordt structureel onderhouden.

Omdat alle riolering inmiddels minstens één keer is geïnspecteerd wordt samen met andere gemeenten gekeken naar een andere manier van inspecteren (ten opzichte van de statische cyclus: één keer in de tien jaar inspecteren), zonder dat de kennis en inzicht over de kwaliteit van de riolering verloren raakt.

Wat gaan we ervoor doen?

Jaarlijks wordt de riolering (inclusief de kolken, pompinstallaties, randvoorzieningen en drainagesystemen) planmatig gereinigd en onderhouden. Indien nodig worden bewoners geïnformeerd over het juiste gebruik van de riolering middels informatiebrieven en -folders.

Algemeen

- Voor de riolering is volledige kostendekkendheid uitgangspunt van beleid (zie ook paragraaf Lokale heffingen).
- De kosten die betrekking hebben op de riolering worden gedekt uit de opbrengst rioolheffingen.
- 20% van de kosten van straatreiniging wordt via de rioolheffing gedekt.
- De afschrijvingslasten van bestaande en toekomstige investeringen worden op basis van annuïteiten berekend.

- De rekenrente voor de rioolinvesteringen is tot en met 2023 vastgesteld op 1,50%.
- Het saldo is gelijk aan de kosten van straatreiniging en overheadkosten die aan de rioolheffing worden toegerekend.

Exploitatie

Bij de begroting wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid. Een eventueel tekort op het product riolering wordt bij de jaarrekening verrekend met de algemene middelen indien de bestemmingsreserve Riolering geen of niet voldoende saldo heeft.

Bestemmingsreserve

- De bestemmingsreserve Riolering wordt bij de jaarrekening aangevuld met het positieve resultaat op het product riolering dat is bereikt uit efficiëncymaatregelen. Eventuele tekorten op het product riolering worden eveneens met de bestemmingsreserve Riolering verrekend.
- De omvang van deze bestemmingsreserve is beperkt.

Voorzieningen

- Voorziening Riolerings GRP.
- Voorziening Verplichtingen riolering.

De voorziening Riolerings GRP wordt jaarlijks aangevuld middels een storting. De voorziening wordt jaarlijks ingezet om vervangingsinvesteringen voor de riolering te bekostigen. Pas als de voorziening niet toereikend is, wordt het resterende bedrag van de vervangingsinvesteringen afgeschreven.

De voorziening Verplichtingen riolering wordt bij de jaarrekening aangevuld met de resterende budgetten vanwege uitstel van (onderhouds)werkzaamheden. Gedurende het nieuwe begrotingsjaar worden zoveel mogelijk uitgestelde werkzaamheden alsnog uitgevoerd, zodat deze voorziening aan het eind van het jaar volledig is aangewend.

Begroting 2020-2023

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Slechte staat van de riolering kan leiden tot gaten in de weg.	Financieel: € 1 - € 50.000 Imago Milieu	Inzicht in onderhoudstoestand door regelmatige inspectie.
Door verstoppingen in het rioolstelsel, belemmering van afvoer van afvalwater.	Financieel: € 1 - € 50.000 Milieu	Regelmatig reinigen om afvoer te kunnen waarborgen en adequaat reageren op verstoppingsmeldingen.
Lekkage van gevaarlijke of verontreinigende stoffen naar de bodem of in het riool	Financieel: € 50.000 - € 200.000 Milieu	Meldingen en klachten adequaat op reageren en zo mogelijk kosten verhalen op veroorzaker.

Financiële consequenties

Voor rioleringswerkzaamheden is budget voor begrote onderhoudskosten opgenomen in het programma Fysiek domein. De lasten en baten zijn, op hoofdlijnen, als volgt in de begroting opgenomen.

Bedragen in € 1.000						
Producten	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Onderhoud kolken	102	116	118	120	121	-124
Riool	390	320	319	324	330	-337
Onderhoud randvoorzieningen	44	40	41	42	43	-44
Rioolheffing, kwijschelding	207	200	200	200	200	-200
Gemeentelijk RioleringsPlan	1.171	1.168	1.203	1.216	1.338	-1.466
Onderhoud pompinstallaties	168	163	167	170	173	-176
Riolering/grondwater	84	79	84	86	88	-89
Inning rioolheffing	40	42	43	44	45	-46
Riool (kosten FZ)	0	31	0	0	0	0
Totaal Lasten	2.205	2.160	2.176	2.202	2.338	-2.481
Inning rioolheffing	0	0	0	0	0	0
Rioolheffing	-3.135	-3.203	-3.294	-3.343	-3.504	3.672
Gemeentelijk RioleringsPlan	0	0	0	0	0	0
Onderhoud kolken	-10	0	0	0	0	0
Riool	-68	0	0	0	0	0
Totaal Baten	-3.213	-3.203	-3.294	-3.343	-3.504	3.672
Saldo	-1.008	-1.043	-1.118	-1.141	-1.165	1.190

3. Oppervlaktewater

Doelstelling en beleidskader

Het doel is zorg dragen voor een goed functionerend watersysteem en voldoen aan de kader-richtlijn water (KRW). Het Gemeentelijk water- en rioleringsplan 2017-2021 (Verbinden met water) is ook leidend voor het waterbeheer.

Het onderhoud van het stedelijk water is door het Hoogheemraadschap overgenomen.

De gemeente blijft verantwoordelijk voor de doorstroming van het water door duikers en roosters. Dit gebeurt door het schoonhouden van de roosters en duikers en indirect door het opruimen van drijfvuil.

Het gewenste onderhoudsniveau is beeldkwaliteit drijfvuil B.

Tabel: beeldkwaliteitsniveau water-oever-drijfvuil

A+	A	B	C	D
				
Er is geen drijfvuil	Er zijn enkele stukjes drijfvuil	Er zijn geen meerdere stukjes drijfvuil	Er is regelmatig drijfvuil op opvallende/ beeld-bepalende locaties	Er is veel drijfvuil op opvallende/ beeld-bepalende locaties

De gemeente is verantwoordelijk voor de beschoeiingen langs de waterkanten (voor zover dat niet privaatrechtelijk met derden is geregeld).

De staat van onderhoud

De gestelde beeldkwaliteit wordt behaald. In 2018 is het meerjarenvervangingsprogramma voor de beschoeiingen vastgesteld. De beschoeiingen die in slechte staat verkeren worden vervangen.

Wat gaan we ervoor doen?

Gedurende het jaar wordt het verwijderen van drijfvuil op beeldkwaliteit B gehandhaafd.

De roosters voor de duikers worden wekelijks schoongemaakt.

Voor 2020 staat het vervangen van ongeveer 1.000 meter beschoeiing in de planning. Waar mogelijk worden er natuurvriendelijke oevers gerealiseerd.

Voorziening

De greppels rondom het archeologische monument Oud-Haerlem moeten nog worden gebaggerd. Dat wordt gecombineerd met de maatregel om de waterpartijen in de Broekpolder met water uit het park Assumburg Oud-Haerlem op peil te houden en in geval van hevige neerslag het water uit het gebied rondom de Lessestraat juist af te voeren richting het watersysteem van park Assumburg Oud-Haerlem.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Verzakking achter de beschoeiing.	Financieel: € 1 - € 50.000 Imago Juridisch/aansprakelijkheid Veiligheid/letsel	Tijdig vervangen van de beschoeiingen (zie plan van aanpak).
Mogelijke overstrooming van vijvers door verstopte duikers en ernstig vervuilde roosters.	Financieel: € 1 - € 50.000 Imago Juridisch/aansprakelijkheid Milieu	Regelmatig inspecteren en reinigen van duikers en roosters.
Kans op vissterfte en/of botulisme door sterk vervuilde of verstopte duikers.	Financieel: € 1 - € 50.000 Imago Juridisch/aansprakelijkheid Milieu	Regelmatig inspecteren en reinigen van duikers.
Schade aan beschermde plant- en diersoorten door onderhoudswerkzaamheden.	Financieel: € 1 - € 50.000 Imago Juridisch/aansprakelijkheid Milieu	Uitvoering door geclassificeerd personeel.
Hoge transportkosten in verband met het ontbreken definitief baggerdepot.	Financieel: € 1 - € 50.000	Tijdige besluitvorming voor een definitief baggerdepot.

Financiële consequenties

Voor het beheer van oppervlaktewater is budget voor begrote onderhoudskosten opgenomen in het programma Fysiek domein. De lasten en baten zijn, op hoofdlijnen, als volgt in de begroting opgenomen.

Bedragen in € 1.000						
Producten	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Duikers	26	41	39	40	40	41
Watergangen en vijvers	268	282	289	292	293	295
Beschoeiing	19	44	61	72	84	95
Baggerprogramma	63	69	70	71	71	73
Totaal Lasten	376	436	459	475	488	504
Saldo	376	436	459	475	488	504

4. Groen, speeltoestellen en kunstobjecten

Doelstelling en beleidskaders

Openbaar groen

Het op een zo efficiënt mogelijke wijze in stand houden van het openbaar groen, bomen en sportvelden en het waarborgen van de veiligheid en de kwaliteit.

In het Groenbeleidsplan en de APV zijn de onderhoudsniveaus voor beplanting en gras bepaald. Het onderhoudsniveau is gesteld op niveau B volgens een landelijk geldende normering. De bomen worden onderhouden op basis van technische inspecties waarbij getoetst wordt op gezondheid en veiligheid.

Speeltoestellen

Uitgangspunt van de speelruimte is dat de speelplekken schoon, heel en veilig moeten zijn. Daarnaast dient de inrichting van de speelplekken uitdagend en veelzijdig te zijn. Uitdaging op de speelplek voorkomt verveling en verkeerd gedrag van kinderen. Hierdoor kunnen ongelukken en/of ongewenst gedrag voorkomen worden.

De algemeen geldende wettelijke kaders zijn het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS) en de bij behorende NEN-normen en het Speelruimtebeleidsplan 2015-2019.

Kunstobjecten

Er is geen specifiek beleid aanwezig voor het onderhoud en beheer van kunstobjecten. Wel is er een Cultuurnota die het beleid voor kunst in zijn algemeenheid beschrijft. Voor de kunst-

objecten is er geen beeldkwaliteit vastgelegd. Jaarlijks vindt er inspectie plaats waarvan de resultaten worden meegenomen in het onderhoudsplan.

De staat van onderhoud

De onderhoudstoestand van openbaar groen en bomen voldoet aan de kwaliteitseisen in het beheerplan (niveau B).

Wat gaan we ervoor doen?

Groen

Bestekmatig onderhoud aan bomen, gazons en beplanting.

Speeltoestellen

Regulier onderhoud op de Cruijff Court en valdempende kunstgras ondergronden. Inspectie, reinigen en onderhouden van de speeltoestellen.

Kunstobjecten

Inspectie, reinigen en poetsen van kunstobjecten.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Kans op letsel en/of schade door uitval van takken en omvallen van bomen door beschadiging en/of bomen die aan het einde van hun levensduur zijn.	Financieel: € 1 - € 50.000 Imago Juridisch/aansprakelijkheid Veiligheid/letsel	Uitvoeren van visuele inspecties.
Zichtbelemmering door te hoog gras in bochten en bij kruispunten.	Financieel: € 1 - € 50.000 Imago Juridisch/aansprakelijkheid Veiligheid/letsel	Zorgdragen voor frequent snoei- en maaiwerk zowel bij particulieren als op openbaar terrein.
Onveilige of niet-deugdelijk onderhouden speelvoorzieningen kunnen leiden tot letsel aan de gebruikers en een negatieve beleving van de burgers.	Financieel: € 1 - € 50.000 Imago Juridisch/aansprakelijkheid Veiligheid/letsel	Strikte inspectie en naleving van de milieuwetgeving en -verordeningen.

Financiële consequenties

Voor groen, spelen en kunst zijn budgetten voor begrote onderhoudskosten opgenomen in programma Sociaal domein en Fysiek domein. De lasten en baten zijn, op hoofdlijnen, als volgt in de begroting opgenomen:

Bedragen in € 1.000

Producten	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Openbaar groen	1.932	2.032	2.000	2.042	2.086	2.162
Begraafplaatsen	281	295	292	295	298	301
Sportvelden	475	465	448	696	376	381
Recreatieve voorzieningen	441	417	443	472	452	485
Totaal Lasten	3.129	3.209	3.183	3.505	3.212	3.329
Begraafplaatsen	-207	-219	-222	-225	-229	-233
Sportvelden	-68	-68	-69	-71	-72	-73
Recreatieve voorzieningen	-64	-65	-65	-66	-68	-70
Totaal Baten	-339	-352	-357	-362	-369	-376
Saldo	2.790	2.857	2.827	3.143	2.843	2.953

5. Accommodaties

Doelstelling en beleidskader

Doelstelling van het beheer en onderhoud is het functioneel en veilig houden van de gemeentelijke accommodaties.

De algemeen geldende wettelijke kaders als het Bouwbesluit en het Gebruiksbesluit alsmede diverse normen zijn leidend voor het beheer en onderhoud. Het gewenste onderhoudsniveau voor alle accommodaties is gesteld op redelijk (niveau 3).

De gemeente houdt toezicht op de onderwijshuisvesting en de staat van het onderhoud en monitort dit via een afgesproken conditiemeting.

De onderhoudstoestand

De onderhoudstoestand bevindt zich op het vastgestelde niveau.

Wat gaan we ervoor doen?

Jaarlijks opstellen en uitvoeren van een uitvoeringsprogramma voor planmatig onderhoud aan alle accommodaties op grond van een meerjarig onderhoudsprogramma.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Veiligheid elektrische installaties in de accommodaties.	Financieel: € 1 - € 50.000 Juridisch/aansprakelijkheid Veiligheid	Iedere vijf jaar worden alle installaties gekeurd en, indien nodig, hersteld.
In oudere accommodaties kan asbest aanwezig zijn waardoor tijdelijke sluiting nodig kan zijn.	Financieel: € 50.000 - € 200.000 Juridisch/aansprakelijkheid Veiligheid	Bij het vermoeden van aanwezigheid asbest, zal conform wet- en regelgeving worden gehandeld.
Achterblijvende huurinkomsten door financiële problemen bij huurders zoals o.a. stichtingen en verenigingen	Financieel: € 50.000 - € 200.000 Juridisch/aansprakelijkheid Imago	controle op financiële situatie stichtingen en verenigingen op basis van actuele jaarrekeningen.

Financiële consequenties

Onderstaande bedragen voor de lasten met betrekking tot de accommodaties zijn inclusief de dotaties in de onderhoudsvoorzieningen. De jaarlijkse uitgaven uit de onderhoudsvoorzieningen zijn opgenomen in het overzicht van de voorzieningen. De lasten en baten zijn, op hoofdlijnen, als volgt in de begroting opgenomen.

Bedragen in € 1.000

Producten	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	VJN 2019	2020	2021	2022	2023
Gymnastiekaccommodaties	228	178	203	207	205	209
Welzijnsaccommodaties	257	224	208	209	208	208
Brandweerkazerne	191	195	195	198	199	201
Kunst cultuuraccommodaties	211	151	140	143	144	146
Sportgebouwen/Waterakkers	423	396	383	385	367	369
Overige accommodaties	95	233	69	70	70	71
Totaal Lasten	4.543	4.551	4.423	4.373	4.310	4.207
Onderwijshuisvesting	-39	-8	-8	-8	-8	-8
Gymnastiekaccommodaties	-83	-26	-48	-49	-51	-53
Welzijnsaccommodaties	-99	-102	-104	-106	-109	-111
Brandweerkazerne	0	0	0	0	0	0
Kunst cultuuraccommodaties	-118	-63	-62	-63	-64	-65
Sportgebouwen/Waterakkers	-203	-185	-189	-192	-196	-201
Overige accommodaties	-65	-62	-52	-53	-54	-55
Totaal Baten	-607	-446	-462	-471	-482	-492
Saldo	3.936	4.106	3.961	3.902	3.828	3.714

D Financieringen

Algemeen

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente maximaal met kort geld mag financieren (rentetypische looptijd korter dan één jaar). In principe worden financieringstekorten zoveel mogelijk gefinancierd met kasgeldleningen. Deze zijn het meest voordelig en geven een grote flexibiliteit. Overigens zijn situaties denkbaar waarbij lange financiering de voorkeur heeft, maar op dit moment is daarvan geen sprake. De mogelijkheid tot het aangaan van kasgeldleningen is gemaximeerd door het instellen van een kasgeldlimiet. Deze limiet is bij ministeriële regeling vastgesteld en bedraagt voor het jaar 2020 8,5% van de begroting. De kasgeldlimiet moet berekend worden bij aanvang van het kalenderjaar en bij wijziging van het percentage.

De kasgeldlimiet voor 2020 bedraagt 8,5% van € 99.000.000 is € 8.415.000.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is opgesteld met als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met een looptijd van een jaar of langer te beperken. Dit houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm voor 2020 bedraagt 20% van € 99.000.000 is € 19.800.000. De huidige leningenportefeuille kent geen renteherzieningen.

Meerjarige ruimte renterisiconorm in schema:

Bedragen x € 1.000				
Omschrijving	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Renteherziening	0	0	0	0
Aflossingen	2.738	2.751	2.533	1.764
Renterisico (1 + 2)	2.738	2.751	2.533	1.764
Renterisiconorm (3)	19.800	19.800	20.000	20.200
Ruimte renterisiconorm (3 - (1 + 2))	17.062	17.049	17.467	18.436

Uit deze tabel blijkt dat gemeente Heemskerk ruimschoots binnen de renterisiconorm blijft. Over het algemeen bestaat de leningenportefeuille uit leningen die lineair worden afgelost waardoor sprake is van een redelijk gelijkmatig aflossingspatroon en geringe renterisico's.

Rentevisie

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid is het verloop van de marktrente. Voor het nemen van beslissingen over het optimaal beleggen van gelden bij het Rijk, het afdekken van risico's en voor het aantrekken van vaste geldleningen is een rentevisie nodig, met dien verstande dat op basis van de huidige prognose van het financieringstekort er in 2020 en 2021 geen geld behoeft te worden aangetrokken.

Gezien de laatste ontwikkelingen op de financiële markten is de verwachting dat rente zowel voor de korte als lange termijn zeer laag blijft en zelfs nog zal dalen ten opzichte van de standen per 1 juli 2019. De verwachting is dat de ECB de economische groei blijft ondersteunen (met een lage rente) om een recessie te voorkomen.

De (korte) geldmarktrente was in 2019 negatief, net als in 2018. De verwachting is dat deze situatie voortduurt. De rente voor 10-jaars-staatsleningen is in de loop van 2019 verder gedaald en zelfs negatief geworden. Op grond van de laatste rentevisies van enkele toonaangevende banken (juni/juli 2019) wordt er vanuit gegaan dat er weinig aanleiding is voor hogere rentes op de kapitaalmarkten.

Onderstaand de percentages die gehanteerd zijn in de begroting van 2020 op basis van de gegevens uit de Kadernota Begroting 2020:

- Verwachting korte rente financieringstekort 0,00%
- Verwachting korte rente financieringsoverschot 0,00%
- Verwachting lange rente financieringstekort 1,50%

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

De meerjarige prognose van de financieringsbehoefte ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000				
Prognose financieringsbehoefte	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Financieringsoverschot/-tekort	-4.500	-9.900	-15.900	-17.500
Kasgeldlimiet	9.000	9.000	9.000	9.000
Prognose aan te trekken kasgeld	4.500	9.000	9.000	9.000
Minimaal aan te trekken lang geld	0	900	6.900	8.500

Het betreft geprognosticeerde financieringstekorten, op grond van de voorgenomen investeringen, aflossing van leningen en de resultaten. De werkelijke overschotten en tekorten kunnen over een jaar gezien pieken en dalen vertonen. Om in het geval van tekorten adequaat te kunnen reageren, rekening houdend met de geprognosticeerde ruimte, wordt het maximaal benodigde mandaat voor het aantrekken van kort geld (kasgeldleningen) en lang geld voor 2020 gelijk gehouden aan de kasgeldlimiet, afgerond: € 9.000.000.

Rentekosten en -opbrengsten financieringsfunctie

Beleggingsportefeuille

Er zijn geen opbrengsten uit belegde gelden begroot.

Lening portefeuille

De gemeente streeft ernaar benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's te beheersen. Bij de financiering van de gemeentelijke activiteiten wordt uitgegaan van integrale financiering. Hierbij wordt gekeken naar de totale financieringsbehoefte.

Tabel: leningen

Bedragen x € 1.000

Lening	Verstrekker	Soort lening	Rente%	1-1-2020	Rente	Aflossing	31-12-2020	Einddatum
1141	BNG	Annuïtair	5,980	422	16	194	228	april 2021
1145	BNG	Lineair	2,415	3.000	56	1.000	2.000	juli 2022
1144	NWB	Lineair	4,918	18.334	861	833	17.500	januari 2041
1146	Prov. Flevoland	Lineair	0,495	4.200	18	700	3.500	maart 2025
				25.956	951	2.727	23.228	

Renteparagraaf

In de renteparagraaf wordt aangegeven welke rentelasten en -baten er zijn en hoe wordt omgegaan met het toerekenen van rente in de begroting.

Met betrekking tot het toerekenen van rente zijn de volgende regels van toepassing:

- Een rentevergoeding over eigen vermogen en/of voorzieningen mag maximaal het gewogen gemiddelde rentepercentage over de aangetrokken leningen bedragen.
- Over de boekwaarden van integraal gefinancierde vaste activa per 1 januari wordt een eenduidige omslagrente berekend die aan de taakvelden wordt toegerekend. Dit percentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.
- Het toerekenen van rente aan de taakvelden vindt plaats via het taakveld Treasury.

Hiertoe worden alle rentelasten en -baten in eerste instantie op het taakveld Treasury geboekt. Dit geldt ook voor de rentelasten en -baten van eventuele projectfinanciering.

In het renteschema hierna wordt inzicht gegeven in de rentelasten, de rentetoerekening aan de begroting en het renteresultaat.

Bedragen x € 1.000				
Renteschema	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Externe rentelasten	951	870	788	877
Externe rentelasten (lang en kort) financieringsbehoefte 2020	0	0	0	94
Externe rentebaten	0	0	0	0
Totaal door te rekenen externe rente	951	870	788	971
Verplicht door te berekenen rente aan grondexploitatie	0	0	0	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	951	870	788	971
Rente over eigen vermogen	738	711	668	638
Rente over voorzieningen	0	0	0	0
Aan taakvelden toe te rekenen (interne en externe) rente	1.689	1.581	1.455	1.610
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente op basis van rente-omslag 1,5% (Kadernota begroting 2020)	1.379	1.381	1.374	1.394
Rentesaldo taakveld treasury	310	200	81	216

Overige risico's

De gemeente heeft de beschikking over een rekening-courant faciliteit bij de BNG van € 3 miljoen en daar bovenop een intra-daglimiet van € 5 miljoen.

Daarboven bestaat de mogelijkheid om dit bedrag aan te vullen met kas- of daggeldleningen voor zover de kasgeldlimiet dit toelaat. Mede hierdoor is het liquiditeitsrisico gering.

Door de invoering van het verplicht schatkistbankieren is het kredietrisico over eventuele overtollige middelen komen te vervallen, de Staat heeft dit risico overgenomen.

Daarnaast is er risico verbonden aan gemeentelijke borgstellingen. Deze borgstellingen komen op twee manieren voor:

1. Directe borgstellingen.
2. Achtervang.

Bij directe borgstellingen staat de gemeente borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die zijn aangetrokken door derden voor activiteiten welke in het

verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak. Het bedrag aan borgstellingen bedroeg ultimo 2018 € 29,9 miljoen.

De achtervang houdt in dat de gemeente samen met het Rijk, een rol speelt in de zekerheidsstructuur van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Door deze structuur is het voor de corporaties mogelijk om tegen een lager rentetarief te kunnen lenen. Mede door de strenge toelatingscriteria en periodieke toetsing door dit fonds loopt de gemeente hierbij een veel lager risico dan bij directe borgstellingen. Ultimo 2018 stond de gemeente als achtervang garant voor € 151 miljoen.

Relatiebeheer

De Bank Nederlandse Gemeenten is de huisbankier van de gemeente Heemskerk. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van diensten van zowel de Rabobank als de ING.

Voor wat het uitzetten van overtollige middelen betreft is vanaf 2014 het zogenaamde schatkistbankieren van kracht hetgeen impliceert dat de gemeente eventuele overschotten moet aanhouden in de kas van het Rijk. Dit vereist een efficiënt rekeningbeheer waarbij de rekeningen niet teveel versnipperd zijn over verschillende banken.

E Bedrijfsvoering

Algemeen

Bedrijfsvoering is het stelsel van sturen en beheersen van de primaire en ondersteunende processen dat wordt ingezet ter realisering van de organisatiedoelstellingen. Daarbij vormen doelmatig- en doeltreffendheid, wet- en rechtmatigheid een belangrijk uitgangspunt. Daarnaast streeft de gemeente er naar de taken en werkzaamheden transparant, integraal en duurzaam uit te voeren.

In de context van een toegankelijke, participerende en betaalbare overheid, worden de burgers en bedrijven zo goed mogelijk bediend en adviseert de organisatie haar dagelijks bestuur op een deskundige en integrale wijze.

Heemskerk wil een goede werkgever zijn. Een organisatie waarbinnen medewerkers, stagiaires en trainees de mogelijkheid wordt geboden hun talenten (verder) te ontplooien. De medewerkers leveren met plezier en een hoge mate van betrokkenheid en verantwoordelijkheid een zinvolle bijdrage aan het beter en efficiënter maken van de gemeente Heemskerk. Gedurende de komende jaren ligt binnen Bedrijfsvoering de nadruk voornamelijk op het implementeren van de organisatievisie, het verder optimaliseren van de planning- en control cyclus

en het moderniseren van de technische infrastructuur. Tevens ligt de focus op verbeteren van de efficiency en effectiviteit met behulp van digitalisering en vereenvoudiging van processen. Daarbij krijgt de wettelijke taak op het gebied van gegevensbescherming de nodige aandacht.

Bedrijfsvoering heeft betrekking op de volgende ondersteunende onderdelen binnen de ambtelijke organisatie:

- Personeel & organisatie.
- Planning, control & financiën.
- Informatievoorziening, informatie- en communicatietechnologie (ICT).
- Gegevensbescherming.
- Juridische kwaliteitszorg.
- Communicatie.
- Inkoop.

Personeel & Organisatie

Uitwerking organisatievisie en strategisch HR

In 2018 is de nota Organisatievisie 2018-2022 Een wendbare organisatie vastgesteld. Uitgangspunt is een wendbare, betrouwbare en dienstverlenende organisatie te zijn, gericht op mens en omgeving. Met 'wendbaar' wordt bedoeld dat de organisatie in staat is zich aan te passen aan de veranderende omgeving en inzet van mensen en middelen biedt die nodig zijn om de maatschappelijke en bestuurlijke opgave te realiseren. De strategie is dat er de komende jaren van buiten naar binnen wordt gewerkt, zodat er zo goed mogelijk aan de veranderende omgeving kan worden aangepast.

In het kader van de organisatievisie is een nieuwe organisatiestructuur opgesteld. Met het vaststellen hiervan zijn nieuwe functies van domeinmanager en teamleider ingevoerd en is het strategisch management en concernsturing versterkt. Het strategisch personeelsbeleid dat in de zomer van 2019 is opgesteld, wordt komende jaren in lijn met de organisatievisie uitgewerkt. Opleiding, competentie-ontwikkeling, werving & selectie en mobiliteitsbeleid zijn daarin ondersteunend om meer 'van buiten naar binnen' te werken.

Garantiebanen

De overheid heeft met organisaties voor werkgevers en werknemers een banenafspraken gemaakt. Deze afspraak houdt in dat begin 2026 er in totaal 125.000 banen zijn bijgekomen voor mensen met een arbeidsbeperking, waarvan 25.000 banen in de overheidssector. In het coalitieakkoord is aangegeven dat de gemeente een voorbeeldfunctie heeft en gericht vacatures beschikbaar stelt. De gemeente Heemskerk voldoet momenteel aan haar verplichting

voor het in dienst nemen van mensen met een beperking. Voor 2020 geldt een verplichting van 8,2 fte, rekening houdende met de huidige bezetting gaat het om een uitbreiding van 0,6 fte.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
De huidige personeelsbezetting dreigt in kwantitatieve en kwalitatieve zin uit de pas te gaan lopen ten opzichte van hetgeen van onze organisatie in een snel veranderende omgeving wordt gevraagd.	Personeel Financieel	Strategische personeelsplanning biedt aanknopingspunten om te komen tot een optimale personeelsbezetting waarmee op een slagvaardige wijze doelstellingen, nu en in de toekomst, kunnen worden behaald.

Planning & Control

Doelstelling van planning & control is het, rekening houdend met wetgeving en interne beleidsregels, voorzien in kwalitatief hoogwaardige transparante informatie benodigd door het bestuur bij de uitoefening van haar kaderstellende, controlerende en uitvoerende rol. Daarom wordt ingezet op een goede (interne) dienstverlening middels transparante begroting, jaarrekening en periodieke rapportages.

Optimalisatie van de planning- & controlcyclus is een continu proces dat aandacht vraagt. Het doel is het vergroten van het sturend vermogen van de producten binnen de planning- & controlcyclus en de daarbij behorende processen met gebruik van de diverse systemen. De nadruk binnen het financieel beheer ligt op de transparantie en betrouwbaarheid van de informatie en integrale afstemming binnen de beleidsuitvoering met budgethouders en management.

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) dient binnen de externe wet- en regelgeving als leidraad. Om binnen de financiële activiteiten te blijven voldoen aan alle wettelijke bepalingen, worden de ontwikkelingen binnen het Bbv periodiek in beeld gebracht en doorgevoerd. Diverse wijzigingen worden doorgevoerd, waarmee de begroting en jaarrekening in overeenstemming blijven met de regelgeving en de gewenste transparantie.

Vanaf april 2019 is de gemeente verplicht om leveranciers de mogelijkheid te bieden om elektronische facturen in te kunnen dienen. Hiervoor zijn aanpassingen in systemen en processen doorgevoerd; leveranciers zullen worden gestimuleerd via deze weg hun facturen in te gaan dienen.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Geen adequaat beheer van de financiële middelen.	Financieel Juridisch	Gezien het belang van de publieke dienstverlening en de bedragen die hierin omgaan zijn kaders gesteld waaraan het financieel beheer, de verantwoording, het intern toezicht en het extern financieel toezicht bij instellingen met een publiek belang ten minste moeten voldoen.

Informatievoorziening, informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Informatiebeleid

Het inzetten van informatie- en communicatietechnologie (ICT) is geen doel op zich maar dient bij te dragen aan dienstverlening en een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering. Conform de regionaal door de raden vastgestelde informatievisie volgen we de landelijke ontwikkelingen nauwgezet vanuit de positie van slimme volger.

Onder de noemer Samen Organiseren werken gemeenten, en dus ook Heemskerk, onder VNG-vlag aan het bouwen van een gemeentelijke gemeenschappelijke infrastructuur (GGI). Dit door gemeenten uitbesteed en besloten netwerk, is de basis voor contact met de digitale buitenwereld.

Ook vinden onder VNG-vlag aanbestedingen van generieke software- of hardwarevoorzieningen steeds meer in gezamenlijkheid plaats. Denk hierbij aan mobiele en vaste telefonie, multifunctional printing, callcenter software, gebruik Microsoft software etc.

Datagedreven werken

Bij veel gemeenten staat datagedreven werken hoog op de agenda. Gemeenten beheren erg veel gegevens, maar zijn nog onvoldoende in staat deze effectief te benutten.

Bij de gemeente Heemskerk worden stappen gezet om meer datagedreven te gaan werken. Het combineren van data en het slim gebruiken hiervan moet bijdragen aan betere beleidsvoorbereiding en -uitvoering.

Technische infrastructuur

In 2020 wordt de technische infrastructuur op onderdelen gefaseerd gemoderniseerd, met name de werkplekken worden weer up-to-date gebracht gaan. Ook wordt steeds meer software in de cloud aangeboden.

De benodigde middelen zijn opgenomen in de Meerjarenplanning 2020-2023. Met deze vernieuwingsslag wordt er tevens ingespeeld op de ontwikkelingen in de markt.

Gegevensbescherming

Het beveiligen van informatie en het beschermen van gegevens heeft een hoge prioriteit. Naast technische en juridische invalshoeken gaat het ook om houding en gedrag van iedereen die met gegevens omgaat. Continue wordt gewezen op het bewust omgaan met informatie en privacygevoelige gegevens en systemen. Leidraad is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Daarnaast worden de adviezen en voorbeelden van de Informatiebeveiligingdienst (IBD) en VNG opgevolgd. Via de ENSIA methodiek wordt aan de gemeenteraad en diverse ministeries verantwoording afgelegd.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Uitval van informatiesystemen en daarbij behorend gegevensverlies of het in openbaarheid geraken van privacygevoelige gegevens.	Aansprakelijkheid Imago Juridisch	Opstellen van beschrijving van de organisatie en verantwoordelijke personen voor integrale beveiliging (personen, gebouwen, materieel en informatie). Protocol informatiebeveiliging.
Implementatie van nieuwe ICT-systemen verloopt niet als gepland.	Aansprakelijkheid Juridisch	Een duidelijke planning met ingebouwde ijkmomenten waaraan duidelijke voortgangseisen worden gesteld.
Bedrijfsvoering wordt meer afhankelijk van geautomatiseerde processen. Deze processen worden ondersteund via het netwerk door allerlei systemen. Bij uitval van deze systemen komt de dienstverlening in gevaar.	Aansprakelijkheid Imago Juridisch	Om deze kwetsbaarheid te beperken zijn op systeem-netwerkniveau maatregelen getroffen om de gegevens zeven dagen x 24 uur beschikbaar te hebben om de continuïteit van onze dienstverlening te borgen. Op applicatieniveau zijn afspraken gemaakt met leveranciers om eventuele storingen in systemen en/of koppelingen op een zo kort mogelijke termijn te verhelpen. Het aanbrengen van wijzigingen in systemen vindt plaats aan de hand van vastgestelde protocollen.

Juridische kwaliteitszorg

Juridische kwaliteitszorg richt zich op het systematisch borgen en verbeteren van de juridische kwaliteit van gemeentelijke producten, diensten en handelingen. In 2020 blijft de inzet op het optimaliseren van processen en het up-to-date houden van het regelingenbestand een aandachtspunt. Verder ligt de focus op de rechtmatigheidsonderzoeken en het verbeteren van de juridische kennis in de organisatie.

Communicatie

Communicatie richt zich meer en meer op de dialoog en interactiviteit met inwoners, bedrijven, organisaties en andere groepen. Luisteren en aansluiten bij de belevingswereld van inwoners

is daarbij de basishouding. Het inzetten van gevarieerde communicatiemiddelen is essentieel en sluit aan bij de diversiteit van de inwoners. Social media (Facebook, Instagram, Twitter en Whatsapp) worden net als de meer traditionele kanalen (telefoon, brief, e-mail, bezoek, persoonlijk contact) gebruikt om met elkaar in gesprek te gaan en informatie uit te wisselen. De laagdrempeligheid van sommige kanalen maakt dat gemeente, bestuur en inwoners makkelijker dichterbij elkaar komen.

Digitale dienstverlening groeit nog altijd. Het voordeel is dat mensen op een tijdstip dat het hen uitkomt diensten kunnen aanvragen, informatie kunnen ophalen of formulieren kunnen inleveren. Tegelijkertijd is er oog voor de inwoners, die niet voldoende digitaal vaardig zijn. Zij kunnen ondersteuning krijgen bij de online dienstverlening.

Inkoop

Sinds 1 januari 2018 is de gemeente Heemskerk aangesloten bij Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK). RIJK ondersteunt en adviseert de gemeente Heemskerk met inkoop en aanbesteden. Op basis van het inkoopjaarplan wordt de ondersteuning vanuit RIJK bepaald, zo kan optimaal gebruik worden gemaakt van de expertise op de verschillende terreinen. Doelstelling is dat alle inkopen en aanbestedingen zowel rechtmatig, doelmatig, duurzaam, diervriendelijk als fair trade worden uitgevoerd. De algemene wettelijke kaders liggen verankerd in landelijke wetgeving en lokale regelgeving.

Kernbegrippen binnen het proces van inkoop en aanbesteden zijn integriteit, zakelijk en professioneel opdrachtgeverschap, optimale prijs – kwaliteit verhouding en administratieve lastenverlichting.

Risico's

Omschrijving	Kwantificering/Categorie	Beheersmaatregel
Binnen de inkoop en met name de naleving van Europese aanbestedingsregels kan er sprake zijn van tekortkomingen in het beheer. Deze worden vooral veroorzaakt door de implementatie van de nieuwe complexe Aanbestedingswet, die ook geldt voor overheidsopdrachten onder de EU-drempelwaarden.	Aansprakelijkheid Imago Juridisch	Verdere digitalisering van het inkoopproces verhoogt de transparantie van het inkoopproces.

F Verbonden Partijen

Algemeen

Algemeen beleid

Het kader rondom het nemen van beslissingen over (regionale) samenwerking, de verbonden partij, is vastgelegd in de notitie Verbonden partijen gemeente Heemskerk 2015. In deze notitie is de strategische visie rondom verbonden partijen opgenomen. Verder zijn daarin regels opgenomen rond de verschillende fasen die een verbonden partij kent rond: het oprichten (afwegingskader), sturing en controle (governance) en evalueren/beëindigen van deelname. Onderdeel hiervan is dan ook het verkrijgen van informatie over risicobeheersing.

De paragraaf Verbonden partijen is om twee redenen van belang voor de raad:

1. De verbonden partijen voeren beleid uit, dat de gemeente in principe ook zelf kan (blijven) doen, maar dat in deze gevallen is overgedragen aan de verbonden partij. De gemeente blijft de uiteindelijke verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. De raad blijft nog steeds een kaderstellende en controlerende taak bij de programma's houden. De verbonden partijen spelen een rol bij het realiseren van de beleidsdoelstellingen zoals deze in de programma's zijn opgenomen. In deze paragraaf wordt de koppeling tussen de verbonden partijen en deze beleidsdoelstellingen gelegd. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat de algemene doelstelling van de gemeente in relatie met de verbonden partijen moet zijn het openbare belang behartigen ofwel de publieke taak uitoefenen. Wat de publieke taak is, bepaalt de raad en daarbij kunnen de volgende vragen aan de orde komen:
 - Wat is de bijdrage van de verbonden partij aan de uitvoering van de gemeentelijke programma's?
 - Waarom dient de gemeente dit belang te behartigen?
 - Gaat het om een belang dat zonder bemoeienis van de gemeente niet naar behoren wordt gediend?
2. Ook is het van belang mogelijke externe en interne ontwikkelingen over de verbonden partijen in ogenschouw te nemen. Belangrijke ontwikkelingen kunnen zijn:
 - (Voornemens tot) het aangaan van relaties met nieuwe partijen.
 - (Voornemens tot) het beëindigen van relaties met bestaande partijen.
 - Een wijziging van de doelstelling van een verbonden partij.
 - Een (komende) wijziging van de eigenheid van de verbonden partij als gevolg van fusie of integratie.
 - Een afwijking van de voorgenomen of gerealiseerde activiteiten en prestaties.
 - Wetswijzigingen.

In de raad van 2 februari 2017 zijn de aanbevelingen van de rekenkamercommissie besproken over de versterking sturing verbonden partijen. Deze aanbevelingen zijn overgenomen en de stand van zaken wordt via de P&C-cyclus meegenomen.

Provinciaal beleid

De provincie Noord-Holland heeft in de Kaderbrief financieel toezicht 2019 nog een aantal algemene aandachtspunten meegegeven voor de verbonden partijen. Het gaat dan bijvoorbeeld om thema's als het werken met een meerjarenbeleidsplan met een reële (meerjaren) begroting. De gemeente dient in haar meerjarenbegroting rekening te houden met de ontwikkelingen bij de verbonden partijen. Verder gaat het om, goed inzicht houden in de financiële risico's/weerstandscapaciteit van een verbonden partij. Zo nodig risico's op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen bij onvoldoende weerstandscapaciteit en partijen die de risico's geheel of gedeeltelijk afwenden op de deelnemers.

Goed bestuur (governance)

Met het op afstand zetten van één of meerder taken van de gemeente in verbonden partijen, moet de gemeente het toezicht op verbonden partijen inrichten. De ene verbonden partij heeft meer risico's dan andere verbonden partijen, waardoor het benodigde toezicht per verbonden partij verschilt.

Andere thema's in dit verband zijn sturen, beheersen en verantwoorden.

Van belang is hierbij een goede procesgang van de besluitvorming rond bijvoorbeeld P&C-informatie en regionale afstemming (ambtelijk en bestuurlijk). Nadere aandacht heeft ook het beheersen van risico's en het weerstandsvermogen van een verbonden partij. In de P&C-informatie is dit inmiddels in zijn algemeenheid een onderdeel bij de verbonden partijen.

Voor 15 april dienen de gemeenschappelijke regelingen de voorlopige jaarrekening en ontwerp-begroting (incl. kaders) aan de deelnemers toe te sturen, zodat de gemeente tijdig over de informatie beschikt en zo nodig de raad een zienswijze kan afgeven. Het Algemeen bestuur van de GR dient tijdig besluiten te nemen over de definitieve jaarrekening en begroting en deze stukken in te sturen naar de provincie respectievelijk het Rijk indien de provincie deelneemt (de jaarrekening uiterlijk voor 15 juli en de begroting voor 1 augustus).

Op grond van art. 15 Bbv bevat de paragraaf verbonden partijen tenminste:

- a. De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen.
- b. De lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:

1. Gemeenschappelijke regelingen.
2. Vennootschappen en coöperaties.
3. Stichtingen en verenigingen.
4. Overige verbonden partijen.

In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen (verkorte versie):

- De wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang ermee gediend wordt; het belang aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar.
- Informatie over vermogen en resultaat.
- Eventuele risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Verder is onder het programma de betrokkenheid van de verbonden partijen bij de realisatie van de doelstellingen binnen het programma vermeld (volgens art. 8, lid 3b Bbv).

In de notitie Verbonden partijen (oktober 2016) van de commissie Bbv wordt ingegaan op een bewustwording van gemeenten van de governance aspecten en het optimaal benutten van de instrumenten van bestuur en toezicht. Deze notitie is leidraad van handelen.

Inleiding verbonden partijen

Organisaties met een bestuurlijk belang en een maatschappelijk of algemeen belang

Volgens een aanbeveling Commissie Bbv dienen de organisaties benoemd te worden die de gemeente structureel en in overwegende mate bekostigt via een of meer geldstromen (zoals subsidie en dergelijke) en waarin de gemeente een bestuurlijk belang heeft. Dit gezien het maatschappelijke of algemene belang en de mogelijke risico's. In Heemskerk is er geen sprake van een dergelijk belang.

Overige informatie samenwerking

Er bestaan diverse overige samenwerkingen op basis van convenanten e.d, zoals met de Metropool regio Amsterdam (MRA, raad 15-12-2016). De doelstelling van de MRA is het versterken van een toekomstbestendige economische ontwikkeling en hoogwaardige leefbaarheid van de MRA.

Informatie per verbonden partij

Voor een tweetal gemeenschappelijke regelingen geldt een wettelijk verplichte deelname:

- o.l. Veiligheidsregio Kennemerland volgens de Wet veiligheidsregio's.
- o.l. Omgevingsdienst IJmond volgens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Per verbonden partij is hierna nadere informatie opgenomen.

De lijst van de verbonden partijen

Volgens de definitie van verbonden partijen in het Bbv heeft de gemeente Heemskerk de volgende verbonden partijen:

1. Veiligheidsregio Kennemerland

Programma 1 Bestuurlijk domein	Veiligheidsregio Kennemerland
Webadres	www.vrk.nl
Vestigingsplaats	Haarlem
Verplichte deelname	Ja, respectievelijk Wet veiligheidsregio's en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Deelnemende partijen	Gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Burgemeester mw. A.E.H. Baltus en wethouder dhr. Q.J.A. Rijke
Behartigd openbaar belang	Het college heeft de volgende taken aan het bestuur van de Veiligheidsregio overgedragen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises. 2. Het adviseren van het bevoegd gezag met betrekking tot risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald. 3. Het adviseren van het college over de brandweertaak. 4. Het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van rampenbestrijding en crisisbeheersing. 5. Het instellen en in stand houden van een brandweer. 6. Het instellen en in stand houden van een GHOR. 7. Het voorzien in de meldkamerfunctie. 8. Het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel. 9. Het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder 4, 5, 6, en 7 genoemde taken. 10. Publieke gezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg.
Visie op de verbonden partij	Zorgdragen voor bescherming van burgers tegen onveilige situaties en het adequaat optreden op het moment dat zich een ramp voordoet. Niet alleen de Veiligheidsregio vervult hierin een belangrijke taak. Ook de deelnemende gemeenten dragen verantwoordelijk voor bijvoorbeeld opvang en verzorging.
Beleidsvoornemens 2020-2023	<p>De activiteiten van de Veiligheidsregio (VRK) liggen in het verlengde van de doelstellingen van de gemeente Heemskerk op het gebied van veiligheid en gezondheid.</p> <p>Er staat een evaluatie van de Wet veiligheidsregio's op het programma van het Rijk. Daarin is onder andere aandacht voor het omgaan met nieuwe risico's, zoals klimaatverandering en extreem weer, kunstmatige intelligentie, digitale ontwrichting en de samenwerking over de grenzen van de regio's heen.</p> <p>Duurzaamheid is een belangrijk speerpunt voor alle gemeenten in de regio. In 2020 zullen resultaten van de doorvertaling van duurzaamheid naar de VRK duidelijk aanwijsbaar moeten worden.</p>

Een selectie van de strategische doelen van de VRK:

Strategische doelen Publieke gezondheid:

- Het doelmatig en doeltreffend uitvoeren van wettelijke taken en het bieden van speciale arrangementen voor lokale behoeften t.b.v. de Publieke Gezondheid
- Het handhaven en bouwen aan het vertrouwen in de samenleving dat adequaat wordt gehandeld in het geval dat risico's zich aandienen ten aanzien van de Publieke Gezondheid.

Strategische doelen Jeugdgezondheidszorg:

- Veilig en gezond opgroeien van alle kinderen in Kennemerland.
- Proactief inspelen op behoeften van gemeenten en ouders op het gebied van jeugdgezondheidszorg.

Strategische doelen Brandweerzorg:

Brandveilige samenleving door minder branden.

- Realiseren van een goede balans tussen mens en werk in het streven naar duurzame inzetbaarheid.

Strategische doelen Ambulancezorg:

- Het leveren van hoogwaardige Ambulancezorg.
- Leveren van meerwaarde aan partners (RAV Kennemerland, acute ketenzorg, opgeschaalde zorg en GGD).

Strategische doelen Geneeskundige hulporganisatie in de regio (GHOR)

- De crisisorganisatie staat 24x7 paraat voor de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises.

Strategische doelen Zorg en Veiligheidshuis Kennemerland:

- Bijdrage leveren aan veiligheid (beleving) in de regio Kennemerland door vermindering (herhaling) criminaliteit en overlast.

Wijziging belang	Het belang van de gemeente Heemskerk is niet gewijzigd.				
Bedragen x € 1.000					
Financiële gegevens	2019	2020	2021	2022	2023
Eigen vermogen	2.885	2.372	2.109	2.095	2.081
Vreemd vermogen	34.346	36.543	34.938	34.677	33.915
Resultaat voor bestemming	18	390	201	281	89
Financiële bijdrage van de gemeente	3.023	3.023	3.023	3.023	3.023
Bron	Ontwerp-programmabegroting 2020 VRK				
Toelichting financiële gegevens					
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen	De berekende weerstandscapaciteit bedraagt 0,7. Op basis van de door het Nederlands Instituut voor Risicomanagement (NAR) opgestelde matrix wordt aangegeven dat dit onvoldoende is. De VRK stelt dat deze ratio recht doet aan de opvatting dat gemeenten, als verantwoordelijke voor de verbonden partij, ook een aandeel hebben te nemen als risicodragers.				

2. Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM)/de Buitenlanden

Programma 2 Sociaal domein	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM)/de Buitenlanden
Webadres	www.alkmaarder-enuitgeestermeer.nl
Vestigingsplaats	Uitgeest
Verplichte deelname	Nee
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Provincie Noord-Holland en de gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Heiloo, Uitgeest en Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder dhr. A.W.M. Schoorl
Behartigd openbaar belang	<p>Het Recreatieschap zet zich in voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het verzekeren van een evenwichtige ontwikkeling van de recreatie en de watersport op en rondom het meer en aangrenzende gebieden. Het tot stand brengen, bewaren en onderhouden van het landschap in het recreatiegebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer en De Buitenlanden. <p>De doelstelling kan worden samengevat als 'duurzaam in stand houden van natuur- en recreatiegebieden, gericht op oeverrecreatie en watersport, ten behoeve van bewoners uit de omliggende gemeenten en wijde regio'.</p> <p>Vanaf 2008 is de gemeenschappelijke regeling RAUM uitgebreid met de nieuwe recreatiegebieden De Buitenlanden en De Omzoom, als onderdeel van het Strategisch Groenproject IJmond tot Zaanstad. Door het wegvallen van een deel van de rijks gelden ten behoeve van de ontwikkeling van dit gebied, vindt nu slechts een gedeeltelijke aanleg plaats. De nadruk ligt hierbij op recreatieve verbindingen (IJ-Z).</p>
Visie op de verbonden partij	Bevordering van goede mogelijkheden voor het recreëren in de buitenruimte vanuit de omliggende woongebieden en met de daaraan verbonden leefbaarheid voor alle bewonersgroepen, voldoende voorzieningen voor dagrecreatie voor alle groepen van de bevolking, waaronder het gebruik van strand, duingebied, volkstuinen, het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en De Buitenlanden.
Beleidsvoornemens 2020-2023	Het Recreatieschap draagt zorg voor het behoud van de openheid van het natuurhistorische karakter en de ontwikkeling van het gebied. Het RAUM wil zich meer profileren als watersporthart van de regio. De activiteiten en beleidsvoornemens van het RAUM liggen in het verlengde van de doelstelling met betrekking tot recreatie van de gemeente Heemskerk. De gemeente Heemskerk ondersteunt de ontwikkeling van nieuwe wandel- en vaarroutes en fietsverbindingen tussen de recreatiegebieden.

Wijziging belang

Bedragen x € 1.000

Financiële gegevens	2019	2020	2021	2022	2023
Eigen vermogen	755	823	894	967	1.043
Vreemd vermogen	740	774	854	948	1.069
Resultaat voor bestemming	-319	102	150	168	196
Financiële bijdrage van de gemeente	68	87	89	91	93

Bron	Programmabegroting RAUM 2020 Programmabegroting BTL 2020
------	---

Toelichting financiële gegevens

Voor het RAUM en voor de Buitenlanden Y-Z is door het Recreatieschap een aparte Programmabegroting 2020 opgesteld. Hieronder volgt een specificatie van de bedragen zoals deze zijn opgenomen in de Begrotingen 2020 (Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen

Algemene reserve RAUM € 45
Algemene reserve Y-Z € 778

Vreemd vermogen

Bestemmingsreserve nog te bepalen RAUM € 500
Bestemmingsreserve Vervanging en Vernieuwing Y-Z € 274

Resultaat

RAUM € 34
Y-Z € 68

Welke financiële bijdrage levert de gemeente

RAUM € 33
Y-Z € 12

Ontwikkelingen RAUM

- Indexering 2020 is vastgesteld op 2,8%.
- Conform besluit AB 2016/6 wordt vanaf 2017 gedurende vijf jaar jaarlijks de participantenbijdrage opgehoogd met 2,5% om het tekort voor groot onderhoud en vervangingsinvesteringen ad € 270.000 terug te dringen.
- Korting tarieven Recreatie Noord-Holland (RNH): In de Programmabegroting 2020 is een korting van 2% op de tarieven van RNH verwerkt.
- Terughoudend met verstrekken aanvullende opdrachten waar in de begroting in 2019 geen rekening mee is gehouden.
- Verder implementeren maatregelen om de meerjarenraming groot onderhoud vervangingen in evenwicht te brengen met de beschikbare middelen door te bezuinigen en inkomsten te werven conform besluiten.

Ontwikkelingen Y-Z

- Indexering 2020 is vastgesteld op 2,8%.
- Korting tarieven Recreatie Noord-Holland (RNH): In de programmabegroting 2020 is een korting van 2% op de tarieven van RNH verwerkt.
- Verlaging Provinciale bijdrage: De Provincie heeft de afgelopen jaren het financiële gat (door de bezuinigingen van het Rijk) in de participantenbijdrage opgevangen. Op 4 juli 2018 heeft het Algemeen bestuur besloten akkoord te gaan met de wens van de provincie om haar participatiebijdrage voor het IJ-Z gebied per 1 januari 2019 te verlagen. In 2019 zal de bijdrage van de provincie van 75% naar 65% dalen en in 2020 naar 50,1%. Verspreid over twee jaar wordt de verlaagde Provinciale bijdrage herverdeeld over de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Zaanstad. De laatste verlaging van 65% naar 50,1% is in participantenbijdrage voor 2020 verwerkt.

In 2018 en 2019 zijn er de nodige financiële wijzigingen doorgevoerd op basis van de nieuwe Bbv. Deze hebben invloed op het investeringsplan en de reserves van het schap. Er zijn vier reserves: De Algemene reserve, de bestemmingsreserve Nog te bepalen, de Algemene reserve IJ-Z en de bestemmingsreserve Vervanging en Vernieuwing IJ-Z. Daarnaast is er voor de beide deelgebieden een voorziening groot onderhoud in het leven geroepen.

Algemene reserve (Raum)

Deze reserve wordt gebruikt om lopende uitgaven te dekken en kleine tegenslagen op te vangen. De geïnventariseerde risico's voor het schap zijn gekwantificeerd op € 460.000. Bij risico's groter dan de Algemene reserve dienen de participerende gemeenten in voorkomende gevallen garant te staan.

Bestemmingsreserve 'nog te bepalen' (Alkmaarder- en Uitgeestermeer)

Uit deze reserve wordt het eventuele positieve of negatieve resultaat, na afrekening van het jaar, toegevoegd respectievelijk onttrokken.

Voorziening groot onderhoud (Alkmaarder- en Uitgeestermeer en IJ tot Z). Voor beide schappen wordt een voorziening groot onderhoud ingesteld. Deze is gebaseerd op het vastgestelde actuele beheerplan waarin het onderhoudsniveau en de daarmee gemoeide kosten zijn opgenomen. Het huidige beheerplan is berekend op basis van het huidige beheerniveau (gemiddeld niveau B, zoals beschreven in CROW kwaliteitscatalogus 2016).

Algemene reserve Y-Z

In het AB van 26 november 2009 is besloten een Algemene reserve en bestemmingsreserve Vervanging en Vernieuwing IJ-Z te vormen. De Algemene reserve IJ-Z is gevormd om schommelingen in het exploitatiesaldo op te kunnen vangen.

Bestemmingsreserve Y-Z

De bestemmingsreserve Vervanging en Vernieuwing IJ-Z is gevormd ten behoeve van investeringen in vervanging en vernieuwing in de groengebieden die in beheer zijn bij het recreatieschap. De weerstandscapaciteit heeft betrekking op de middelen en mogelijkheden waarover het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer beschikt om niet begrote kosten te dekken. De risico's die zich kunnen voordoen bij het RAUM zijn in 2018 opnieuw geïnventariseerd en gekwantificeerd. De uitwerking hiervan is als bijlage opgenomen in de jaarrekening 2018. Vanaf 2016 dienen volgens wijzigingen in de Bbv een aantal kengetallen te worden vermeld, zoals opgenomen in onderstaande tabel. Door de beperkte gerealiseerde voorzieningen wordt de noodzakelijke hoogte van deze reserve met de financiële adviseurs van de deelnemers vastgesteld.

Risico's waarvoor
geen maatregelen zijn
getroffen

3. Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten regio Zuid- en Midden-Kennemerland

Programma 2 Sociaal domein	Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten regio Zuid- en Midden-Kennemerland
Webadres	
Vestigingsplaats	Haarlem
Verplichte deelname	Nee/deels
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (een gemeenschappelijk orgaan niet zijnde een openbaar lichaam c.q. geen rechtspersoon)
Deelnemende partijen	Gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder dhr. A.W.M. Schoorl
Behartigd openbaar belang	Deze regeling behartigt het belang van een centrale registratie voor de uitvoering van de Leerplichtwet 1969 en de Wet regels inzake Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. De gemeente Haarlem is aangewezen als centrumgemeente.
Visie op de verbonden partij	Ten behoeve van uitvoering van de wet is een uitvoeringsorganisatie ingesteld voor het verzorgen leerlingenadministratie en verzuimmeldingen via digitale verwerking. Scholen in de regio melden verzuim op identieke wijze aan.
Beleidsvoornemens 2020-2023	Uitvoering geven aan de ambities zoals verwoord in de notitie Vervolg aanpak Voortijdig Schooluitval van jongeren 2019 t/m 2022.
Wijziging belang	Niet van toepassing

Bedragen x € 1.000

Financiële gegevens	2019	2020	2021	2022	2023
Eigen vermogen					
Vreemd vermogen					
Resultaat voor bestemming					
Financiële bijdrage van de gemeente	21	22	22	23	23

Bron

Toelichting financiële gegevens	De gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude is per 1 januari 2019 uitgetreden uit de Gemeenschappelijke Regeling. De uittreding gaat gepaard met frictiekosten. Hiervoor is met die gemeente een afkoopsom voor percelen 1, 2 en 3 over vijf jaar afgesproken. Deze afkoopsom zal de komende vijf jaar worden ingezet om te voorkomen dat de resterende gemeenten geconfronteerd worden met een financieel nadeel als gevolg van de uittreding (conform artikel 32, lid 6, van de Gemeenschappelijke Regeling).
---------------------------------	--

Risico's waarvoor
geen maatregelen zijn
getroffen

4. IJmond Werkt!

Programma 2 Sociaal domein	IJmond Werkt!
Webadres	www.IJmondwerkt.com
Vestigingsplaats	Beverwijk
Verplichte deelname	Nee
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Deelnemende partijen	Gemeente Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder mw. A. van Dijk en wethouder Q.J.A. Rijke
Behartigd openbaar belang	IJmond Werkt! is de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie van de vier IJmondgemeenten die uitvoering geeft aan de re-integratietaken in het kader van de participatie voor mensen, met of zonder arbeidsbeperking, die maximaal twee jaar van de arbeidsmarkt afstaan en voert de re-integratie taken voor de Wsw uit en Nieuwe Beschut Werk (NBW).
Visie op de verbonden partij	De economische zelfstandigheid en maatschappelijke participatie bevorderen en voorkomen van sociaal isolement van een ieder die niet in de eigen bestaansmiddelen kan voorzien door betrokkenen te stimuleren tot werk met ondersteuning van een geschikt aanbod van instrumenten en activiteiten.
Beleidsvoornemens 2020-2023	Het beleid richt zich erop om zoveel mogelijk mensen met of zonder arbeidsbeperking aan het werk te helpen. IJmond Werkt! onderhoudt intensieve contacten met het bedrijfsleven om (garantie)banen te realiseren. Zij doen dit vanuit het Werkgevers Service Punt (WSP). Het WSP is een belangrijke schakel tussen het bedrijfsleven en werkzoekenden. De activiteiten van IJmond Werkt! liggen in het verlengde van de beleidsvoornemens van de gemeente Heemskerk. Op 21 februari 2017 is de Uitgangspuntennotitie Participatiewet IJmond Werkt! 2017-2021 vastgesteld. Deze notitie en het opgestelde werkplan dat toegevoegd is aan de begroting vormen voor de komende jaren de basis van de samenwerking tussen IJmond Werkt! en de gemeenten. De financiële vertaling van de uitgangspunten is jaarlijks terug te vinden in de (meerjaren)begroting en het jaarverslag. De ervaringen van de afgelopen jaren, de uitwerking van een aantal efficiencymaatregelen en diverse landelijke ontwikkelingen hebben gezorgd voor de totstandkoming van de geformuleerde uitgangspunten.
Wijziging belang	Het belang bedraagt 25,651%. De gemeente Uitgeest is voornemens om uit de Gemeenschappelijke regeling te treden. Het is onduidelijk wanneer dit gebeurt. Dit heeft gevolgen voor het belang van de overige gemeenten.

Bedragen x € 1.000

Financiële gegevens	2019	2020	2021	2022	2023
Eigen vermogen	1.761	1.567	1.373	1.179	985
Vreemd vermogen	3.250	3.190	3.138	3.075	2.944
Resultaat voor bestemming					
Financiële bijdrage van de gemeente	4.568	4.354	4.334	4.320	4.234

Bron Primaire begroting 2020 en Meerjarenraming 2021 t/m 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling IJmond Werkt!.

Toelichting financiële gegevens	Re-integratiebudget (bedragen x € 1.000)
	2019 € 1.086
	2020 € 1.114
	2021 € 1.123
	2022 € 1.149
	2023 € 1.149

Bijdrage Wsw
2019 € 3.386
2020 € 3.092
2021 € 3.030
2022 € 2.938
2023 € 2.938

Extra financiële bijdrage op tekort Wsw
2019 € 96
2020 € 148
2021 € 181
2022 € 233
2023 € 237

Het eigen vermogen bestaat uit de bestemmingsreserves en de Algemene reserve. De Algemene reserve is gemaximeerd tot een bedrag van € 500.000. De financiële bijdrage bestaat uit 90% van het P-budget van het Participatiebudget ter uitvoering van de re-integratie activiteiten. IJmond Werkt! ontvangt het totale Wsw-budget. Het betreft de budgetten zoals opgenomen in de Septembercirculaire 2017 plus een extra bijdrage (raadsvergadering 21 december 2017). Hierop zijn de Primaire begroting 2018 en de Meerjarenraming 2019 t/m 2022 van IJmond Werkt! gebaseerd.

Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen	<ul style="list-style-type: none"> De oplopende kortingen op het Wsw-budget. Hiervoor is in 2018 een onderzoek gestart en de verwachting is dat in 2019 het plan van aanpak, wat hierop volgt, wordt uitgevoerd om de tekorten te reduceren. Terug melding van Wsw kandidaten die gedetacheerd zijn. Verminderde LIV subsidie. Teruglopende inkomsten uit activiteiten. Mogelijk tekort op het re-integratiebudget.
---	--

5. Omgevingsdienst IJmond

Programma 3 Fysiek domein

Webadres	www.odijmond.nl
Vestigingsplaats	Beverwijk
Verplichte deelname	Ja, respectievelijk Wet veiligheidsregio's en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht/overige taken: nee
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Deelnemende partijen	Gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest, Velsen, Haarlem, Purmerend en Beemster, Bloemendaal, Edam-Volendam, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Wormerland en Zandvoort alsmede de provincie Noord-Holland
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder G.J.W de Vries en wethouder mw. A. van Dijk
Behartigd openbaar belang	Omgevingsdienst IJmond heeft tot doel het zo effectief en efficiënt mogelijk voorbereiden, waaronder (gevraagd en ongevraagd) adviseren en het (laten) uitvoeren van de integrale milieutaken van de deelnemers. Daarbij maken de Omgevingsdienst en de deelnemende gemeenten toetsbare afspraken over de omvang en de kwaliteit van de te leveren producten en diensten, evenals de daaraan verbonden kosten. In navolging van de afspraak tussen het Rijk, het interprovinciaal overleg (IPO) en de vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) om regionale uitvoeringsdiensten (RUD) op te richten, fungeert de Omgevingsdienst sinds 1 januari 2013 als uitvoeringsdienst voor de gemeenten die bij de Omgevingsdienst zijn aangesloten. Voor deze gemeenten voert de Omgevingsdienst minimaal de milieuhandhaving van zware bedrijven en de ketenhandhaving asbest en grond uit (het zogenaamde basistakenpakket). In het kader van de decentralisatie van de handhavingstaken zijn de provinciale bedrijven in de aangesloten gemeenten ook bij de Omgevingsdienst ondergebracht. De Provincie heeft ook de bevoegdheid voor de vergunningverlening, toezicht en handhaving inzake de Wet bodembescherming gemandateerd aan de Omgevingsdienst voor het werkgebied van de Omgevingsdienst. Naar aanleiding van een wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, zijn de gemeenten die het basistakenpakket lieten uitvoeren op basis van een dienstverleningsovereenkomst per 1 mei 2017 toegetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling.
Visie op de verbonden partij	Het behouden en, waar mogelijk, verbeteren van de milieukwaliteit waarbij duurzaamheid en leefbaarheid als standaard centraal staan. In het Milieubeleidsplan 2014-2018 van de gemeente is duurzaamheid in drie thema's onderverdeeld: een beter klimaat, samen met inwoners en bedrijven en gemeente als voorbeeld. Vanwege het verlopen van dit Milieubeleidsplan zal voor de periode 2019 tot en met 2022 een nieuw Milieubeleidsplan vastgesteld worden waaraan vanaf 2019 uitvoering gegeven wordt. In het plan zullen de ontwikkelingen zoals de energietransitie inclusief het landelijk klimaatakkoord, klimaatadaptatie en de circulaire economie zijn opgenomen. Specifiek voor het aardgasvrij maken van de bestaande bouw wordt uitvoering gegeven aan het energietransitieplan die thans in wording is. Voor het verbeteren van de kwaliteit van fysieke leefomgeving zijn beleidsnotities vastgesteld op het gebied van milieuhandhaving, lucht, geluid, Schiphol, bodem en externe veiligheid. Ten aanzien van deze wettelijke taken is de ambitie om (blijvend) aan de wettelijke normen te voldoen.

Beleidsvoornemens 2020-2023	De Omgevingsdienst IJmond heeft zelf geen beleidsdoelstellingen en is een uitvoerende dienst. Wel heeft de Omgevingsdienst een doelstelling ten aanzien van de uitvoering van haar taken. Per deelnemende gemeente wordt voor een periode vier jaren een Milieubeleidsplan geschreven. De activiteiten en beleidsvoornemens van de Omgevingsdienst liggen in het verlengde van de doelstelling met betrekking tot het milieubeleid van de gemeente Heemskerk. De gemeente Heemskerk heeft zijn voornemens in een beleidsplan verwoord. Vanwege het verlopen van dit Milieubeleidsplan zal een nieuw Milieubeleidsplan voor de periode 2019-2023 worden opgesteld.				
Wijziging belang	Is gewijzigd i.v.m. nieuwe deelnemers. Het belang van de gemeente bedraagt nu 10,5% op basis van de nieuwe verdeelsleutel 2017-2019.				
Bedragen x € 1.000					
Financiële gegevens	2019	2020	2021	2022	2023
Eigen vermogen	428	396	370	3.443	317
Vreemd vermogen	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700
Resultaat voor bestemming					
Financiële bijdrage van de gemeente	471	519	532	542	555
Bron	Conceptbegroting 2020 Omgevingsdienst IJmond				
Toelichting financiële gegevens	<p>Eigen vermogen 2020:</p> <p>Algemene reserve € 260</p> <p>Bestemmingsreserves € 168</p> <p>De bijdragen voor 2020 zijn doorgerekend op basis van de nieuwe verdeelsleutel 2019-2021. Dit leidt ertoe dat de bijdragen van de deelnemers, die deel uitmaken van deze onderlinge verdeelsleutel, zijnde Beverwijk, Haarlem, Heemskerk, Provincie Noord-Holland, Uitgeest en Velsen, niet alleen verschillen van 2019 door de stijging van 3,8%, 20 maar ook door de wijzigingen in deze onderlinge verdeelsleutel. In totaal en voor de overige deelnemers (vaste omvang BTP-en) bedraagt de stijging precies 3,8%.</p>				
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen	Niet van toepassing				

6. Afvalschap IJmond-Zaanstreek (en Huisvuilcentrale HVC)

Programma 3 Fysiek domein	Afvalschap IJmond-Zaanstreek (en Huisvuilcentrale HVC)
Webadres	
Vestigingsplaats	Velsen
Verplichte deelname	Nee
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Deelnemende partijen	Gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder dhr. G.J.W. de Vries
Behartigd openbaar belang	Het Afvalschap IJmond-Zaanstreek (AIJZ) heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten Zaanstad, Velsen, Beverwijk en Heemskerk te behartigen met betrekking tot het beheer van de aandelen van de N.V. HVC en alles wat daartoe dienstbaar is. En daarnaast een doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord beheer van afvalstoffen en het ontwikkelen van beleid en uitvoering op het terrein van preventie en hergebruik. De taken van het AIJZ zijn beperkt tot de taken die behoren bij het aandeelhouderschap van HVC; het via het bestuur van het AIJZ adviseren van de voorzitter van het AIJZ om een standpunt te bepalen namens het AIJZ in de Algemene Vergadering van HVC. Het AIJZ levert samen met het Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West- Friesland (CAW) een commissaris binnen de raad van commissarissen van HVC. De HVC verwerkt het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten. De deelname in HVC kan op indirecte wijze bijdragen, maar is niet per definitie de gemeentelijke partner om de gemeentelijke (duurzaamheid)doelen te realiseren.
Visie op de verbonden partij	Ter verwezenlijking van de doelstelling draagt het AIJZ zorg voor de be- en verwerking van de door de deelnemende gemeenten aan AIJZ overgedragen afvalstoffen die AIJZ vervolgens ter be- verwerking aanbiedt aan HVC. Daarnaast beheert AIJZ de aandelen van gemeenten Zaanstad, Velsen, Beverwijk en Heemskerk in de NV Huisvuilcentrale NH (HVC). Het AIJZ bezit 529 aandelen, zijnde 18,15% van het totaal aan aandelen HVC. Het in het aandelenkapitaal gestort eigen vermogen bedraagt € 45,45 per aandeel. De overige financiering vindt plaats met geleend geld waar de aandeelhoudende gemeenten garant voor staan. Heemskerk staat garant voor 12,5% van de aandelen AIJZ (ofwel 2,3% van het totaal aan gegarandeerde leningen). De totale omvang gegarandeerde lening ultimo 2016 bedroeg € 600 mln. Aandeelhouders staan op basis van een gezamenlijke aandeelhouders(ballotage) overeenkomst ook garant voor eventuele verliezen van HVC, de betaling van rente en aflossing voor de geldleningen die HVC is aangegaan.
Beleidsvoornemens 2020-2023	Onderzoek vindt plaats om het aandelenbezit over te dragen aan de GR Reinunie. Daarna kan opheffing van de GR AIJZ plaatsvinden.
Wijziging belang	Niet van toepassing.

Bedragen x € 1.000

Financiële gegevens	2019	2020	2021	2022	2023
Eigen vermogen	35	35	35	35	35
Vreemd vermogen					
Resultaat voor bestemming					
Financiële bijdrage van de gemeente	1	1	1	1	1

Bron	Jaarrekening 2018 en concept Begroting 2020
Toelichting financiële gegevens	Gegevens voor 2020 en verder nog niet bekend. Deze worden momenteel opnieuw berekend in verband met het uitreden van Zaanstad uit de Gemeenschappelijke regeling AIJZ.
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen	

7. ReinUnie

Programma 3 Fysiek domein	ReinUnie
Webadres	
Vestigingsplaats	Heemskerk
Verplichte deelname	Nee
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Deelnemende partijen	Gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder dhr. G.J.W. de Vries en wethouder mw. A. van Dijk
Behartigd openbaar belang	De gemeenschappelijke ReinUnie heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers te behartigen die verband houden met de koopovereenkomst tussen ReinUnie en NV HVC alsmede het financieel beheer van het onroerend en roerend goed. Daarnaast wordt gestreefd naar de bevordering van gemeenschappelijke standpuntbepaling van de deelnemers op het gebied van afvalverwerking en reiniging.
Visie op de verbonden partij	Ondanks dat de concessie van de uitvoeringsovereenkomst is afgelopen, wordt de regeling vanuit de signing- en closingbinder (overeenkomst tot koop en verkoop van activa en passiva) met betrekking tot de ReinUnie nog in stand gehouden totdat de regeling is opgeheven.
Beleidsvoornemens 2020-2023	Onderzoek vindt plaats naar het overdragen van de aandelen HVC, die nu door de GR AIJZ worden aangehouden, naar de GR Reinunie.
Wijziging belang	Het beheren van deze huur, financiering en andere overeenkomsten en het gemeenschappelijk bepalen van standpunten voor zover het onderwerpen betreft op het gebied van afvalbeheer, zijn de activiteiten van de gemeenschappelijke regeling.

Bedragen x € 1.000					
Financiële gegevens	2019	2020	2021	2022	2023
Eigen vermogen					
Vreemd vermogen	3.500	3.300	3.100	2.900	2.700
Resultaat voor bestemming	4				1
Financiële bijdrage van de gemeente	5	5	5	5	5
Bron	Jaarrekening 2019 en Begroting 2020				
Toelichting financiële gegevens	Voor de financiering van het onroerend goed is een langlopende lening afgesloten met de Reinunie NV (onderdeel van HVC). De jaarlijkse bijdrage heeft betrekking op de beheerskosten van de regeling.				
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen					

8. Grondexploitatie maatschappij Broekpolder (GEM) (CV/BV)

Programma 3 Fysiek domein	Grondexploitatie maatschappij Broekpolder (GEM) (CV/BV)
Webadres	
Vestigingsplaats	Beverwijk
Verplichte deelname	Nee
Rechtsvorm	Commanditaire en Besloten vennootschap
Deelnemende partijen	Gemeenten Heemskerk en Beverwijk, AM BV en Heijmans Vastgoed BV
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder dhr. G.J.W de Vries
Behartigd openbaar belang	"Unieke samenwerking gemeenten" De Broekpolder ligt op het grondgebied van de gemeenten Heemskerk en Beverwijk. Deze beide gemeenten hebben hun krachten gebundeld teneinde een wijk te ontwikkelen met kwaliteit en toekomstwaarde. Niet alleen voor de bouw van de wijk, maar ook voor wat de voorzieningen betreft, worden in samenwerking plannen gemaakt en werkzaamheden uitgevoerd.
Visie op de verbonden partij	Bij de ontwikkeling van de Broekpolder werken de gemeenten Heemskerk en Beverwijk samen met projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties. Voor dit Publiek-Private Samenwerkingsverband (PPS) is speciaal de GEM opgericht die plannen ontwikkelt en bewaakt en de grond bouw- en woonrijp maakt.
Beleidsvoornemens 2020-2023	De gemeenten Beverwijk en Heemskerk hebben het gezamenlijke Projectbureau Broekpolder ingesteld. Dit projectbureau werkt binnen de daartoe opgerichte Grondexploitatie maatschappij Broekpolder (GEM) samen met de marktpartijen aan de ontwikkeling en de realisatie van De Broekpolder. De voor de ontwikkeling in 1999 aangegane Samenwerkingsovereenkomst eindigde per 31 maart 2014. Per diezelfde datum is de Afwikkelingsovereenkomst aangegaan die voorziet in de gezamenlijke ontwikkeling van de per die datum nog niet uitgegeven kavels. Deze overeenkomst eindigt op 1 oktober 2019. Zo spoedig mogelijk daarna wordt de GEM CV geliquideerd. De gemeente Heemskerk bezit aandelen in de GEM Broekpolder.

Wijziging belang	Niet van toepassing.				
Bedragen x € 1.000					
Financiële gegevens	2019	2020	2021	2022	2023
Eigen vermogen					
Vreemd vermogen					
Resultaat voor bestemming					
Financiële bijdrage van de gemeente					
Bron					
Toelichting financiële gegevens					
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen					

9. Grondexploitatie maatschappij Herstructurering Heemskerk

Programma 3 Fysiek domein	Grondexploitatie maatschappij Herstructurering Heemskerk
Webadres	
Vestigingsplaats	Heemskerk
Verplichte deelname	Nee
Rechtsvorm	CV Vennootschap
Deelnemende partijen	Gemeente Heemskerk en Woonopmaat
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder dhr. Q.J.A. Rijke
Behartigd openbaar belang	De gemeente Heemskerk en stichting Woonopmaat hebben hun krachten gebundeld teneinde acht (oorspronkelijk elf) projectlocaties binnen de gemeente Heemskerk te (her)ontwikkelen in een CV. De herontwikkeling omvat de sloop van verouderde sociale huurwoningen en de ontwikkeling en realisatie van onder meer sociale huurwoningen en koopwoningen. Ook wordt het openbaar gebied ingericht. In samenwerking worden plannen voor de locaties gemaakt en werkzaamheden uitgevoerd.
Visie op de verbonden partij	De gemeente en de stichting zijn overeengekomen hun samenwerking bij de (her) ontwikkeling van de acht (oorspronkelijk elf) projectlocaties uit te (doen) voeren door middel van de inmiddels opgerichte GEM Herstructurering Heemskerk, ook wel de Tweede Tranche Herstructurering (TTH) genoemd. De GEM houdt zich bezig met de locatieontwikkeling: de ontwikkeling van de deelgebieden, in hoofdzaak bestaande uit grondverwerving, de sloop van de bestaande gebouwen, sanering, het vervaardigen van een wijkontwikkelingsvisie, het bouwrijp maken en woonrijp maken en de uitgifte van bouw kavels. Partijen delen de risico's evenredig met betrekking tot de grondexploitatie. De GEM wordt vormgegeven door het in het leven roepen van een CV Tweede Fase Heemskerk en daaronder liggend drie Bv's, de Gemeente Heemskerk BV, GEM Herstructurering Heemskerk Beheer BV en Woonopmaat BV.

Beleidsvoornemens 2020-2023	In 2010 is de Tweede Tranche Herstructurering gestart. In 2013 zijn de projectlocaties De Velst en de Debora Bakelaan en in 2015 is het project Coornhertstraat ontvlochten uit de Tweede Tranche Herstructurering, waarna nog acht locaties resterend. Van de resterende acht locaties zijn er zeven gereed. De laatste locatie, de Simon van Haerlemstraat, is in ontwikkeling. Naar verwachting vindt afronding plaats in 2020/2021.				
Wijziging belang	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan in het belang dat de gemeente in de GEM Herstructurering heeft. De gemeente Heemskerk BV heeft een belang van 49% in de CV Tweede Fase, Woonopmaat BV heeft ook een belang van 49% in de CV en de GEM Herstructurering Heemskerk Beheer BV heeft een belang van 2% in de CV Tweede fase.				
Bedragen x € 1.000					
Financiële gegevens	2019	2020	2021	2022	2023
Eigen vermogen					
Vreemd vermogen					
Resultaat voor bestemming					
Financiële bijdrage van de gemeente					
Bron					
Toelichting financiële gegevens	Voor de TTH wordt geen geprognosticeerde balans opgesteld. De gegevens voor 2019 zijn afkomstig uit de concept Jaarrekening 2018.				
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen	Gelet op de eindfase van de TTH en de beperkte risico's zijn er geen risico's die niet binnen het geprognosticeerde resultaat opgevangen kunnen worden.				

10. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Programma 1 Bestuurlijk domein	NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Webadres	
Vestigingsplaats	Den Haag
Verplichte deelname	Nee
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (NV)
Deelnemende partijen	Diverse overheden en instellingen die werk doen op het gebied van maatschappelijk belang. Het aandelenpakket bedraagt € 55.690.720
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Gemeente Heemskerk is aandeelhouder
Behartigd openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. De gemeente Heemskerk heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op aandelen die de gemeente bezit. De lasten van inwoners zo laag mogelijk houden door het aantrekken van leningen ofwel het aantrekken van financieringsmiddelen tegen een zo laag mogelijk rentepercentage.
Visie op de verbonden partij	De lasten van burgers zo laag mogelijk houden door het aantrekken van leningen ofwel het aantrekken van financieringsmiddelen tegen een zo laag mogelijk rentepercentage.
Beleidsvoornemens 2020-2023	BNG Bank wil een relevante speler zijn in de financiering van Nederlandse decentrale overheden en in de sectoren wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. Wat betreft langlopende kredietverlening wil de bank rendabel voorzien in meer dan de helft van de langlopende kredietvraag van deze klantengroepen. BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar een redelijk rendement. Dit rendement komt via dividend ten goede aan de aandeelhouders, uitsluitend overheden, en in het verlengde daarvan aan de samenleving.
Wijziging belang	Op de gemeentelijke balans zijn aandelen in de BNG opgenomen voor een bedrag van € 19.305. Dit is tevens het risicobedrag.
<i>Bedragen x € 1.000.000</i>	
Financiële gegevens	2018
Eigen vermogen	4.991
Vreemd vermogen	132.518
Resultaat voor bestemming	337
Financiële bijdrage van de gemeente	
Bron	Jaarverslag BNG 2018
Toelichting financiële gegevens	Genoemde bedragen zijn in miljoenen.
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen	

11. Stichting Rijk

Algemene dekkingsmiddelen	Stichting Rijk				
Webadres	www.stichtingrijk.nl				
Vestigingsplaats	Heemstede				
Verplichte deelname	Nee				
Rechtsvorm	Stichting				
Deelnemende partijen	Gemeenten: Beverwijk, Bloemendaal, Castricum, De Ronde Venen, Diemen, Heemskerk, Heemstede, Hillegom, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oostzaan, Ouder-Amstel, Teylingen, Uitgeest, Uithoorn, Velsen, Wormerland.				
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Gemeentesecretaris dhr. J.S.W. Ozenga				
Behartigd openbaar belang	Stichting RIJK is een collectief waarin gemeenten samenwerken bij het vormgeven van inkoop en aanbesteding binnen hun organisaties.				
Visie op de verbonden partij	Het samenwerkingsverband zorgt voor een efficiëntere en effectievere uitvoering van de inkoop- en aanbestedingsprocessen.				
Beleidsvoornemens 2020-2023	Optimale ondersteuning bieden vanuit de verschillende kennisteam van RIJK met een duidelijke focus op social return on investments (SROI) en circulaire economie door middel van doel-en rechtmatig inkopen.				
Wijziging belang					
Bedragen x € 1.000					
Financiële gegevens	2019	2020	2021	2022	2023
Eigen vermogen	83	83	83	83	83
Vreemd vermogen	193	193	193	193	193
Resultaat voor bestemming					
Financiële bijdrage van de gemeente	146	146	146	146	146
Bron	Concept-begroting 2020 Stichting Rijk.				
Toelichting financiële gegevens					
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen	Bij het voordoen van een calamiteit of een incident wordt ingeschat dat het vrije deel van de Algemene reserve niet toereikend zal zijn en in het ongunstigste geval zullen deelnemende partijen in de lasten meedragen.				

G Grondbeleid

Algemeen

Grondbeleid is een uitvoeringsinstrument dat kan worden ingezet ter realisering van ruimtelijk beleid. De gemeente is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitvoeren van een evenwichtig grondbeleid. Binnen het grondbeleid wordt rekening gehouden met de uitgangspunten van de Woonvisie. Daarbij gaat het om concrete uitvoerende taken waaronder verwerving en beheer, bouw- en woonrijp maken, gronduitgifte, kostenverhaal, samenwerking, grondexploitaties, programma en kwaliteit, reserves en voorzieningen, sturing en verantwoorden van en over risico's. Er worden drie vormen van grondbeleid onderscheiden: namelijk actief grondbeleid, passief grondbeleid en samenwerking met externe partijen. Onder de laatste vorm valt ook het faciliterend grondbeleid.

Doelstelling van deze paragraaf is het verschaffen van inzicht in het gemeentelijk grondbeleid. Hierbij komen achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan bod:

- 1 De visie op het grondbeleid in relatie tot realisatie van programmadoelstellingen.
- 2 De beleidsuitgangspunten.
- 3 Kaderstelling.
- 4 Wat gaan we er voor doen?
- 5 Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de grondexploitaties.
- 6 Nieuwe complexen.
- 7 Het verwachte verloop van de reserves en voorzieningen.
- 8 Verbonden partijen.
- 9 Risico's.

Context en achtergronden

In het Coalitieakkoord 2018-2022 wordt gestreefd naar:

Woningbouw

Het vergroten van het woningaanbod en het stimuleren van de doorstroming op de woningmarkt. Dit zou bereikt kunnen worden door:

- Gewenste woningbouwlocaties op te nemen in de ruimtelijke structuurvisie voor de gemeente.
- Faciliteren van locaties voor het realiseren van nieuwe woningen, middels grondverkoop en/of inrichting van het openbaar gebied.
- Particuliere initiatieven voor eigenbouw, splitsing van bestaande woonpercelen en woningen.
- Een gedifferentieerd woningaanbod voor uiteenlopende inkomensgroepen.

Duurzaamheid, infrastructuur en milieu

Bij nieuwe bouwprojecten zal duurzaamheid en energietransitie een prominente rol krijgen. Daarnaast wordt er bij nieuwe ontwikkelingen in de openbare buitenruimte rekening gehouden met verbetering en uitbreiding van infrastructuur en voorzieningen te treffen voor flora en fauna.

1. Visie: wat wil de gemeente met grondbeleid bereiken?

Het grondbeleid wordt ingezet om gewenste en toekomstige ontwikkelingen te realiseren en om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van onder meer de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. Dit wordt gestimuleerd door het uitvoeren van lopende plannen en het ontwikkelen van nieuwe plannen.

2. Beleidsuitgangspunten

Het ruimtelijke beleid van de gemeente richt zich onder andere op het herinrichten van de openbare ruimte naar een meer klimaatbestendige duurzame leefomgeving voortvloeiend uit de herontwikkeling en/of herstructurering van bestaande gebieden.

Voor gewenste ruimtelijke ontwikkelingen op privaat terrein stelt de gemeente Heemskerk zich faciliterend op. Dit heet publiek-private samenwerking ook wel faciliterend grondbeleid. Voor deze samenwerking kunnen onder meer anterieure overeenkomsten worden afgesloten vanwege kostenverhaal voor de herinrichting van de openbare ruimte waarin de onderstaande ambitie wordt meegenomen. Het streven is om in 2050 een klimaatbestendige en water robuuste gemeente te zijn, waarin natuur en recreatie op een veilige manier gecombineerd zijn en waarin het openbaar groen een belangrijke component is om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen.

Bij sommige locaties is het wenselijk om actief grondbeleid toe te passen. Dit houdt in, dat de situatie kan ontstaan, dat de gemeente opstallen en/of gronden wenst te verwerven om uitvoering te kunnen geven aan haar ruimtelijk beleid. De gemeente Heemskerk kiest voor de optie om actief grond en opstallen te verwerven indien noodzakelijk, dit is strategisch grondbeleid. Slagvaardig handelen bij grondverwerving is belangrijk om uitvoering te kunnen geven aan ruimtelijk beleid.

Voor de complexen die de gemeente in exploitatie neemt is het uitgangspunt dat de grondexploitaties minimaal sluitend dienen te zijn. Dit neemt niet weg dat ruimtelijke belangen zodanig groot kunnen zijn dat wordt besloten om een verliesgevende exploitatie te starten.

Bij een geprognoseerd verlies op een grondexploitatie dient direct een voorziening te worden getroffen ter grootte van dit volledige verlies conform het Besluit begroting en verantwoording (Bbv).

De grondexploitaties vallen onder de Vennootschapsbelastingplicht, hiervoor worden fiscaal grondexploitatie-overzichten opgesteld voor aangifte. Het resultaat van de in deze paragraaf verwachte toekomstige resultaten zijn exclusief Vennootschapsbelasting.

3. Kaderstelling

Door Heemskerk vastgestelde beleidskaders met betrekking tot grondbeleid zijn:

- Nota Grondbeleid gemeente Heemskerk 2019-2022.
- Nota Grondprijsbeleid 2019-2022.
- Beleidsregel grondprijzenbrief 2019.

Wettelijke kaders zijn onder meer: de Wet ruimtelijke ordening (waaronder de grondexploitatiewet), Besluit ruimtelijke ordening, Wet voorkeursrecht gemeenten, Onteigeningswet, de Wet Markt en Overheid, de Bbv (Besluit begroting en Verantwoording) en de daarop gebaseerde notities van de commissie Bbv en met ingang van 1 januari 2016 de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen. Als gevolg van de voorgenomen inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet in 2021, wordt voor grondbeleid een aparte Aanvullingswet grondeigendom verwacht.

4. Wat gaan we ervoor doen?

In Heemskerk heeft het uitvoeren van grondbeleid binnen de kaders onder meer tot gevolg dat:

- Lopende ontwikkelingen worden uitgevoerd en daar waar mogelijk afgerond (bijvoorbeeld herstructurering, Waterakkers-Lunetten, De Velst, De Trompet, Assumburg-Oud Haerlem).
- Plannen worden voorbereid ter zake nieuwe ontwikkelingen zoals Tolhek en Stationsomgeving.
- (Strategische) gronden en gebouwen, die in eigendom zijn bij de gemeente, worden beheerd casu quo uitgegeven.
- Strategische gronden worden verworven, indien noodzakelijk; diverse gronden worden uitgegeven middels het opstellen van diverse overeenkomsten (verkoop, verhuur, erfpacht, recht van opstal, pacht), alsmede het toezicht houden op de uitvoering van deze overeenkomsten.
- Rapportage en verantwoording over de lopende grondexploitaties en niet in exploitatie genomen gronden worden voorgelegd bij begroting, jaarrekening, voor- en najaarsnota.

Tevens worden de projectstatusrapporten ruimtelijke projecten opgesteld en op de projectenkaart vermeld.

- Bij een ruimtelijke ontwikkeling op eigen (private) grond is er geen sprake van een grondexploitatie, maar zijn er wel aanpassingen aan de bestaande openbare ruimte nodig. De gemeente faciliteert hierbij en maakt voor deze dienstverlening kosten zoals voorbereiding van het bestemmingsplan, de aanleg voor openbare voorzieningen en het houden van toezicht. Deze kosten kan de gemeente verhalen op de ontwikkelaar.

5. Actuele prognose grondexploitaties

Jaarlijks worden de grondexploitaties herzien. Vanaf 2019 wordt gebruik gemaakt van de Percentage of Completion methode (POC-methode). Deze methode is nu wettelijk verplicht en houdt in dat bij meerjarige exploitaties beoordeeld moet worden of van tussentijdse winstrealisatie sprake is.

In onderstaande tabel verwacht verloop onderhanden werk zijn de verwachte eindresultaten opgenomen die bij de herziening van de grondexploitaties in 2018 zijn vastgesteld.

Tabel: Verwacht verloop onderhanden werk meerjarig (bouwgrond in exploitatie)

Bedragen x € 1.000					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2018	Verwachte kosten	Verwachte opbrengsten	Verwacht eindresultaat	Verwachte einddatum
Waterakkers -Lunetten	-640	493	-600	-747	1 januari 2020
De Trompet	-428	653	-1.779	-1.554	1 januari 2020
Assumburg Oud-Haerlem	-2.616	845	-1.347	-3.118	1 januari 2021
De Velst	-576	1.724	-3.321	-2.173	1 januari 2020
Totaal *	-4.260	3.715	-7.047	-7.592	

N.B. Met een minteken (-) voor het bedrag wordt een voordeel aangeduid.

Voor alle complexen is nog geen resultaat meegenomen in de Begroting 2020/meerjarenraming.

*Het verwachte eindresultaat is voor heffing van de eventuele verschuldigde Vennootschapsbelasting. De Exploitatie GEM Tweede tranche herstructurering is niet bij het totaal inbegrepen.

6. Nieuwe complexen

Tolhek

In 2016 is gestart met het bepalen van de ontwikkelingsrichting. Hiervoor is een bestemmingsreserve beschikbaar gesteld. Er zijn enkele ontwikkelmogelijkheden onderzocht maar bij de keuze voor de ontwikkeling is nader onderzoek nodig. De verwachting is dat in 2020 meer bekend zal zijn over de mogelijke ontwikkeling.

Stationsgebied

In 2018 heeft een stedenbouwkundig bureau een ruimtelijke visie op hoofdlijnen voor de herontwikkeling van het stationsgebied, voor zowel de korte als de lange termijn, opgesteld. In 2019 is er een eerste participatieronde geweest en is de visievorming verder opgepakt.

De vervolgstappen in het proces zijn de volgende:

- Het uitwerken van de maatregelen voor de korte termijn (het aanpassen van de stationspleinen) tot een ontwerp en realisatie van dat ontwerp.
- Het uitwerken van de ruimtelijke visie in een stedenbouwkundig plan met beeldkwaliteitsplan; daarbij worden ook de tijdens de informatiebijeenkomst gemaakte opmerkingen en overige reacties betrokken.

Debora Bakelaan

Eind 2017 is de samenwerkingsovereenkomst (SOK) herstructurering Debora Bakelaan en omgeving met Woonopmaat gesloten.

Verwacht wordt dat de drie flats in de eerste helft van 2020 gesloopt zijn.

De bouw van de eerste twee nieuwe woontorens zijn gepland in het voorjaar van 2020 en de derde woontoren in het najaar van 2020.

7. Verwacht verloop van de reserves en voorzieningen

Voor 2020 en volgende jaren zijn de volgende reserves en voorzieningen beschikbaar.

- Bestemmingsreserve verplichtingen Tweede Tranche Herstructurering (TTH).
- Bestemmingsreserve Procesbegeleiding TTH.
- Bestemmingsreserve Tolhek.
- Bestemmingsreserve Grondbeleid, -beheer.

Bestemmingsreserve verplichtingen TTH

Jaarlijks ontvangt de gemeente gelden van de GEM TTH voor werkzaamheden ten behoeve van de realisatie van de plannen. Deze middelen worden gereserveerd omdat deze ontvangsten en uitgaven veelal niet binnen een kalenderjaar worden gerealiseerd.

Bestemmingsreserve Procesbegeleiding TTH

Deze bestemmingsreserve is ingesteld in 2010. Deze reserve wordt gebruikt voor de ambtelijke inzet. Deze reserve is voor de procesbegeleiding. Deze reserve is toereikend voor de resterende periode.

Bestemmingsreserve Tolhek

Deze bestemmingsreserve is ingesteld in 2011 ten behoeve van de voorbereidingskosten Tolhek. Deze reserve heeft een onbepaalde looptijd. Naar verwachting kan er in 2020 een grondexploitatie gestart worden. Zodra er een grondexploitatie is vastgesteld, zullen de nog te maken kosten ten laste van de grondexploitatie komen.

Bestemmingsreserve Grondbeleid, -beheer

Bij herziening 2015 is voor de uitvoering van diverse ontwikkelingen op locaties, voor het ontwikkelen van vrijgekomen vastgoed en voor de bekostiging van de afwaardering van de activa de bestemmingsreserve Grondbeleid, -beheer ingesteld. De looptijd bedraagt vijf jaar en er is geen financieel plafond vastgesteld.

8. Verbonden partijen

De gemeente heeft een deelneming in de grondexploitaties van de GEM Tweede tranche herstructurering.

GEM Tweede tranche herstructurering (GEM TTH)

In 2010 is de Tweede Tranche Herstructurering gestart. Samen met WoonopMaat participeert de gemeente in een commanditaire vennootschap (Grondexploitatie Maatschappij) die zorg draagt voor de planvorming en de grondexploitatie. In aanvang is gestart met de ontwikkeling van elf locaties. In de loop der jaren zijn om diverse redenen drie locaties ontvlochten uit de TTH. De locaties De Velst, Debora Bakelaan en Coornhertstraat worden niet meer binnen de GEM TTH uitgevoerd en zijn teruggelegd bij de onderliggende partijen. Van de resterende acht locaties zijn er zeven gereed. De laatste locatie, de Simon van Haerlemstraat, is in ontwikkeling. Naar verwachting wordt de GEM Tweede tranche herstructurering in 2021 afgesloten.

9. Risico's

Ieder jaar worden de grondexploitaties van de lopende projecten geactualiseerd en vastgesteld. Mede op basis van deze bijgestelde exploitaties wordt de risicoanalyse opgesteld. Deze risicoanalyse wordt meegenomen in de berekening voor de weerstandsparagraaf.

Deel 4

Financiële begroting

Toelichting op de financiële positie

Algemeen

Het totaal van de Meerjarenbegroting 2020-2023 op basis van de hiervoor beschreven inhoud van de programma's en paragrafen is als volgt weergegeven in het Programmaplan.

Bedragen x € 1.000						
Programma's	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lasten						
Bestuurlijk Domein	8.513	8.336	8.328	8.609	8.792	8.729
Sociaal Domein	52.927	55.639	56.161	57.434	57.794	57.537
Fysiek Domein	18.479	21.099	18.719	16.865	17.234	17.555
Totaal	79.919	85.074	83.208	82.908	83.820	83.821
Baten						
Bestuurlijk Domein	-2.424	-1.444	-1.439	-1.471	-1.479	-1.519
Sociaal Domein	-15.147	-14.583	-14.499	-14.892	-15.190	-15.197
Fysiek Domein	-12.651	-13.816	-11.915	-9.535	-9.735	-10.004
Totaal	-30.223	-29.843	-27.852	-25.899	-26.403	-26.720
Totaal programma's	49.696	55.231	55.356	57.009	57.415	57.100
Algemene dekkingsmiddelen	-60.009	-62.722	-66.121	-67.497	-69.071	-70.257
Overhead	12.457	12.802	13.075	13.145	13.308	13.625
Heffing Vennootschapsbelasting	76	24	0	0	0	0
Onvoorzien	0	50	50	50	50	50
Saldo voor bestemming reserves	2.220	5.384	2.360	2.707	1.702	518
Toevoeging aan reserves	1.978	3.785	377	672	800	1.055
Onttrekkingen aan reserves	-4.431	-7.293	-1.962	-1.962	-1.934	-2.118
Saldo na bestemming reserves	-233	1.876	776	1.417	567	-544

De Begroting 2020 sluit met een nadelig saldo van € 776.000 en geeft voor de komende jaren ook een negatief beeld. In 2023 is er zicht op een positief saldo.

In het overzicht van de financiële positie bij de Voorjaarsnota 2019 is een nadelig saldo voor 2020 aangegeven van € 1.581.000. De effecten die bij het opstellen van de Begroting 2020 tot dit verschil hebben geleid zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000				
Onderwerp	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag
	2020	2021	2022	2023
Saldo conform Voorjaarsnota	1.581	1.912	855	-245
Effecten Mei-circulaire	-1.058	-889	-607	-767
Raadsbesluit Inrichting Rekenkamer	65	65	65	65
Bluswatervoorzieningen	23	90	159	90
Correctie Heliomare	78	62	38	39
Loonkosten	16	12	-36	-27
Areaal ontwikkeling lokale heffingen	22	22	22	22
Afvalinzameling (vanaf 2021 is de reserve nihil)	0	57	51	10
WWB indexatie				221
Overige verschillen	49	86	20	48
Totaal verschillen	-805	-495	-288	-299
Totaal saldo Begroting	776	1.417	567	-544

De mutaties zijn het gevolg van effecten uit de kadernota en externe ontwikkelingen, die bij het opmaken van de begroting zijn verwerkt. Inzake de loonkosten wordt ook verwezen naar het onderdeel personeel en arbeidskosten.

Dekkingsplan

De opbrengsten riool-, afvalstoffenheffing en marktgelden zijn, conform het huidige beleid, kostendekkend. In de paragraaf Lokale heffingen wordt een toelichting op de tarieven gegeven. De Begroting 2020 sluit echter nog met een negatief saldo. Deels wordt dit veroorzaakt door enkele incidentele lasten. Ook de jaren 2021 en 2022 kennen nog een negatief saldo. In 2023 is er een positief saldo. Gezien de gunstige vermogenspositie en het voorgestelde beleid om bij de voorjaarsnota 2021 dekkingsmogelijkheden voor te stellen is het thans niet opportuun de tarieven te verhogen. Voorgesteld wordt de tekorten over de komende jaren te dekken middels onttrekkingen aan de Algemene reserve.

De gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd

De uitgangspunten waarop de ramingen in de Begroting 2020-2023 zijn gebaseerd zijn geformuleerd in de Kadernota 2020. Hieronder worden de belangrijkste uitgangspunten voor de begroting in het kort nogmaals weergegeven. Uitgangspunt is om naast de gegevens uit de Begroting van 2019-2022 alle structurele financiële effecten voortkomend uit de raadsbesluiten tot en met mei 2019 alsmede de Voorjaarsnota 2019 mee te nemen. Daarnaast liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag aan deze begroting.

Tabel: uitgangspunten

Omschrijving	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Inwoners en woonruimten:					
Inwoners	39.200	39.200	39.400	39.550	39.620
Woonruimten	18.079	18.079	18.229	18.329	18.429
Financieel:					
Prijsniveau (inflatie)	1,50%	1,50%	1,75%	1,75%	1,75%
Rente-omslagpercentage	1,50%	1,75%	1,75%	1,75%	1,75%
Rente% kort geld (3-maands)	0,00%	0,00%	0,25%	0,50%	1,00%
Rente% lang geld (10-jaars)	1,00%	1,50%	1,50%	2,00%	2,25%
Rente% beleggingen	0,00%	0,50%	0,50%	0,50%	1,00%
Rente% eigen financierings-middelen	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Belastingen, tarieven en leges	1,50%	1,50%	1,75%	1,75%	1,75%
Subsidies	1,50%	1,50%	1,75%	1,75%	1,75%
Personeel en organisatie:					
Loonkostenstijging	3,00%	2,75%	2,25%	2,25%	2,25%
Productieve norm-uren per formatieplaats per jaar	1.425	1.425	1.425	1.425	1.425
Risico's en weerstandsvermogen:					
Zekerheidspercentage	80%	80%	80%	80%	80%

Aantal inwoners en woonruimten

Onder woningen worden de zelfstandige woonruimten bedoeld. Woonruimten bestemd voor de huisvesting van institutionele huishoudens zoals verzorgingstehuizen, verpleeghuizen en gezinsvervangende tehuizen worden aangemerkt als zogenaamde bijzondere woongebouwen. Tenslotte worden onder wooneenheden de woonruimten met voor het wonen kenmerkende gemeenschappelijke voorzieningen begrepen. Het aantal inwoners wordt bepaald aan de hand van de gemiddelde woningbezetting alsmede op basis van cijfers afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Financieel

Voor de bepaling van het prijsniveau 2020 is de "Korte termijnraming maart 2019" van het Centraal planbureau (CPB) geraadpleegd.

De conclusie luidt als volgt:

"De Europese economie groeit minder uitbundig dan in de vorige jaren. De bestedingen blijven op peil door de werkgelegenheidsgroei en het hogere loonniveau. Naar aanleiding van deze oplopende loonkosten stijgt de kerninflatie licht.

De Nederlandse economie keert terug naar een standaardgroei tempo. De wind uit het buitenland doet de Nederlandse economie afkoelen. De uitvoer groeit minder hard dan in vorige jaren. Internationale onzekerheden hebben ook hun weerslag op het Nederlandse producenten- en consumenten- vertrouwen. De investeringen en consumptie groeien in 2019 en 2020 door, maar minder sterk dan voorheen. Daardoor groeit de Nederlandse economie nu weer in lijn met de potentiële groei. Na eerdere groeipercentages van ruim boven de 2% wordt voor zowel 2019 als 2020 een bbp-groei van 1,50% voorzien.

De overheidsbegroting is minder expansief dan beoogd. Het Regeerakkoord behelst omvangrijke intensiveringen bij onder andere defensie en infrastructuur. Vanwege de uitzonderlijk grote onderuitputting in 2018, de krappe arbeidsmarkt en aanwijzingen dat ook dit en volgend jaar de uitgaven lager zullen zijn dan gepland, is in deze raming verondersteld dat € 2,5 miljard in 2019 en € 1,0 miljard in 2020 van de intensiveringen niet kunnen worden gerealiseerd. Voor zover het onder de in het Regeerakkoord afgesproken uitgavenplafonds past zal een deel van de intensiveringen in latere jaren alsnog tot besteding komen."

Zoals uit tabel 1 blijkt, bedraagt het door het CPB voor het jaar 2020 geraamde prijsmutatiepercentage 1,60%. Het ligt voor de hand om dit percentage eveneens voor de Begroting 2020 aan te houden. Echter, vanuit 2018 is structureel met een indexatiepercentage van 1,50% gerekend. Als richtlijn voor het bijstellen van het gehanteerde indexatiepercentage wordt een afwijking van minimaal 0,25% met het CPB aangehouden. Dit heeft tot gevolg dat het indexatiepercentage voor 2020 en 2021 niet wordt bijgesteld. Vanaf 2022 wordt met betrekking tot zowel de lasten als de baten aangesloten op de door het CPB geprognosticeerde reeks.

Personeel en organisatorisch

Met betrekking tot de personeelslasten zijn de volgende uitgangspunten van toepassing:

- De productieve norm-uren per formatieplaats zijn voor de gehele ambtelijke organisatie vastgesteld op 1.425 uur per jaar.
- Met betrekking tot het loonniveau wordt uitgegaan van het werkelijke niveau per 1 januari 2019 en het niveau sociale lasten per 1 april 2019.
- Loonkostenstijging van 2,25% in 2020.

De Vereniging Nederlandse Gemeenten en de vakbonden zijn in december 2018 gestart met het overleg voor de Cao Gemeenten 2019. Een akkoord is inmiddels bereikt en de uitgangspunten uit het CAO-akkoord zijn in de begroting verwerkt.

Overzicht geraamde incidentele baten en lasten

Beleid

De begroting bestaat uit structurele en incidentele lasten en baten. Incidentele lasten en baten zijn die lasten en baten waarvan de looptijd minder is dan 36 maanden of periodiek repeterend zijn en meer bedragen dan € 25.000. De overige lasten en baten zijn structureel van aard. Om het onderscheid tussen structurele en incidentele lasten en baten inzichtelijk te maken, volgt hierbij een overzicht van de voorziene incidentele lasten en baten.

Tabel: Overzicht geraamde incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000					
Programma(onderdeel)	Omschrijving	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
1.4 Veiligheid, vergunning, handhaving	Groene leges	30	30	30	
Totaal programma Bestuurlijk domein		30	30	30	0
2.2 Vrijwillige inzet en mantelzorg	Omzetting vrijwilligers- en mantelzorgbeleid	15	15	0	0
2.3 Sportvelden	Kunstgrasvelden voetbalvereniging	0	335	0	0
2.5 Onderwijs	Meting binnenklimaat scholen	30	0	0	0
Totaal Sociaal domein		45	350	0	0
3.1 Nieuwe projecten	Stationsgebied	200	0	0	0
3.1 Project Assumburg-Oud Haerlem	Grondwerken	300	0	0	0
3.1 Project Assumburg-Oud Haerlem	Algemene kosten	160	0	0	0
3.1 Project Assumburg-Oud Haerlem	Opbrengst grondverkoop	-1.350	0	0	0
3.1 Project Assumburg-Oud Haerlem	Bij-/afschrijving op boekwaarde	890	0	0	0
3.1 Herontwikkeling Tolhek	Beheerskosten	50	0	0	0
3.1 Exploitatie de Velst	Opbrengst grondverkoop	-1.250	0	0	0
3.1 Exploitatie de Velst	Bouwrijp maken	115	0	0	0
3.1 Exploitatie de Velst	Algemene kosten	134	0	0	0
3.1 Exploitatie de Velst	Bij-/afschrijving op boekwaarde	1.001	0	0	0
3.2 Bereikbaarheid	Parkeerstrook Oosterweg	0	0	35	0
3.3 Milieubeleid	Regionale verkeersmilieukaart	0	47	0	0
3.3 Milieubeleid	Openbaar groen	0	0	0	26
3.3 Milieubeleid	Uitvoering energieprogramma Milieubeleidsplan	25	15	0	0
Totaal programma Fysiek domein		275	62	35	26
Overhead	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren	25	0	0	0
Overhead	Overdracht aan Noord-hollands archief	50	50	0	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		75	50	0	0
Algemene reserve	Groene leges	-30	-30	-30	0
Algemene reserve	Stationsgebied	-200	0	0	0
Totaal Reserves		-230	-30	-30	0
Totaal incidenteel programma's en reserves		195	462	35	26
Totaal saldo begroting (gecorrigeerd resultaat)		776	1.417	568	-544
Totaal saldo begroting structureel		581	955	533	-570

In de Gemeentewet is sinds 1 juli 2013 het begrip structureel begrotingsevenwicht opgenomen. Door het opnemen in de Gemeentewet wordt nadrukkelijker benoemd, dat in de begroting structurele en incidentele lasten gedekt dienen te worden door structurele respectievelijk incidentele baten. In een nader notitie bij het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) is nader verduidelijkt wat hiermee wordt bedoeld. Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de begroting in het jaar 2023 in materieel opzicht in evenwicht is.

Personeel en arbeidskosten

De formatie en de personele kosten zijn als volgt:

Tabel: Formatieplaatsen

Opmerkingen bij het overzicht:

- Onderdeel B&W is niet meer opgenomen in de tabel Formatieplaatsen;
- De formatie voor onderdeel Management en Control in 2018 en 2019 betreft de organisatie-onderdelen BMO en Concerncontrol. Met ingang van 2020 betreft dit het Managementteam, de teamleiders en Concerncontrol.

Formatie per organisatie-onderdeel	Werkelijk	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Griffie	0,8	1,8	3,5	3,5	3,5	3,5
Management en Control	10,2	11,6	18,2	18,2	18,2	18,2
Sociaal domein	68,3	74,3	72,8	72,8	72,8	72,8
Fysiek domein	82,1	80,5	78,9	78,9	78,9	78,9
Bedrijfsvoering	66,1	66,4	67,8	67,8	67,8	67,8
Totaal	228	235	241	241	241	241

Tabel: Loonkosten per organisatie-onderdeel

Opmerkingen bij het overzicht:

- De loonkosten zijn voor 2020 aangepast met de uitkomsten uit het CAO-akkoord dat is afgesloten. Voor de volgende jaren is een indexatie toegepast van 2,25%.
- Onderdeel B&W is niet meer opgenomen in de tabel Loonkosten per organisatie-onderdeel.
- De loonkosten voor onderdeel Management en Control in 2018 en 2019 betreffen de organisatie-onderdelen BMO en Concerncontrol. Met ingang van 2020 betreft dit het Managementteam, de teamleiders en Concerncontrol.

Bedragen x € 1.000						
Totaal salarissen en sociale lasten						
Loonkosten per organisatie-onderdeel	Werkelijk	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Griffie	89	152	299	306	312	319
Management en Control	1.020	1083	1.893	1.935	1.977	2.021
Sociaal domein	4.954	5.519	5.319	5.436	5.556	5.678
Fysiek domein	5.078	5.421	5.225	5.340	5.457	5.577
Bedrijfsvoering	4.637	4.968	4.992	5.102	5.214	5.329
Totaal	15.778	17.143	17.728	18.119	18.516	18.924

De loonkosten zijn als volgt in de begroting toegerekend aan de programma's en de overhead-kosten.

Tabel: Loonkosten toegerekend aan de programma's

Bedragen x € 1.000					
Verdeling loonkosten en formatie programma's	Loonkosten Werkelijk	Formatie Begroot	Loonkosten Begroot	Formatie Begroot	Loonkosten Begroot
	2018	2019	2019	2020	2020
Bestuurlijk domein	2.252	33,4	2.417	30,0	2.347
Sociaal domein	4.329	63,6	4.592	65,7	5.097
Fysiek domein	3.074	51,2	3.272	52,3	3.464
Algemene dekkingsmiddelen	244	4	262	4	276
Overhead	5.879	82,6	6.600	89,0	6.544
Totaal	15.778	235	17.143	241	17.728

Overzicht investeringen

Overzicht investeringen

Programma's		Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Programma Bestuurlijk domein					
Digitalisering dienstverlening	E	100.000	100.000		
Tablets Raad	E			18.000	
Totaal programma Bestuurlijk domein		100.000	100.000	18.000	0
Programma Sociaal domein					
Programmaplan Onderwijs Huisvesting	M	195.000			
Openbaar spelen	E			180.000	
Vervanging speelvoorzieningen	E	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal programma Sociaal domein		245.000	50.000	230.000	50.000
Programma Fysiek domein					
Oosterweg verharding	M			141.000	
Vervanging riolering/50 jaar	E	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Openb R wegen BR	M	159.000	356.000	318.000	661.000
Openb R wegen	M	840.500	745.000	920.000	501.500
Vervanging armaturen	E	116.747	86.500	49.300	72.300
Openb R verlichting BR	M	36.000	71.000	72.000	266.000
Openb R verlichting	M	96.500	35.000	141.500	41.500
Openb R groen BR	M	33.000	95.000	66.000	50.000
Openb R groen	M	165.000	40.000	140.000	
Berekening sportpark ADO20	M	50.000			
Vervanging beschoeiing	E	200.000	200.000	200.000	200.000
Gemeentegronden	E	13.321	13.321	13.321	13.321
Totaal programma Fysiek domein		2.910.068	2.841.821	3.261.121	3.005.621

Programma's		Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Algemene dekkingsmiddelen/overhead					
Componenten flexplekken	E		145.000		
Netwerkkomponenten	E	30.000	30.000	30.000	30.000
Schijven	E	20.000	20.000	20.000	20.000
Office 365	E	60.000			
Metrocluster	E	35.000		35.000	
Servers	E			46.000	
Telefooncentrale	E		250.000		
AS-400 Netweaver	E			221.000	
Vervangen smart docs	E	35.000			
Digikoppelingen (Enable-U)	E	15.000			
Vervangen melddesk	E	30.000			
Werkplekken organisatie (endpoints)	E	175.000			
Nieuwe beeldschermen	E	120.000			
Apparatuur Geo	E	15.000	20.000	40.000	
Business Intelligence	E	75.000			
Mobiele telefoons en tablets	E			330.000	
ODA hypervisor voor Join /DMS	E				33.000
Totaal Algemene dekkingsmiddelen/overhead		645.000	465.000	722.000	83.000
Totaal Economisch nut (E)		2.325.068	2.114.821	2.432.621	1.618.621
Totaal Maatschappelijk nut (M)		1.575.000	1.342.000	1.798.500	1.520.000
Totaal investeringen		3.900.068	3.456.821	4.231.121	3.138.621

Stand en gespecificeerd verloop van de reserves

Het eigen vermogen van de gemeente bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de jaarrekening. De reserves worden onderscheiden naar Algemene reserve en bestemmingsreserves.

De Algemene reserve is dat deel van het eigen vermogen waaraan geen specifieke bestemming is gegeven. Deze reserve dient in de eerste plaats als weerstandscapaciteit voor de risico's die de gemeente loopt. Een tweede doel is het genereren van renteopbrengsten ter dekking van de exploitatie. Tenslotte kan deze reserve dienen voor de dekking van incidentele uitgaven. Deze reserve heeft dus een algemene bufferfunctie en is daarom vrij aanwendbaar.

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Deze zijn bewust ingesteld voor een bepaald doel en hebben daarmee een expliciet bestedingskarakter. Het is mogelijk de eenmaal gegeven bestemming te wijzigen.

Voor het doel van de ingestelde bestemmingsreserves verwijzen we naar de nota Reserves en Voorzieningen.

Het verloop van de ingestelde reserves is als volgt. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de eventuele positieve uitkomsten van de grondexploitaties zoals in paragraaf Grondbeleid is opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Reserve	Looptijd	Plafond	2018 Eindsaldo	2019 Mutaties	2019 Eindsaldo	2020 Dotaties	2020 Onttrekkingen	2020 Eindsaldo	2021 Mutaties	2021 Eindsaldo	2022 Mutaties	2022 Eindsaldo	2023 Mutaties	2023 Eindsaldo
Algemene reserve, begrotingsresultaat				PM	0	0	-776	-776	-1.417	-2.193	-566	-2.761	544	-2.217
Algemene reserve	onbepaald	onbepaald	18.240	-2.637	15.603	0	-230	15.373	-30	15.343	-30	15.313	0	15.313
Programma Bestuurlijk domein						71	-120							
Wachtgeld voormalig bestuurders	onbepaald	460.000	150	-60	90	0	-60	30	-30	0	0	0	0	0
IJmondiale Samenwerking	31-12-2018	48.912	47	0	47	0	0	47	0	47	0	47	0	47
Toerisme en recreatie	31-12-2020	onbepaald	115	-19	96	71	-60	107	11	118	11	129	11	140
Programma Sociaal domein						34	-352							
Combinatiefunctarissen	31-12-2020	onbepaald	54	-30	24	0	0	24	0	24	0	24	0	24
Decentralisaties Sociaal domein	31-12-2018	2.500.000	2.250	-2.250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(Overschotten) decentralisaties	31-12-2018	onbepaald	1.187	-61	1.126	0	-61	1.065	-61	1.004	-61	943	-61	883
Statushouders	31-12-2021	onbepaald	604	0	604	0	0	604	0	604	0	604	0	604
Bezoekerscentrum Assumburg	31-12-2060	250.000	214	-6	208	0	-6	202	-6	197	-6	191	-6	186
Sportaccommodatie de Velst	onbepaald	onbepaald	1.437	0	1.437	0	-37	1.400	-37	1.363	-37	1.326	-37	1.290
Kunst Broekpolder	onbepaald	onbepaald	2	-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stichtingskosten Kennemercollege	31-12-2050	1.300.000	618	-43	575	0	-43	532	-43	488	-43	445	-43	401
Desintegratiekosten	31-12-2020	2.000.000	908	-177	732	34	-206	560	-170	390	-124	267	-71	196
Gezond in de stad	31-12-2018	60.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma Fysiek domein						272	-703							
Afvalstoffenheffing	onbepaald	onbepaald	295	-225	70	0	-70	0	0	0	0	0	0	0
Procesbegeleiding Tweede Tranche Herstructurering	31-12-2020	onbepaald	147	-34	113	0	-37	76	-38	38	0	38	0	38
Riolering	onbepaald	onbepaald	43	-21	22	0	0	22	0	22	0	22	0	22
Tolhek	onbepaald	onbepaald	53	-53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verbinding A8-A9	31-12-2020	2.100.000	2.100	0	2.100	0	0	2.100	0	2.100	0	2.100	0	2.100
Verplichtingen Tweede Tranche Herstructurering	31-12-2020	onbepaald	35	-35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Volkshuisvestingsfonds	31-12-2020	onbepaald	2.767	-228	2.538	0	-190	2.348	-188	2.160	-188	1.971	-188	1.783
Omgevingswet	31-12-2025	onbepaald	325	0	325	0	-35	290	-35	255	0	255	0	255
Openbare ruimte Houtwegen	31-12-2020	onbepaald	186	9	195	0	0	195	0	195	0	195	0	195
Kapitaallasten Houtwegen	onbepaald	onbepaald	213	-17	196	0	-9	187	-9	179	-9	170	-9	162
Grondbeleid en -beheer	31-12-2020	onbepaald	899	-145	754	0	0	754	0	754	0	754	0	754
Afwikkeling Broekpolder	31-12-2019	148.250	103	-28	75	0	0	75	0	75	0	75	0	75
Bereikbaarheid centrumgebied	31-12-2022	225.000	202	6	208	6	0	214	6	220	6	226	0	226
Stedelijke vernieuwing	onbepaald	onbepaald	7.900	-1.458	6.442	0	-266	6.176	-560	5.616	-687	4.929	-977	3.952
Kapitaallasten Stedelijke vernieuwing	onbepaald	onbepaald		1.442	1.442	266	-96	1.612	455	2.067	575	2.642	856	3.497
Algemene dekkingsmiddelen/ Overhead						0	-557							
Budgetoverheveling	onbepaald	onbepaald	310	-310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuw beleid	31-12-2022	2.000.000	0	1.900	1.900	0	0	1.900	0	1.900	0	1.900	0	1.900
Personele knelpunten	31-12-2018	onbepaald	139	0	139	0	0	139	0	139	0	139	0	139
Reserve wachtgeld ambtenaren	31-12-2017	720.000	12	0	12	0	0	12	0	12	0	12	0	12
Digitaliseringsprojecten Staf	31-12-2020	onbepaald	65	-20	45	0	-20	25	-20	5	-5	0	0	0
Reserve bouw en verbouw gemeentehuis	31-12-2052	16.000.000	12.657	-537	12.120	0	-537	11.584	-537	11.047	-537	10.510	-537	9.973
Totaal reserves			54.278	-5.039	49.239	377	-2.738	46.878	-2.707	44.171	-1.703	42.468	-519	41.949

NB: het resultaat 2019 is nog PM opgenomen; op basis van de voorjaarsnota en de vrijval van de reserve Decentralisaties Sociaal domein zal het resultaat 2019 op +/- 530 uitkomen.

Stand en gespecificeerd verloop van de voorzieningen

Voorzieningen worden in de balans opgenomen om een inschatting te geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per de balansdatum min of meer onzeker zijn en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.

Het Bbv stelt dat voorzieningen worden gevormd wegens:

1. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. Voorbeeld, door optreden van de gemeente is schade aan een winkelpand ontstaan. De gemeente is aansprakelijk (gesteld) en kan op redelijke wijze de omvang van de schade inschatten. De exacte omvang is echter nog niet bekend.

2. Op de balansdatum bestaande risico's terzake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. Voorbeeld, door de gemeente is een fietspad aangelegd in een straat vlak langs de voortuinen. Uit ervaring weet de gemeente dat de schade die aan de tuinen is aangebracht ongeveer € 20.000 aan claims zal bedragen.
3. Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het huidige of voorafgaande jaar én de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren. Voorbeeld, een voorziening voor cyclus onderhoud, zoals schilderwerk, onderhoud platte daken enz.

Hierna volgt de samenvatting van het totaal beoogde mutaties op de voorzieningen.

Naam voorziening	Looptijd	Plafond	2018 Eindsaldo	2019 mutaties	2019 Eindsaldo	2020 Dotatie	2020 Onttrekking	2020 Eindsaldo	2021 Mutaties	2021 Eindsaldo	2022 Mutaties	2022 Eindsaldo	2023 Mutaties	2023 Eindsaldo
Accommodatiebeheer brandweerkazerne	onbepaald	onbepaald	375	-34	341	89	-90	341	-32	309	51	360	41	401
Pensioenen wethouders	onbepaald	onbepaald	1.847	-168	1.679	0	-168	1.511	-168	1.343	-168	1.175	-168	1.007
Accommodatiebeheer gymnastiekgeb.	onbepaald	onbepaald	672	-148	524	68	-70	521	-73	449	-99	350	-91	259
Accommodatiebeheer welzijnsaccommodaties	onbepaald	onbepaald	189	-100	89	63	-48	105	24	128	-3	125	-113	12
Accommodatiebeheer sporthal Waterakkers	onbepaald	onbepaald	191	27	217	70	-101	186	49	236	-3	233	5	238
Accommodatiebeheer Muziekschool	onbepaald	onbepaald	4	-4	0			0	0	0	0	0	0	0
Accommodatiebeheer Mariaschool	onbepaald	onbepaald	211	23	234	90	-60	264	-21	243	59	302	-302	0
Accommodatiebeheer zwembad Waterakkers	onbepaald	onbepaald	1.271	-63	1.207	29	-73	1.163	-125	1.038	-137	901	-41	860
Accommodatiebeheer overige gebouwen	onbepaald	onbepaald	102	-59	42	20	-47	15	-15	0	0	0	0	0
Accommodatiebeheer De Velst		onbepaald	15	15	30	15		45	15	60	15	75	15	91
Voorziening Kinderboerderij	onbepaald	onbepaald	26	6	33	23	-18	38	11	49	20	69	15	84
Bezoekerscentrum Assumburg	31-12-2023	onbepaald	48	-2	47		-1	46	-1	45	-6	39	-1	38
Kunstobjecten	onbepaald	onbepaald	13	-4	8	11	-19	0	3	3	-3	0	0	0
Desintegratiekosten personeel gymnastiekacc	31-12-2021	2.000.000	127	-127	0			0	0	0	0	0	0	0
Accommodatiebeheer Tolhek	onbepaald	onbepaald	39	0	39			39	0	39	0	39	0	39
Openbare verlichting	onbepaald	onbepaald	237	-17	220	47	-79	188	12	199	11	211	12	223
Aanpak zwerfafval	31-12-2022	onbepaald	14	-10	3	47	-47	3	0	4	0	4	0	4
Rioleringen GRP	onbepaald	onbepaald	0	217	217	198		415	170	585	253	838	340	1.177
Baggerwerkzaamheden	onbepaald	onbepaald	205	2	207	52	-50	209	3	212	3	216	4	220
Onderhoud woningen verzamelcomplex	onbepaald	onbepaald	183	-10	173		-30	143	-34	109	-73	36	-37	0
Onderhoud wegbeheer			0	232	232	495	-503	224	5	228	5	233	249	482
Planschaden	onbepaald	onbepaald	2	0	2	0	0	2	0	2	0	2	0	2
Faciliterend grondbeleid			0	51	51	0	0	51	0	51	0	51	0	51
Verplichtingen riolering	31-12-2020	400.000	33	0	33	0	0	33	0	33	0	33	0	33
Groot onderhoud raadhuis	onbepaald	onbepaald	415	34	449	52	-122	379	19	397	-218	179	-179	0
Onderhoud De Werf	onbepaald	onbepaald	29	-6	23	21	-38	6	7	13	6	19	6	25
Organisatie-aanpassing			714	0	714		-319	395	-217	178	-178	0	0	0
Totaal voorzieningen			6.962	-147	6.815	1.389	-1.883	6.322	-368	5.954	-463	5.491	-244	5.246

Geprognosticeerde balans

Balans prognose

Bedragen x € 1.000						
1 Activa - Bezittingen	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Materiële vaste activa						
Boekwaarde per 1 januari	84.432	82.222	89.077	89.243	88.753	90.095
Investerings/desinvesteringen	1.183	10.679	4.080	3.457	5.293	3.139
Afschrijvingen	-3.393	-3.824	-3.914	-3.947	-3.951	-4.065
1.1 Boekwaarde materiële vaste activa per 31/12	82.222	89.077	89.243	88.753	90.095	89.169
1.2 Financiële vaste activa						
Boekwaarde per 1 januari	2.866	2.303	2.303	2.303	2.303	2.303
Uitgezette leningen/deelnemingen	-536	0	0	0	0	0
Aflossingen	-27	0	0	0	0	0
1.2 Boekwaarde financiële vaste activa per 31/12	2.303	2.303	2.303	2.303	2.303	2.303
1.3 Vlottende activa/voorraden						
Grondexploitatie en verspreide percelen						
Saldo per 1 januari	-1.447	-3.939	-7.453	-10.361	-10.361	-10.361
Aankopen/verkoop/kosten/winstnemingen	-2.492	-3.514	-2.908	0	0	0
1.3 Saldo per 31/12	-3.939	-7.453	-10.361	-10.361	-10.361	-10.361
Uitzettingen korter dan een jaar	12.915	12.915	7.000	4.000	1.000	1.000
Liquide middelen	324	324	1.000	1.000	1.000	1.000
Overlopende activa	6.518	6.518	6.000	6.000	6.000	6.000
1 Totaal geïnvesteerde middelen	100.343	103.684	95.185	91.695	90.037	89.111
2 Passiva - Financieringsmiddelen						
2.1 Reserves						
Saldo per 1 januari	56.732	54.278	49.239	46.878	44.171	42.468
Rentetoevoeging	0	0	0	0	0	0
Vermeerderingen	1.978	3.733	377	455	575	856
Verminderingen	-4.432	-8.772	-2.738	-3.163	-2.278	-1.374
Saldo rekening / begroting	54.278	49.239	46.878	44.171	42.468	41.949
2.2 Voorzieningen						
Saldo per 1 januari	6.032	6.962	6.815	6.321	5.954	5.490
Vermeerderingen	2.914	1.633	1.389	2.017	2.100	2.215
Verminderingen	-1.984	-1.780	-1.883	-2.385	-2.563	-2.459
Saldo per 31/12	6.962	6.815	6.321	5.954	5.490	5.246
2.3 Vaste schulden > 1 jaar						
Schuldrest 1 januari	31.684	28.894	26.167	23.429	20.678	18.145
Opgenomen geldleningen/waarborgsommen		0	0	0	0	0
Aflossingen	-2.790	-2.727	-2.738	-2.751	-2.533	-1.764
Schuldrest 31/12	28.894	26.167	23.429	20.678	18.145	16.381
2.4 Vlottende passiva						
Vlottende schulden tot een jaar	5.577	11.993	12.556	14.892	16.934	18.535
Nog te besteden specifieke uitkeringen	259	4.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Overlopende passiva	4.373	5.470	4.000	4.000	5.000	5.000
Saldo per 31/12	10.209	21.463	18.556	20.892	23.934	25.535
2 Totaal financieringsmiddelen	100.343	103.684	95.185	91.695	90.037	89.111

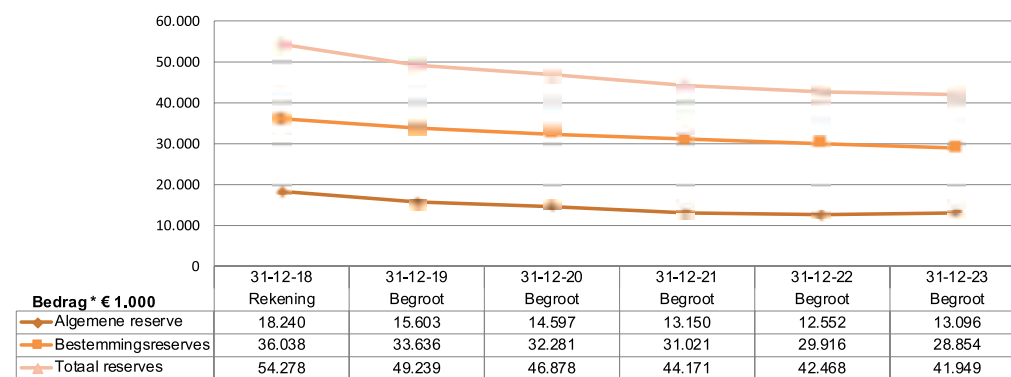
Begroting 2020-2023

Uit dit overzicht blijkt een financieringstekort. Dit tekort wordt in dit overzicht met kortlopende middelen gefinancierd (zie het oplopende saldo 'vlottende schulden tot een jaar'). Wanneer het aantrekken van nieuwe middelen noodzakelijk is, wordt besloten hoe dit tekort daadwerkelijk wordt gefinancierd. Een uitgebreidere toelichting op de financiële positie van de gemeente is opgenomen in de paragrafen Weerstandsvermogen en Financiering.

Ontwikkeling eigen vermogen

Het eigen vermogen van de gemeente bestaat uit de Algemene reserve, de bestemmingsreserves en het resultaat na bestemming volgend uit de rekening en de meerjarenbegroting. Het verloop van het eigen vermogen voor de komende jaren, waarbij het begrotingsresultaat is opgenomen bij de Algemene reserve is als volgt weer te geven.

Grafiek: verloop eigen vermogen

Het verloop van de (bestemming)reserves wordt per reserve weergegeven in het onderdeel stand en gespecificeerd verloop van de reserves.

Deel 5

Bijlagen

Samenstelling gemeentebestuur en opbouw gemeentelijke organisatie

De gemeenteraad

Mw. drs. A.E.H. Baltus (burgemeester en voorzitter van de raad)

Mw. S.M.P. de Kroon (griffier)

De samenstelling van de Raad

Fractie	Zetels in de raad
Heemskerk Lokaal	5
Liberaal Heemskerk	4
CDA	4
VVD	4
GroenLinks	3
D66	3
PvdA	2

Heemskerk Lokaal	mw. E.A. Lamers-Kuijper, fractievoorzitter dhr. T. Breedijk mw. J.C. de Kleijn dhr. J.R. Kolenbrander dhr. F.E.A. Koster
Liberaal Heemskerk	mw. C.A.J. Jansen-Karsten, fractievoorzitter dhr. N.A. Abdullah dhr. D. van den Berg dhr. K. Rozemeijer
CDA	dhr. J.H.J. van Nimwegen, fractievoorzitter dhr. J.J. Schouws dhr. R. Núñez Queija dhr. L.L.P. Tillmans
VVD	dhr. J.G. Bakker, fractievoorzitter dhr. F. Hermans dhr. G. Berghuis mw. K.A. Smit
GroenLinks	mw. A.J. Nijman, fractievoorzitter dhr. C.J. I. Burger dhr. J.G. van Dongen
D66	dhr. M. Wouters, fractievoorzitter dhr. R.C. Nijboer dhr. P.B. Burgering
PvdA	dhr. E. Hes, fractievoorzitter mw. F. Sahin

Het college van burgemeester en wethouders

Burgemeester	<p>mw. drs. A.E.H. Baltus (CDA) Bestuur (waaronder college, integriteit, verkiezingen) Kabinetszaken als Koninklijke onderscheidingen Internationale contacten en intergemeentelijke zaken Openbare orde en veiligheid (inclusief brandweer, politie, rampenbestrijding, integraal veiligheidsbeleid en integrale handhaving) Burgerzaken Bedrijfsvoering (public relations en representatie). Lid Algemeen bestuur Lid bestuurscommissie Openbare veiligheid van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland. Voorzitter stuurgroep Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland Lid Raad van Toezicht Vluchtelingenwerk Nederland Lid bestuurlijke commissie zorg en veiligheid politie-eenheid Noord Holland.</p>
Wethouders	<p>dhr. A.W.M. Schoorl (Heemskerk Lokaal) 1e locoburgemeester Maatschappelijke ontwikkelingen Kunst en cultuur waaronder bibliotheek en Cultuurhuis Heemskerk Sport en recreatie Jeugd(zorg) Onderwijs(huisvesting), passend onderwijs, volwasseneneducatie, leerplicht, kinderopvang Inburgering en emancipatie Dierenwelzijn Faciliteringsbeleid gemeentelijke gebouwen waaronder welzijns- en sportaccommodaties Beheer en onderhoud van het gemeentelijke vastgoed Monumentenzorg en archeologie Bedrijfsvoering: communicatie en burgerparticipatie Lid Algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten regio Zuid en Midden Kennemerland Lid dagelijks bestuur van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.</p> <p>dhr. Q.J.A. Rijke (CDA), 2e locoburgemeester Wet maatschappelijke ondersteuning inclusief coördinatie Sociaal domein Zorg en welzijn, volksgezondheid, ouderenbeleid, vrijwilligers en mantelzorgers Wonen, verduurzaming woningvoorraad Herstructurering Woningbouwprojecten als De Velst, Debora Bakelaan en stationsomgeving Diversiteit Buurtbeheer en burgerkracht Bedrijfsvoering: inkoop en aanbesteding, ICT en facilitaire zaken Bestuurlijke vertegenwoordiging in de Grondexploitatie Maatschappij CV Tweede fase Heemskerk Lid Algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Afvalschap IJmond-Zaanstreek en NV HVC, IJmond Werkt!, ReinUnie Lid bestuurscommissie publieke gezondheid van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland</p>

	<p>dhr. G.J.W De Vries (VVD) 3e locoburgemeester Ruimtelijke ordening en Omgevingswet Herverkaveling bedrijfsterrein Projecten als De Trompet en De Houtwegen Grondzaken, grondprijzenbeleid Agrarische zaken Milieu Duurzaamheid Verkeer en vervoer Infrastructuur (als groen, water, riolering, wegen en verlichting) Beheer openbare ruimte Bouw- en woningtoezicht, vergunning en handhaving Bedrijfsvoering: dienstverlening Bestuurlijke vertegenwoordiging in de Grondexploitatie Maatschappij Broekpolder Lid Algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Afvalschap IJmond-Zaanstreek en NV HVC, Omgevingsdienst IJmond, ReinUnie</p> <p>Mw. M. Van Dijk (D66) 4e locoburgemeester (Regionale) economische ontwikkelingen, inclusief Metropool Regio Amsterdam Toerisme Kust en strand Participatiewet, werk en inkomen, schuldhulpverlening en armoedebeleid Financiën, waaronder belastingen en heffingen en de Bank van Nederlandse Gemeenten Bedrijfsvoering: personeel en organisatie, juridische zaken Lid Algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling IJmond Werkt!</p>
Gemeentesecretaris	<p>dhr. J.S.W. Ozenga Eindadvisering college en burgemeester, management ambtelijke organisatie.</p>

EMU saldo 2020-2023

Vragenlijst		Vragenlijst		
Centraal Bureau voor de Statistiek		Berekening EMU-saldo		
www.cbs.nl/kredo		Gemeente Heemskerk (0396)		
Overheidslaag		Gemeente		
Berichtgevernaam		Heemskerk		
Berichtgevernummer		0396		
Jaar		2020		
Naam contactpersoon		Yunus Soykan		
Telefoon		0251-256846		
E-mail		soykan@heemskerk.nl		
Bestandsnaam		EMU200060396.XLS		
		2019	2020	2021
Omschrijving		x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
		Volgens realisatie tot en met sept. 2019, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2020	Volgens meerjarenraming in begroting 2020
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.931	-2.360	-2.707
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	6.855	166	-490
3.	Mutatie voorzieningen	-397	-368	-344
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-3.514	-2.908	
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa			
Berekend EMU-saldo		-5.669	14	-2.561

Ruimte voor toelichting:

Taakvelden

Bedragen x € 1.000													
nr	Taakvelden	Lasten					Baten						
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0.1	Bestuur	2.162	1.472	1.767	1.862	1.848	1.763	-677	0	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	1.176	1.172	1.164	1.255	1.302	1.328	-748	-715	-572	-590	-586	-611
0.4	Overhead, ondersteuning organisatie	13.070	13.056	13.628	13.708	13.880	14.207	-598	-555	-553	-563	-572	-581
0.5	Treasury	1.462	1.093	1.014	932	851	945	-1.683	-1.600	-1.390	-1.395	-1.391	-1.414
0.61	OZB woningen	408	428	439	444	453	462	-4.427	-4.469	-4.593	-4.777	-4.894	-5.013
0.62	OZB niet-woningen	102	107	110	111	113	115	-1.313	-1.323	-1.343	-1.365	-1.389	-1.414
0.64	Belastingen overig	16	19	24	24	25	25	-255	-264	-265	-269	-273	-278
0.7	Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0	-54.137	-58.074	-59.825	-61.064	-62.428	-63.556
0.8	Overige baten en lasten	5	527	52	53	55	63	-186	-138	-294	-141	-141	-141
0.9	Vennootschapsbelasting	76	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bestuur en ondersteuning	18.477	17.898	18.198	18.389	18.526	18.908	-64.024	-67.138	-68.834	-70.165	-71.675	-73.010
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.361	2.452	2.556	2.659	2.769	2.744	0	0	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	579	723	734	749	757	775	-1	0	0	0	0	0
	Veiligheid	2.940	3.174	3.290	3.408	3.526	3.519	-1	0	0	0	0	0
2.1	Verkeer en vervoer	3.815	4.190	3.971	4.786	4.905	5.113	-189	-620	-201	-202	-206	-210
	Verkeer, vervoer, waterstaat	3.815	4.190	3.971	4.786	4.905	5.113	-189	-620	-201	-202	-206	-210
3.1	Economische ontwikkeling	442	461	447	450	456	458	-260	-242	-222	-229	-230	-234
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.164	1.075	100	100	101	102	-2.078	-1.031	-61	-111	-112	-113
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	71	60	65	66	67	68	-73	-77	-77	-77	-78	-80
3.4	Economische promotie	158	166	191	194	198	202	-85	-97	-98	-100	-102	-103
	Economie	1.835	1.762	802	811	822	830	-2.496	-1.447	-458	-516	-523	-531
4.1	Openbaar basisonderwijs	33	53	112	115	117	119	0	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	3.138	3.422	3.223	3.162	3.116	3.002	-39	-8	-8	-8	-8	-8
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.892	1.785	2.137	2.146	2.177	2.210	-756	-565	-1.082	-1.091	-1.101	-1.112
	Onderwijs	5.063	5.259	5.472	5.422	5.410	5.331	-795	-572	-1.090	-1.099	-1.109	-1.120
5.1	Sportbeleid en activering	707	823	853	898	912	928	0	0	0	0	0	0
5.2	Sportaccommodaties	1.126	1.101	1.034	1.288	949	958	-353	-408	-306	-312	-319	-326
5.3	Cultuurpresentatie, -productie, -participatie	1.206	1.176	1.246	1.264	1.236	1.174	-119	-106	-96	-98	-99	-72
5.4	Musea	74	49	88	90	91	93	0	0	0	0	0	0
5.6	Media	921	905	925	940	949	965	-1	0	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en recreatie	2.932	3.117	3.129	3.218	3.259	3.387	-72	-72	-72	-73	-76	-77
	Sport, cultuur, recreatie	6.966	7.170	7.275	7.698	7.396	7.505	-545	-586	-474	-483	-494	-476
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.652	4.172	4.273	4.460	4.523	3.893	-132	-133	-104	-107	-111	-113
6.2	Wijkteams	1.483	1.318	831	863	880	898	0	0	0	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	15.496	16.402	16.613	16.975	17.279	17.336	-12.242	-12.014	-12.471	-12.848	-13.112	-13.334

Bedragen x € 1.000													
nr	Taakvelden	Lasten					Baten						
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
6.4	Begeleide participatie	5.406	5.549	5.633	5.763	5.869	5.971	-497	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	1.273	945	1.190	1.203	1.219	1.237	0	0	0	0	0	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	7.491	8.278	7.736	7.801	7.891	7.951	-703	-1.067	-305	-305	-308	-319
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	6.467	6.586	7.532	7.691	7.803	7.935	-168	0	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	35	242	432	382	383	386	-16	-39	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	945	937	738	751	766	781	0	0	0	0	0	0
	Sociaal domein	42.248	44.429	45.638	46.647	47.473	47.349	-13.758	-13.253	-13.541	-14.015	-14.390	-14.728
7.1	Volksgezondheid	1.911	1.741	1.898	1.896	1.905	1.938	-4	-5	-5	-5	-5	-5
7.2	Riolering	1.998	1.967	1.976	2.002	2.138	2.281	-3.213	-3.203	-3.294	-3.343	-3.504	-3.672
7.3	Afval	4.190	4.267	4.647	4.711	4.740	4.782	-5.239	-5.302	-5.453	-5.530	-5.576	-5.669
7.4	Milieubeheer	622	548	684	677	654	668	-1	0	-25	-14	0	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	281	280	292	295	298	301	-207	-219	-222	-225	-229	-233
	Volksgezondheid en milieu	9.002	8.802	9.497	9.581	9.734	9.972	-8.664	-8.728	-8.999	-9.118	-9.313	-9.579
8.1	Ruimtelijke ordening	296	500	395	403	412	420	-3	0	0	0	0	0
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.732	3.670	2.653	106	108	109	-4.652	-3.595	-2.602	-53	-54	-55
8.3	Wonen en bouwen	2.635	1.606	1.942	1.686	1.741	1.539	-1.663	-590	-576	-581	-587	-594
	Volkshuisvesting, RO, stedelijke vernieuwing	8.663	5.777	4.991	2.196	2.261	2.069	-6.318	-4.186	-3.178	-634	-641	-648
	TOTAAL LASTEN en BATEN	99.009	98.461	98.670	98.474	99.588	100.132	-96.790	-96.530	-96.309	-95.767	-97.886	-99.836
0.10	Mutaties reserves	1.978	1.997	377	672	800	1.055	-4.431	-3.173	-1.962	-1.962	-1.934	-2.118
	TOTAAL LASTEN en BATEN na reserve-mutaties	100.987	100.458	99.047	99.146	100.387	101.187	-101.221	-99.703	-98.271	-97.729	-99.821	-101.953
	Saldo Begroting (baten minus lasten)	-234	754	776	1.417	568	-544						

